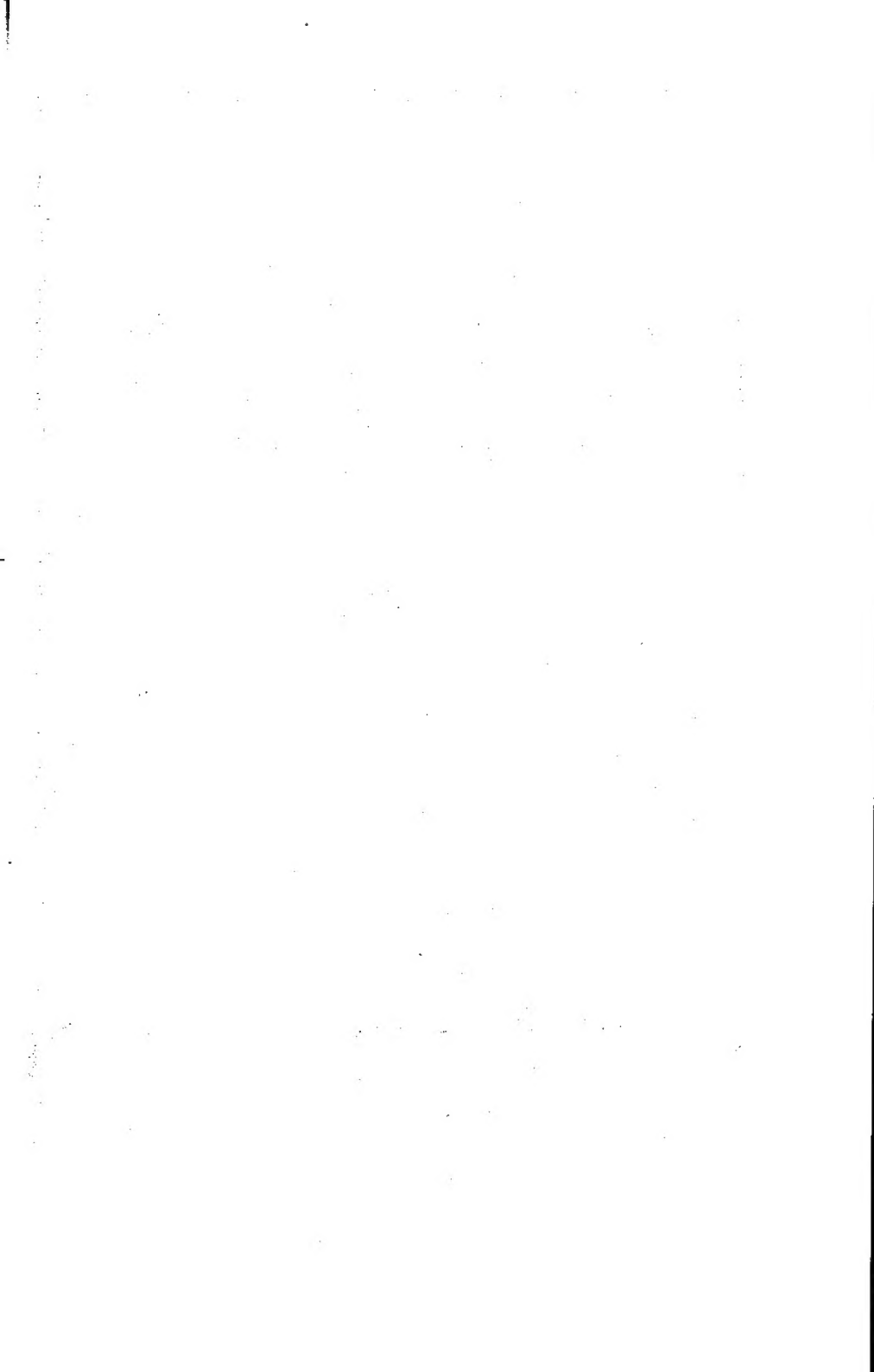

هَذَا كِتَابُ الْقِتَّةِ مِنْ تَأْيِيدِ رَبِّي الْمَنَّانِ
وَاللَّهُ أَرَادَ مِنْ قُوَّةِ رَبِّي لَا مِنْ قُوَّةِ الْإِنْسَانِ
وَأَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَظِيمُهُ لَمَنَ فَكَرَ وَخَافَ الدَّيَّانَ -
وَأَنِّي سَمَّيْتُهُ

مَوْاهِبُ الْجُحَيْنِ

وَأَنَا عَبْدُ اللَّهِ الْأَخْذُ غُلَامُ أَحْمَدَ عَافَا اللَّهُ
وَأَيَّدَ وَجِلَ قَرِيبِي هَذِهِ قَادِيَانِ
دَارُ الْإِسْلَامِ وَمُعِيطُ الْمُلْكَةِ
النِّكَدَامِ
(رَأْمِينِ)

قَدْ طُبِعَ فِي مَطْبَعِ ضَمِيَاءِ الْإِسْلَامِ قَادِيَانِ بِأَهْتَامِ
الْحَكِيمِ فَضْلِ الدِّينِ الْبُهَيْرِيِّ الْبَرْبُورِيِّ الْبَرْبُورِيِّ الْبَرْبُورِيِّ
مِنْ شَوَالِ سَنَةِ ١٢٢٠ هـ مَطَابِقًا لِأَرْبَعَةِ عَشَرَ خُلُونِ
شَهْرِ جَنُورِيِّ سَنَةِ ١٢٠٣ هـ

۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 وَنُصَلِّي عَلَى رَسُولِهِ الْكَرِيمِ
 وَاللَّوَاءُ - وَآيَةٌ مِنَ السَّمَاءِ
 بِرِجَالِ الْوَادِ وَنُفُثِ الْأَسْمَانِ

قد اعترض علينا صاحب اللواء عفا الله عنه وغفر له
 برما صاحب اخبار لواء (که از مصری برآید) اعتراض کرده است خداوند درگذرد و آن گناه او بیخشد

خطأه الذي صدر منه من غير علم الايذاء - قال وردت
 که از وی غیر قصد ایذ او صادر شده است او گفته است که باین

الينا نشرة باللغة الانكليزية متضمنة آراء المسيح الذي ظهر
 اخبرك رسيد به زبان انگريزي که متضمن بود برآيه آن مسيح که در بعض

في بعض البلاد الهندية - وادعى النبوة وادعى انه هو عيسى
 بلاد هندی ظهور کرده است و دعوی نبوت کرده و گفته که آن عیسی که آمدش

ليجمع الناس على دين واحد وليهديهم الى سبيل التقى -
 موعود بود آن منم تا که مردم را بر دين واحد جمع کنم و سوي راه تقوی ايشان را و همی تايم

وانه زعم ان التطعيم ليس بمفيد للناس - واستدل بأية
 و این شخص گمان برده است که آن خلل زدن که از بهر طاعون می کنند هیچ فائده ندارد و آية

مط

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا أَلَا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا اسْتَدْلَالِ كَرْدِهِ بِرَبْنِيهِ سَقَمِ اسْتِثْنَاءِ تِيَّاسِ رَا بَعْدِ اِزْهِي
 قَالَ صَاحِبُ اللُّوَاءِ - اِنْ هَذَا الْمُدْعَى يَزْعُمُ اَنْ تَرَكَ الدُّوَاءَ هُوَ مَنَاطُ
 صَاحِبِ لُوَاءٍ مِيفَرَايدَ كَرْدِ اِيْنِ دَعْوَى گَمَانِ مِيكَنْدَ كَرْدِ تَرَكِ دَوَا دَار
 التَّوَكُّلَ عَلَى وَاَهَبِ الشِّفَاءَ - وَلَيْسَ الْأَمْرُ كَذَلِكَ فَانِ الْاِتِّكَالَ عَلَى اللَّهِ
 تَوَكُّلُ اسْتِ بَرِ خَدَاوند شِفَا بَخْشَنْدِه عَالَمَكِرْدِ اَمْرَ وَاَقْعَرِ چِيْنِ نَيْسْتِ چِرَا كَرْدِ تَوَكُّلِ بَرِ خَدَاوند عَزَّوَجَلَّ
 تَعَالَى هُوَ الْعَمَلُ بِمَقْتَضَى سُنَّتِهِ - التَّجَرُّبُ فِي خَلْقَتِهِ - وَقَدْ اَمْرًا فِي الْقُرْآنِ اِنْ
 اِيْنِ مَعْنَى دَارِدَكِرْدِ مَقْتَضَى اَنْ سُنَّتِ دَعَاوَتِ عَمَلِ كَرْدِه شُدُوكِرْدِ دَرِ مَخْلُوقَاتِ اَوْ جَارِيستِ وَاَمَّا دَرِ قُرْآنِ مَا مَوْزِعِ كَرْدِ
 نَذَرَ الْأَمْرَاضِ وَالطَّوَاعِينَ بِالْمَدَاوِيِّاتِ وَالْمَعَالِجَاتِ - وَلَا تَجِدُ فِيهِ
 مَرْضَهَا وَطَاعُونَ يَأْتِيهِ الدُّوَاءُ وَاعْلَاهَا اِذَا لَمْ يَسْأَلِمْ وَاَمَّا دَرِ قُرْآنِ اِزْهِي سَهْمَكِرْدِ بِيَهْدِه
 شَيْئًا مَّا قَالَ هَذَا الرَّجُلُ مِنَ الْكَلِمَةِ الْوَاهِيَّاتِ - بَلِ الْاِتِّكَالُ بِالْمَعْنَى الَّذِي
 نَحْنُ يَا بِيْمُ كَرْدِ اِيْنِ شَخْصِ مِيگُوِيْدِ بَلَكُمُ لَفْظِ تَوَكُّلِ بَلَّانِ مَعْنَى كَرْدِ
 يُظَنُّ هَذَا الْمُدْعَى هُوَ عَدَمُ الْاِتِّكَالِ وَالْحَقِيقَةُ - فَانَّهُ خَرُوجُ مِنَ السَّنَةِ الْجَارِيَةِ
 اِيْنِ دَعْوَى خِيَالِ مِيكَنْدَ دَرِ حَقِيقَتِ اَنْ عَدَمِ تَوَكُّلِ اسْتِ چِرَا كَرْدِ دَرِ بِيْ خُرُوجِ اسْتِ اِزْهِي سَهْمَكِرْدِ جَارِيستِ
 الْحَسُوسَةُ الْمَشْهُودَةُ فِي عَالَمِ الْخَلْقِ - وَخِلَافُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَا تَلْقَوْنَ آيَاتِنَا إِلَّا فِي الْهَلَكَةِ
 مَحْسُوسَه مَشْهُودَه دَرِ عَالَمِ آفَرِيْشِ وَاَمَّا دَرِ مَخَالِفَتِ اسْتِ آيَه كَرْمِيْدِ اَكِرْدِ لَا تَلْقَوْنَ آيَاتِنَا إِلَّا فِي الْهَلَكَةِ اسْتِ
 هَذَا مَا قَالَ صَاحِبُ اللُّوَاءِ وَمَا تَظُنُّ - فَالْاِسْفَافُ كُلُّ
 اِيْنِ اَنْ اِعْتَرَاضِ اسْتِ كَرْدِ صَاحِبِ لُوَاءِ كَرْدِه وَگَمَانِ بَدِ بُرْدِه پَسِ چِرَا اِفْهَافِ اَكِرْدِ
 الْاِسْفَافُ عَلَيْهِ اِنَّهُ اِعْتَرَضَ قَبْلَ اَنْ يَفْتَتِحَ وَتَجَنَّبَ - وَلَمَّا قَرَأَتْ مَا اسْتَعِ
 بِرُو عَمَّا يَكِدُ كَرْدِ بَدُوْنِ تَقْتِيْشِ بَرِ اِعْتَرَاضِ آتَاوَه شُدِه وَعَجَبِ جَوِي كَرْدِه وَاَمَّا دَرِ مَعْنَوِيْنِ رَا
 وَامَلِيْ - قُلْتُ يَا سُبْحَانَ اللَّهِ مَا هَذَا الْكُذْبُ الَّذِي عَلَى مَقْوَلِهِ جَرَمِيْ -
 نَخَوْدَمِ كَرْدِ اَشْاْحَتِ كَرْدِه وَبَنَشْتِ نَغْمَتِ سُبْحَانِ اَشُدِ اِيْنِ چِرَا دَرِ مَفْهَمِ اسْتِ كَرْدِ بَرِ زَبَانِ اَوْ جَارِي شُدِه -

۳

وَالْأَنِّي مَا تَقَوَّهْتُ قَطُّ بِهَذَا أَكْثَرُ إِلَى هَذَا الْقَوْلِ يُعْزَى - يَطْلُبُنِي فِي
 دین گاهے اس جہیں کلمات پر زبان نازندہ ام پس چگونہ سوئے من منسوب کردہ شدند - این کس مراد بیان
 نیاط و انا علی بساط و یبیین ما نفقت به بصورة اخری - فاقول علی
 می طلبید و من بر بساط نشسته ام و آن سخنها میگوید که بصورت دیگر گفته بودم پس میگویم
 رِسَالُکَ یَا فِتْحِ وَلَا تُعْزِیْ اِلَی قَوْلِ مَا تُعْزِیْ - وَ مِنْ حَسَنِ خَصَائِلِ
 که تاهست باشی ای جوان و مرا سوئے آن سخن منسوب کن که من خود را سوئے آن منسوب نمی کنم و از سیرت باغ نیکو
 المرء ان یمتحن علی کل مایروی - فائق الله یا من یخرج جلدی
 که مرد را می شاید ایست که تحقیق کند بر هر روایتی که بشنود اعتماد نماید - پس بزرگ از خدایه که پست را برود
 و یشهر منقصتی - و تعالی اقض علیک قصتی - و اسمع منی معذرتی -
 میکنی و منقصت من مشهور و فانی و بجا که بر تو قصه خود می خوانم - و عذیر من بشنو
 ثم اقض ما انت قاض و اخط خطوة التقی - و اسلك سبیل التقوی و لا تقف
 باز هر چند که میخواهی اختیار تست که کرده باشی و میجو بر میز گلان گم بزن و راه و پر پیرو گدازی بود پس آن بجز مر
 فالیس لك به علم و لا تتبع الهوی - انی امر بیکلمنی ربی - و یعلمنی من لدنه
 که بر تو هر حقین اطلاع نداری و بر آن پستی کن من مرده ام که با من خدا گفتگو میکند و از خزانه خاص خود را
 و یحسن اجبی و یوحی الی رحمة منه فاتبع مایوحی - و ما کان لی ان اترك
 تعلیم میدهد و باو بودم مرا توب میفرماید لذت خود بر من و می فرستد بر من و می آرد و پر و کا می کنم و مرا چرند که
 سبیله و اختار طر قاشتی - و كلما قلت قلت من امره - و ما فعلت شیئا
 راه او بگذارم و طریقہ بے متوقف اختیار کنم و هر چه گفتن از امر او گفتن : از خود چیزی
 عن امری - و ما افتریت علی رقی الا علی و قد خاب من افتری - اتعب
 نداده ام و هر خواند بر تو خود دروغی ندستم و هلاک شدی امت از آنکه مغتری و دستچیزی
 من هذا فلا تعجب من فعل القدر الذی خلق الارض و السموات العلی
 که و بر تعجب میکنی پس بر کار آن قهر و عجب کنی که زمین و آسمان را خلق کند - بلند را پیدا کرده است -

ملک

وأنه يفعل ما يشاء ولا يستل عما قضى. وعند عهده شهادات كثيرة
 وادهرم خواهد بیکند و نقول پسید که چه کرده است و نزد من از و بسیار شهادت هست
 وانه لا ى لى آيات كبرى. وله اسرار فى انباء وحيه الذى رزقنى ورموز
 و او نشانها بزرگ برائے من بنمود و در اخبار غیبیه و هی او که مزار و زهی کرد. رازها و رموزها هستند
 لا تدركها عقول الورى. فلا تمارى فى ترك التطعيم ولا تنك كمثل من اغفل
 که عقل انسانی بدان نمیرسد پس با من در ترک خال زدن طاعون مجاهد کن و همچو کس شخص مباهل
 الله قلبه فامخذ اسبابه الله و كان امره فرطاً. ولكل سبب الى رتبة المنتهى
 که خدا دل او غافل کرد پس اسباب خود را خداست خود گرفت و از حد تجاوز کرد و کار او شد و هر سبب را تا ختم
 و يفتى السبب بعد مراتب شتى. ثم تأتى مرتبة الامر البحت
 انتهالوت و تا چند واسطه سلسله سبب مفقود میگردد بعد از من مرتبه امر خالص می آید که در آن مرتبه هیچ
 لا يشار فيه الى سبب ولا يوحى. ويبقى الله وحده و تقطع الاسباب
 بجز واسطه سبب منسوب نقول کرد و باقی مانده خداست ماحد تمام اسباب منقطع کرده میشوند
 و تحى. وليس للاسباب الاخطوات ثم بعده قدر بحت لا يدرك
 و محو میشوند و اسباب را چند قدم اند بیش نیست بعد از آن قدرت خالص است که خیر مدک
 ولا يرمى. و خزان مخفية لا تعد ولا تحصى. و بحر لا ساحل له و دشت
 و غیر مری است و خزان پنهانی پوشیده هستند که لا تعد و لا تحصى است و مدیاست که او را اندازه نیست و دشت
 نطناط لا يحسم ولا يطوى. اعطيت القدرة البحت وبقى الاسباب
 و ما از که قابل مساحت و خط کردن نیست آیا قدرت خالص محصل گردید و صرف اسباب باقی مانده
 تلك اذ اقسمة ضيزى. الا تعلم كيف خلق الله ادم و عيسى. و تلود كرم
 این تقسیم ظل از عدل است آیا نمیدانی که خدا آدم و عیسی را چگونه پیدا کرده بود و تو در
 فى القرآن ثم تنسى. انسيت قصة الكليم. و فلق البحر العظيم. اذ اجاز
 قرآن و کلام هر دو بخوانی و باز فراموش میکنی آیا قصه موسی را فراموش کردی و داستان شکافتن دریا یاد نداشتی

البحر و اغرق فرعون اللئيم - فبين لنا آتي فلك كان ركبته موسى و ما قص الله
 و تكيه او سلامت از دنيا بر دل رفت و فرعون شمع غرق شد پس بار اجواب ده که بر کدام کشتی موسی از دریا گذشت و
 هذه القصص عتابل اود عها محارون عظمى - لتعلموا ان قدسرة الله
 خدا تعالی این قصص را بطور عیث ذکر نموده است بگو در آنها بسیار از مسارت عظیمه و بیعت نهاده نگذاشته اند که
 ليست مقبلة في الاسباب و ليزداد ايمانكم و تعلم عيونكم و تنقطع عروق
 قدرت الله تعالی در اسباب مقیدیت و تا که ایمان شما زیاده گردد و چشم بشاید و رگهای شک
 الازتياب - و لتعرفوا ان ربكم قدیر کامل ماسد علیه باب من الابواب
 منقطع شوند و بگو بشناسید که خداوند شما خداوندیست قلدر و وسیع دره از درها مسدود نیست
 ولا تنتهى قدرته ولا تبلى - و من انكر سعة قدرته و قيد ما بسبب لقلة
 و قدرت او انتهائی ندارد و نه کهن میشود و هر که از وسعت قدرت او منکر شد و بسبب او را مقید گردانید
 فطنة فقد خسر من ذرى الصدق و هو - و كان تحريرة اصعب و ادهى
 پس او از کوه صدق بیفتاد و افتادن او بسیار سخت شد
 فلا تستب الذين يتركون بعض الاسباب بأمر الله الوهاب - ولا تقيد
 پس کسانی را دشنام ده که به حکم خداوندی ترک بعضی اسباب میکنند و مستثنائی
 سنن الله في دائرة اضيق و اغشى - اعلم ان الاسباب اصل عظيم للشرك
 خدا دارد و آنرا تنگ و تاریک میکند و بدان که تحقیق اسباب اصل عظیم است مرشک را
 الذى لا يغفر - و انها اقرب ابواب الشرك و اوسعها الذى لا يحذر - و كم
 که بخشیده نخواهد شد و آن از درهای شرک قریب تر دره است و فراخ تر برائے کسی که از در پر بهر نمی گذرد
 من قوم اهلكم هذا الشرك و اردى - فصاروا كالطبعيين و الدهريلين
 و بسا قوم که این شرک او شانرا هلاک کرده است پس همچو طبعیین و دهریلان شدند
 يصحكون على الدين متصلفين و مستكبرين كما تشاهد في هذا الزمان و تر
 و از راه گزاف و تکبر بر دین می خندند چنانچه درین زمان مشاهد میکنی و می بینی

ولا تمنع من الاسباب على طريق الاعتدال - ولكن تمنع من الاغتراب فيها
 واما استعمال اسباب بطريق اعتدال منع میکنیم لیکن ازین منع میکنیم کہ ہمیں اسباب خود را اندازند و دران مہلک
 والذہول عن اللہ الفعّال - ومن تمایل علیہا کل التمایل فقد طغی ثم
 شوند و خدا نے کارساز فراموش کنند و ہر کہ اسباب بہتمام بہت خود افتاد و او از حد تجاوز کرے است باز
 معذ لك ان كان ترك الاسباب بتعليم من الله الحكيم - فی آیۃ من آیات
 باوجود این کہ ذکر کردم اگر کہ اسباب را بتعلیم خداوند حکیم ترک کنند پس آن نشانی از غفلت است
 اللہ الجلیل العظیم - وليس یقیح عند العقل السليم - وقد سمعت احثا لها
 خداوند بزرگ است و نزد عقل سلیم جائے اعتراض نیست و در میان گذشتہ مثالہائے
 فیما مضی - واعلم ان الاولیاء اللہ بعض افعال لا تدرکها العقول ولا
 آن خفیدستی و بدان کہ اولیاء خدا بعض افعال می باشند کہ عقولہ انسان تا بحال نہ پہنچند
 یعرض علیہا الا الجہول - انسیت قصۃ رفیق موسی وھی الکبر من قصتی
 و اعتراض نمیکند بران افعال مگر شخص نادان آیا فراموش کردی قصہ رفیق موسی را و آن قصہ از قصہ من بزرگتر است
 کما لا یخفی انہ قتل نفسا زکیۃ بغير نفس - ومنع فرما انتہی و خرق السفینۃ
 او نفس بے گناہ را بکشت بغير آنکہ قصاص نفس دیکر کشتہ باشد و منع کرده شد پس باز نیاید و کشتی را شکست
 و ظن انہ یغرق اہلہا و جاء شیئا امرًا - ثم ههنا نکتۃ لطیفۃ و ہوان
 حتی کہ گمان کردہ شد کہ اہل کشتی غرق خواہند شد و این آن حرکتہا از عوارضند کہ عقل آنها را قہل میکند از اینجا نکتہ لطیف
 الاسباب خلقت للاولیاء ولولا وجودہم لبطلت خواص الاشیاء
 و آن نیست کہ ہر اسباب در اصل برای اولیاء پیدا کردہ شد اند و اگر نہ وجود ایشان نبود پس خواص امور ہم باطل گردید
 و مانع شیء من حیل الاطباء و انہم لاهل الارض كالشفعاء و ان وجودہم
 و چیزہ از حیل طبیبان قائمہ نگردے و تحقیق وجود اولیاء اہل زمین را بچو شفاعت کنندگان است بلکہ وجود
 حرزہم ولولا وجودہم لمات الناس کلہم بالوباء فلیس الذاعی نفسہ
 شان برائے زمینیاں تحوید است و اگر وجود ایشان نبود ہمہ آدم ہما بامروزہ پس دوا در نفس خود چیزے نیست

ص

شَيْئًا بَلْ يَأْتِي الْفَضْلَ مِنَ السَّمَاءِ كَمَا قَالُوا رَبِّي فِي وَحْيٍ مِنْهُ لَوْلَا الْكَرَامُ
بَلْ فَضْلُ اللَّهِ آسَمَانٍ مُمَيَّدٍ

لهذا المقام - وان في ذلك لعبرة لمن يخشى - ثم جرت عادة الله ان
غيره اشتمهم به راهاك كرسى ويكس زند نهانده ودرين وحى الهى جائے عبرت گرفتن است برائے آنكه مى ترسد باز عادت الهى چنين

بعض الناس يبتلون بكلمات اولياءه ولا يتدبرون ولا يفهمون ويضل الله بهم
جاري شده بعض مردم بكلمات فرستادگان و در امتحان مى افتند و در تفكر اوشان تدبر نميكنند و نمى فهمند و خدا بجهتشان

كثيرا ويهديهم كثيرا وكذا الكفار وقضى - ولا يضلون الا الذين في
بسيار كس اگره ميكنند بسيار كس را هدايت ميدهد و همچنين از ابتدا مقدر كرده است و حكم فرموده و مگر اهي شوند مگر آنكه در

قلوبهم كبر فهم لكبرهم ينظرون - ولا يخافون يوم الحساب - ويصرون
دلها اوشان تكبر است پس اوشان بوجو تكبر اوشان سر بر مى دارند و از يوم محاسبه نمى ترسند و تقوى اختيار

على ما يقولون وما لهم به علم ولا يتقون - ويسبون رسلاهم بغير علم ويعترضون
مى نمايند و فرستادگان خدا را دشنام ميدهند و بقتل پيغمبرانشان اعتراض نمايند

على قولهم الاخفى - ولا يهدون الى نورهم لشقوة سبقت ولذا نوب كثر
و مسئله قدرشان نه تعالى اين كسان كرده نمى شود و ايشان برائے آل شقاوت كه در زمين ميشين ايشان حقد گرفت بودند و در آن

ولما صر بلخت الى اهلنتى - فلا يرون الا عيوبهم ولا يوفقون - ويخشي الله
آن زمان كه ان كس بلخت كردند و براه آن محصيت كه تا انتها رسيد و پس نمى بينند مگر عيوب ايشان و اويله خدا را و توفيق بخيرى يابند

ابصارهم لئلا يبصروا - ويصم اذ انهم لئلا يسمعوا ويختم على قلوبهم لئلا يفهموا
و خدا چشمه ايشان را پوشد تا در بينند و گوشهايشان را كور ميكند تا نشنوند و بر دلبسته شان مهر ميگذارد و نمي فهمند پس اويله

فينظرون اليهم وهم لا يبصرون - ذلك بما قدمتم ايديهم و بما تميلوا على الدنيا
خدا را با وجود اين كه نمى بينند و مسئله شان نظر ميكنند مگر ايشان را نظرشان پوشيده مى ماند و ايشان را اعمال كبري ايشان كور بودند

وداسوحت اقد الهم دار العقبي - يسبون ولا يظلمون الا انفسهم بيارزوا لله العنة
بوجو اينكه بر دنيا منحرفان كرده اند و دار حق را زير قدمها خود كوفته و دشنام ميدهند و ظلم نميكنند مگر بر نفسها خود و با خداي غنى در جنگ مشغول

۹

اتقبل او تلبی - وما انکرنی الا الذی خاف الناس او کان من الذین
 قبول میکنی یا انکار و انکار من میچکس نیکند بچو آنکس که از مردم بترسد یا شکریه
 یستکبرون - او ما فکر حق فکرة فتخلف مع الذین یتخلفون - اولم یصبر علی ما
 باشد یا در کار من چنان فکر کرد که حق فکر کردن است و با تخلف کنندگان تخلف کرد یا بر ابتلا
 ابتلاه به الله فحار و صار من الذین یملکون - احسب الناس ان یتروا
 که از خدا رسید بر صبر کار بند نشد و بسر افتاد و اذنان گردید که بپاک شده اند چه گمان دارند که خدا از ایشان
 ان یقولوا امانا و هم لا یفتنون - وقد رد دف الابطلاء نفوسهم و اموالهم و
 بدین قدر راضی گردید که دعوی ایمان آوردن کنند و هنوز از روی اعمال امتحان شان کرده باشد و تحقیق بلا
 اعراضهم لیعلم الله انهم کانوا یصدقون و ما کانوا کخطب تشخی
 در پس جان نهی او شان و ما الهی ایشان و آبروی او شان است تا خدا بداند که ایشان صادق هستند و همچو آن هم
 ثم اعلم ایها العزیز انی لست کرجل یخالف الاسباب من تلقاء نفسه
 نیستند که باندک مدد میده پاره پاره میشود باز بدان اے عزیز که من همچو مردی نیستم که از رای خود ترک است
 ویسلك مسلك الحق - بل اعلم ان رعاية الاسباب شی لا یتروک و
 کند و راه نادان اختیار نماید بلکه میدانم که رعایت اسباب چیزی است که بجز ارشاد و حق الهی
 لا یلغی - الا بعد ایحاء الله الوهاب ما کان لبشر ان یتروک الاسباب -
 ترک نتوان کرد و ابطال آن نتوان نمود و هیچ انسان را نمی رسد که اسباب را بجز
 من غیر وحی انجلی - فلا تعجل علی من غیر بصیرة ولا تجعل فی درية لرمای
 وحی بلی فرو گذارد پس بغیر بصیرت بر من مجتهد کن و مرا نشان نیزه خود مگردان و نشان تیر
 و غرضنا لاثیری - انک لا تعلم دخیلة امری و خبی باطنی فلیس لک
 هوای مرا کن که مقصد آن معینی نیست تو را ز اندرون مرا نمی دانی و بر پنهانی باطن من اطلاع نداری پس ترا
 ان ترزی قبل ان تدری و کذلک من السعد اویجی - و قد ارسلنی
 نیرسد که عیب گیری من کنی و هنوز از حقیقت من بیخبر باشی و از سعیدان امید است که بچنین کنند و مرا آن خدا

ربی الذی لا یتربک المخلوق سداً - وانی والله صدوق و ما کنت ان اتمنی -
 فرستاده است که مخلوق خود را ضائع نیگذازد و من بخدا صادق و آن نیستم که دروغ بگویم
 ففکره كذلك من الکرام اتمنی - ولا تتجادلنی فی ترک التطعیم و قل
 پس فکر کن و همچنین از بزرگواران امید دارم و درباره ترک خال زدن با من مجادله کن و بگو که
 رب زدنی علماً - والله تصرفات فی مخلوقه با لا سبب من دون الاستیلاء
 ای رب من علم من زیاده کن - و مر خدا را در مخلوقات خود تصرف هست با اسباب و بغیر اسباب -
 و یعلمها اولو النہی - بل هذا کاللب و ذاک کالقشر فلا تقنع
 و عقلند آن اولو میدانند بلکه تصرف بی اسباب همچو مغز است و با اسباب همچو پوست پس همچو فرق
 بالقشر کالقدریة و اطلب سراً قدره ليعطى -

قدریه و پوست قشاعت کن و از قدر تهی او تعالی بجز ناترا عطا شود -

ان الله یفعل ما یشاء - ولا تدركه الابصار ولا تحده الاراء ولا
 خدا هر چه خواهد بکند و چشم ها بجز قدرت او نتوانند رسید و آئے احدیست او نتوانند کرد و
 یحتاج الی مادة و هیولی - و انه قادر علی ان یشفی المرضی من غیر دواء -
 او حاجت ماده و هیولی نمیدارد و او قادر است که مریضانی را بغیر دوا شفا دهد
 و یخلق الولد من غیر اباء - و ینبت النرجع من غیر ان یسقى - و ما کان
 و فرزندان را بغیر پدر پیدا کند و کشت را بغیر آب پاشی بکمال او رساند و طاقت دوا
 لدواء ان ینفع من غیر امر ربنا الاعلی - یودع التأثير فیما یشاء و ینزع
 نیست که بغیر امر خداوند بزرگ را مانع رساند او در هر چه خواهد تاثیر و دعوت می دهد و از هر چه خواهد
 عما یشاء وله الامر فی الارض السمو العلی - و من لم یؤمن بتصرفه التام
 آن تاثیر بیرون میکشد و مراد است حکم در زمین و در آسمان بی بند و هر که بتصرف تام او ایمان نیاورد و نشانه آن امر
 ولم یعرف امره الذی لم یأیه ذرة من ذرات الانام فما قدره حق قدره
 او را که یک ذره از ذرات مخلوق از سر باز نتواند زد پس او قدر و منزلت خود را نشناخت چنانچه حق قدره را نشناخت

۱۱

و ما عرف شأنه وما اهتدى. ومن ذا الذي حدّ قوانین قدرتہ - او احاط علمہ
 و نہ شناسائے شأن او شد نہ هدایت یافت و آن کیست که حدیست قوانین قدرت او کرده است یا علم او برینست
 بسنتہ اتعلم ذلك الرجل على الارض او تحت الثرى. اتقول كيف تنزل الملقى
 سباحتہ محیط گردیده آیا این چنین کس را بر زمین یا زیر زمین میدانی آیا میگوئی که چگونه مریضان
 بغیر دوا و عذایک امر بعید - و قد بزرگ الله و لم تترك شيئا. ثم يفنى ثم يعيد
 بغیر دوا به شونایا اولیت بعید از قیاس حالانکه خدا ترا پیدا کرد و تو چیزی نماندی. باز هلاک خواهد کرد باز
 و ذلك فعل قد جرى فيك فكيف عنه تحيد فأتق الله ولا تنكر قدرته العظمى
 از منزه او اعاده خواهد نمود و آن کار نیست که در تو جاری گردیده پس چرا او مخوف میشوی پس از خدا بترس قدرت
 و ان المطاعون قرحى بشر يقطع على المكان. فباي دواعير جى الامان.
 بزرگتر او را فراموش کن و طاعون انگار لا محاله و بر مکان خود می کشد و نگذارد که انسان از آن حرکت کند پس
 و ان الدواعظون والظن لا يغنى من الحق يا فتیان. اتذکر التلطيم
 بکلام دوا از او امن امید داشته آید. دوا صرف گمانها مستند پس گمان حکم یقین ندارد اے مردان آیا خیال از او
 و انه شئ لا يغنى من لهب بسط جناحه على جميع البلد ان. فما عندكم
 را یاد میکنی و آن چیزی نیست که برائے دفع آن زبانه آتش کافی نیست که جناح خود در تمام شهر را دور کرده است و
 من تدبير يمنع قضاء السماء ويرد هذا الثعبان. و انها بلية ترى القوم منها
 از دشمنان که ام تدبیر است که قضاائے آسمان را منع کند و این مار را رد کند و این بلائی است که می بینی از آن قوم را
 صرغ. وقد ضل الذين زعموا انهم احصوا سنن الله وانهم بقوانينه
 نمرده افتاده و گروه شدند که انیکه گمان میکنند که ما سننهای خدا را احصا کرده ایم و زعم کردند که او شان بر قوانین خود
 يحيطون. سبحنه و تعالی عما يصفون. و انهم الا كالعمى او اضل سبيلا
 احاط میدارند خدا را از آن منقصت برتر است که بسوی او منسوب میکنند و نیستند او شان را همچو نابینایان یا
 بل الحق ان سننه ارفع من التحديد والاحصاء. وله عادات فيخرج بعض
 از او شان برتر بلکه برتر نیست که سنت او بلندتر از تحدید و شمار کردن است و او عادات میدارد پس بعضی

عاداته للأحباء والالتقيا - ويبدى لهم ما لا يتصور ولا يرى -

عادتہاے خود را برائے دوستان خود پر میر گمان می شکافد و ترک آن می نماید و کن امور بر آن اوشان پیدا میکند کہ

ولولا ذلك لشيى طلابه - ونكر جنابه - ومات عشاقه في الحب

بالا تر از تصور و رویت اند و اگر چنین نبود پس چونندگان و ناکام مانند حضرت اعراف و امرنا شاخه مانند عاشقان او

والغشاء والعمى - ووالله لولا خرق العادات لضاعث ثمرات العباد

در پرده ها و کورگی مردگان و بخدا اگر خرق عادات نبود البته همه ثمره های عبادات ضایع گشتند

ومأت عباده تحت مكائد اهل المعادات - ولصار المنقطعون خاسرين

و بندگان خاص خدا زیر کمره های دشمنان مکار بر دین و آنکه سوائے او آید و از همه بریده اند

في الدنيا والاخرى - ولضامنفسهم من الجحيم - وما تواروا ما لهم عينان وما

در دنیا و دین زیاں کار شدند و از بدائی حضرت عزت جانهاے ایشان گشت و بغیر چشم بینا بودند و هیچ

كان احد مثلهم اشقى - وان الله جنتهم وجنتهم - وانهم تركوا له عيشهم

اوشان هیچکس بدتر نبود و خدا بهشت ایشان است و پیر ایشان و اوشان برائے او عیش و راحت

وراحتهم فكيف يترك الحب من كان له بل يسعى فضله الى من مشى

خود را ترک کرده اند پس چگونه آن دوست آنکس را ترک کند که بهترین بر او شده است بلکه هر که سوائے او برتر آید

والخلق عبي كلهم لا يعرفون اولياءه فيعرفهم بايات يجليلها كالضحي

آدم او سوائے او میدود و مردم همه را بینا اند و ستاخواهائی شناسند پس او بر نشان ها روشن می شناساند

ولولا ترك العادات فامعنى الايات - الا تفكرون يا اولد المسلمين

و اگر خدا ترک عادات نیکند پس معنی نشانهاے چیست آیا فکر نمیکنید ای اولاد مسلمانان

واما نبينا المصطفى عليه سلام الله الى يوم تری الناس فيه سكارى -

و اما پیغمبر ما که مصطفی صلوات الله علیه سلم است تا آن روز که مردم در این چنان خواهند شد که گویا مستان

وما هم بسكارى - وان الهنا اله واحد قدیم ازلی وقد كفر من شك

استند حال آنکه مست نخواهند بود و خداے ما خدا نیست یگانه قدیم ازلی و کافر شد که درین شک کرد

۱۳

و بالسوء تظنّی. ولكنّه معذ لك يتجدد لا صفياءه. و يبرز في حال جدّه
 و بدگمانی نمود که او باین بهر برائے او یک خود خدائے نو میگرد و برائے او یک خود لباس جدید میپوشد
 لا ولياؤه كانه الله آخر لا يعرفه احد من الوری. فيفعل لهم افعالا
 گویا او خدائے دیگرست که مخلوق او را نمی شناسد پس برائے او شان آن کار می کند که
 لا يرى نظيرها في هذه الدنيا. ولا يخرج عادته الا لمن خرق عادته
 نظیر آنها در دنیا یافت نمی شود و عادات خود را نمی شکاند مگر برائے آن کسانی که عادات خود
 و ترقی. ولا ينزل لاحد الا لمن نزل من مركب الامارة و ركب الموت
 را می تکاند و برائے هیچ کس فرو نمی آید مگر برائے کسی که از مرکب آماره فرو می آید و سوار موت می گردد
 لا يتغاء الرضی. و خرق على حضرة و احرق جذبا النفس محلی. و انه يبديل
 تاجه خدای تعالی حاصل کند و بر درگاه او افتاد و جذبات نفس را بسوخت و نابود کرد و او برائے آنانکه
 عاداته للمبدلين. و يتجدد للمتجددين. و يهب وجودا جديدا لمن في
 تبدیل حالت خود می کند تبدیل عادات خود می کند و برائے آنکه به صلاح نفس وجود خود را می کند و می شود و قانین را
 و هذا هو المطلوب لكل مومن و من لم ير منه شيئا فآراى. و انه يتجلى
 وجوده بدی می بخشد و همین مطلوب هر مومن است و آنکه از وی چیزی ندیده او چه دید و او برائے آن بندگان خود
 لعباده المنقطعين بقدره نادرة و يقوم لهم بعناية مبتكرة فيرى لهم آيات
 کسوت او منقطع میشوند بقدرته نادره تجلی میفرماید بآن عنایتی که پیشتر نداشت و ایشان را می بیند و ایشان را
 فاصبها احد و اذنا. و اذا اقبلوا عليه بتضرع و ابتهال. سعى اليهم و نجاهم
 برائے شان می نماید که هیچکس بدان مس نکرده و ندید آن نزدیکش و چون بتضرع و گریه و استغاثه و تضرع می رود و در پیشش
 من كل نكال. و من كل من اذى. و اذا استفتحوا ابجد هم و اقبالهم على الحضرة
 و نجات می دهد ایشان را از هر وبال و از هر آنکه اذیت کند پس چون از خطایان تضرع و استغاثه و تضرع می کنند و در پیشش
 قس الامم بمخرق العادة و خاب كل من اذاهم و اتقى. و كيف يستوى لي الله
 کند بطریق عادات فیصله و حق شان می کند هر مفسد تا کام نهد و بجا نهد ایشان را از ادله و قوی اختیار از هر یک که دوست

وَعَدَوهَ الْاَتْرَى - الَّذِينَ طَحَنَتْهُمْ رَحَى الْمَحَبَّة - وَدَارَتْ عَلَيْهِمْ لَحَبِيمُ الْاَنْوَاعِ
 و دشمن خدا بر ایشان می آید و آسیای محبت او دقیق کرده شد و آمد بر ایشان در راه دوست نشانی
 دَوْرُ الْمُصِيبَةِ - فَمِمَّا لَا يَهْلُكُونَ - وَلَا يَجْمَعُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مَوْتَيْنِ مَوْتٍ مِنْ يَدِهِ
 قسمی از گردن مصیبت ایشان هلاک کرده نمی شوند - و خدا جمع نمیکند بر ایشان دو مرگ مرگی از دست او
 وَمَوْتٍ مِنْ يَدِ عَدُوِّهِ لَوْلَا يُضْحِكُ الضَّاحِكُونَ - وَكَذَلِكَ مِنْ بَدَلِ خَلْقِ الْعَالَمِ
 و مرگی از دست دشمن او تا که زنده کند خنده کنندگان و همچنین اراده کرده است از روزی که دنیا
 قَضَى - اِنْ يَهْلِكُمْ فَمِنْ عِبَادَةٍ - وَاِنْ يَنْصُرْهُمْ فَمَا الْعَدُوِّ وَوَعْدَانَهُ - وَاِنَّهُ كَتَبَ
 آفرید - اگر او ایشان را بمیراند پس ایشان بندگان او هستند اگر دهر پس دشمن و عداوت و حقیقت است تا نقصان
 لَهُمُ الْعِزُّ وَالْعَلَى - قَوْمٌ اخْفِيَاءٌ تَحْتَ رِدَائِهِ لَا يَعْرِفُهُمُ الْخَلْقُ مِنْ دُونِ اَدْرَائِهِ
 ایشان کند او بر آن اوشان عزت و غلبه نوشته است - این قومی است پوشیده زیر چادر او تعالی و مخلوق ایشان را بجز شناسا کردن
 وَاَللَّهُ يَعْرِفُ وَيَرَى - فَيَقُومُ لَهُمُ كَالْمُشَاهِدِينَ - وَيُرَى لَهُمْ اَيَاتُ الْاَرْضِينَ -
 و انمی شناسد مگر خدا می شناسد می بیند پس می آید بر آن ایشان مثل گواهان و بر ایشان در زمین ایشان را می نماید
 وَيَهْدِي مَنْ يَبْتَغِي الْهَدَى - وَيَتَجَالَدُ لَهُمُ الْعَدَا - وَيَخْلُقُ لَهُمُ اسْبَابًا
 و هر که هدایت طلبد او را هدایت میدهد و دشمنان شان می آویزد یعنی در وقت هر شکلی از آسمان بدشمنان میکند
 لَا يَخْلُقُ لْغَيْرِهِمْ - وَيَأْمُرُ مَلَائِكَةً لِيُخَيِّرَ لَهُمْ خَيْرَهُمْ فَيَنْصُرُ عَبْدَهُ
 برائے شان آن اسباب پیدا میکند که بر آن دیگر پیدا نمیکند و فرشتگان خود را حکم میفرماید که تا با یعیال غیر خدمت
 مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَلَا يَتَقَطَّى - اَتَلَوْمَنِ لَذْتَكَ الْاَسْبَابُ مَعَ اَنْسَى
 شان کنند پس بند او را از آن گونه از غیب مدد میرسد که نمیداند و ندانم میکند - آیا برای ترک اسباب مرا
 اُحَرَّتْ مِنْ رَبِّ الْاَرْبَابِ فَلَا اَعْلَمُ عَلَى مَا تَلَوْمَنِ مَالِكَ تَبَصَّرْتُمْ تَعَالَى
 طاعت میکنی با وجودیکه من از خدا مأمورم پس نمیدانم که چرا طاعت میکنی ترا چه شده می بینی با دینی بینی
 وَاِنِّي مَا اَمْنَعُ النَّاسَ مِنَ التَّطْعِيمِ وَلَا يَنْفَعُ تَرْكُهُ اَكَا اَيَّايِ وَمَنْ اَتْبَعْنِي
 و من مردم را از خال زدن منع نمی کنم و ترک کردن آن کسی را نفع ندهد مگر مرا و آنان را که پیروی من

۱۵

بقلب سليم - وعمل علاصا لى الرضا الرب الرحيم - وآنسلف من نفسه
 بدل صافی بخود واقعی میکنند و اعمال صالحی آرند تا رضای خدا حاصل کنند - و آن نفس خود بیرون می آرند
 كما تنسلف الحية من جلدها وبعد من كل اثم واثيم - اولئك الذين
 همچنانکه مار از جلد خود بیرون می آید و دود شد از هرگز و گنهگار پس اینها اند که ازین جهنم نجات
 حفظوا من هذا اللظى - انسيت عجائب امر تعالى في خلق المسموح حفظ الكليم
 نجات خواهند یافت - آیا عجائب کار او تعالی در پیدایش سیح و مخالفت موسی
 وخلق يحيى - او ترجمه این دنیا نیست برب کلن فی قرون اولی - انظن ان موسی
 و پیدایش یحیی فراموش کرده و یگانگی میکند که خداوندان خداوند نیست که در زمانها پیش بوده آیا ممکن نیست
 عند عبوره من غير السفينة - القى نفسه وقومه الى الهلكة - ولا بد لك
 که موسی وقت عبور او از دریا بغیر کشتی نفس خود را و قوم خود را در هلاکت انداخته بود و تا ازین
 ان تؤمن بهذه الواقعة - وتقر بان موسى ماركب الفلك وما اوى الحسبي
 ناگه بر است که ایمان برین واقع آید و اقرار کنی که موسی نه بر کشتی سوار شده بود و نه از بهر مخالفت محمد
 لرعاية الاسباب المعتادة العادية - وترك محل الامنة - وترك سنن
 به بل برده و ازین طبع رعایت اسباب معتاده نه کرده و محل امن را گذاشته و ترک سنت الهی
 الله وعصى - ففكر ايها الذي سلطت على المدعى اليس هذا محل الزرارية
 کرده و نافرمان شده پس فکر کن ای که بر من کار داری کشیدی آیا قصه موسی و غیره محل اعتراض نیست
 كما انت علي تنزري - اتعلم كم من سفائن جمع موسى على البصر لرعاية
 همچنانکه بر من اعتراض میکنی آیا میدانی که موسی برائے رعایت اسباب چند عدد کشتی را بر
 الاسباب - فخرج لنا ان كنت قرمت في الكتاب - ولا تهتم في وادي الهوى
 دریا جمع کرده بود پس از قرین ترین برائے ما آن مقام را بر آرد و ده وادی هوا و دوی سرگردان
 ذلك ما علمنا من كتاب الله - فلا اعلم الى اين تتمشى - ومن اين تلتقي
 آنچه ذکر کردیم آن جهنمست که کتاب الله ما تعلیم داد پس نمیدانم که تو کجا میروی و از کجا این کلمات میگری

ما نجد في صحف الله بيانك وما نرى - اتعجب من آيات الله وكان

ما بيان تو در قرآن نمی یابیم و نه می بینیم ^{ایمانش نهائے خدا تعالی تعجب میکنی و}

الله على كل شيء مقتدرًا - ألا ترى أن نار الوباء مشتعلة - وموت الناس

خدا بر هر چیز قادر است ^{آیا نمی بینی که آتش وبا در اشتعال است و موت مردم}

كالقلاص متتابعة - والطاعون في الاقنص لا يغادر ذكرًا ولا أنثى -

همچو شتران پی یکدیگر روند متواتر است و طاعون در شکار کردن نه مرد را می گذارد و نه زن را -

فلو كنت كذوبًا لآخذ في رعب العقوبة - وما اجتريت على مثل هذا

پس اگر من دروغگو بودم البته رعب عقوبت مرا می گرفت و در وقت تباهی طوائف مخلوق

عند هذه الطوائف المخدوبة والخليفة المشغوبة - ولو كنت متقولاً

و طاقت اوشان نمیخیزد لیری نه کرده و اگر من مفتوی و

وهزلاً لا ذراعة الكرامة - ما كنت لي جرأة أن اتفوه بكلمة عند قيام هذه

بافنده دروغ بودم تا کرامت خود بنام مرا هیچ جرأت نبود که در وقت قیام این قیامت یک کلمه بگویم بر زبان

القيمة - وإن غضب الله شديد ترتعد منه فرائص الملا على دما كالكاذب

را میزد و تحقیق غضب خدا تعالی سخت است شانه های طواغیت ازان می لرزند و مجال هیچ دروغگو نیست

ان يفترى على حضرة الكبرياء - في وقت ترمي النار من السماء - ويقعص

که بر خدا تعالی دروغ گفته افترا به بندد که او آسمان آتش می بارد و مردم بر جا خود

الناس على المثلوى - ويمسى انسان حياً ويصبح فاذا هو من الموتى - اعند

می میرند و یک انسان شام میکند بحالت زندگی و صبح بزم مردگان می باشد آیا نزد

هذا القعاص - يفتي العقل ان يقوم احد كالحراس ويفترى على قدیر

این ناگزشتن عقل فتوی میدهد که هیچکس چون دروغگو یان بایستد و برخدائے بیننده و داننده

يعلم ويرى - ليس العذاب قام امام الاعين وشاع في القرى - ودعى

افترا او نند ^{آیا این عذاب چنین حیت که رو بروی چشمها مردم ایستاد و در دیهات و قریه ها شایع}

۱۷

الناس من كل قوم لهذا القرى. والى بشرت في هذه الايام
 شده و مردم از هر قوم برائے این جهانی خوانده شده اند و من درین روز با بشارت داده شدم
 من ربي الوهاب. فامنت بوعده و رضيت بترك الاسباب.
 از خداوند من که بخشنده است پس بر وعده او ایمان آورده ام و بر ترک اسباب راضی گشتم.
 وما كان لي ان اعصى ربي او اشك فيما اوحى. ولا ابالي قول الاعداء
 و مرا چه شد که خداوند خود را نافرمانی کنم یا در وحی او شک کنم و من پروا نمی دهم از سخنان دشمنان ندارم
 فان الارض لا تفعل شيئاً الا ما فعل في السماء. وان معي ربي فما كان لي
 چرا که زمین هیچ نتوان کرد مگر همان که بر آسمان کرده شود و بتحقیق خداوند من با من است پس مرا
 ان افكر فكلوا انه لبشرني وقال لا ابقى لك في المخزيات ذكرا. وقال
 نسزدك لو سجد فكله نعم و او مرا بشارت داد و گفت من نگذارم که بعد از مردن تو هیچ دستاویز عیب در دست مردم نباشد
 يحصمك الله من عنده وهو الولي الرحمن. وان يعرج حسن الى سواد فيترا
 و گفت خدا خاص بفضل خود حفاظت تو را خواهد کرد و تو رحمت کننده و اگر یک حسن بسوی سیاه بی منسوب گردد
 الحسنان. هذا ربنا المستعان. فكيف نخاف بعده اهل العدوان.
 بعضی آن دو حسن ظاهر خواهند شد اینست خداوند ما که از او مدد میخواهیم پس بجز این چگونه از دشمنان بترسیم.
 فلا تعازي على ترك التطعيم. وان ربي بكل خلق عليم. الا تعلم
 پس مرا بر ترک خلل زدن سرزنش مکن زیرا که خداوند من هر قسم پیدایش را میداند آیا نمیدانی که
 ماجري على ام موسى. اذ اقلت طفلها في البحر قلبها تتشظى. وامنت
 بر مادر موسی چه گذشت هرگاه که طفل خود را در دریای انداخت و دل او پاره پاره شد و بر وعده
 بوعده ربها و ما وهنت من تظني. اتعلم باي دواء كان عيسى يبرئ لالاكه
 خداوند خود که داننده عواقب است ایمان آورد و تو همچو بگمانان شست نشد آیا میدانی که کدام دوا عیسی کوهر را
 والمبروص. فتصفى الفرقان والصحيحين وارنا النصوص. او اخرج لنا كتابا
 به میگرد و مبروص را پس بر ما بخوان آن آیت و اوراق قرآن شریف بگردان یا برائے ما کتابی دیگر

اخر من كتب اولی - اتكفيك هذه الشواهد او ناتيک بامثال أخرى
 و کتاب برائے نخستین برآر آیکافیت اند ترا این گواہان یا دیگر امثال یا
 فأن فكرت فيما تلوت عليك من الامثال ذكرا - فستعلم انك قد بلغت
 پس اگر فکر کنی در آنچه بر تو خواندم از امثال برائے یادمانید پس متعجب بدان که از ما عذر کامل
 عذرا - هذا وسأكشف عليك امرا لم تستطع عليه صبرا -
 شنیدی این است بطور مختصر و متعجب بفصل بیانی امری کنیم که برو صبر نه کردی -

۱۸

البيان الشافي في هذا الباب تفصيل الجاني

بیان شافی درین باب و تفصیل آن امر که چرا برائے

إلى ترك التطعيم والتوكل على رب الأرباب

ترک خال زدن مضطر گردیدم و بیان توکل بر خدائے خداوندان -

اعلم ان موضوع امرنا هذا هو الدعوى الذي عرضت على الناس قلت اني

بدان که موضوع این امر آن دعوی است که بر مردم پیش کردم و گفتیم که من

انا المسيح الموعود والاهام المنتظر الممهود - حکمنی الله لرفع اختلا الامة

مسیح موعود هستم و امام منتظر موعود هستم نظام را حکم فرموده است برائے دفع اختلاف امت

وعلمني من لدنه لا دعوا للناس على البصيرة - فما كان جوابهم الا السب و

و از جناب خود مرا تعلیم داد تا مردم را بوجه بصیرت بخوانم پس جواب او شان بجز این هیچ نبود که دشنام

الشتيم والفحشاء والتكفير والتكذيب والايذاء - وقد سبوني بكل سب

جادند و فحشاء گفتند و کافر گفتند و دروغ گو قرار دهن و ستم کردن و مرا از هر گونه سب و شتم یاد کردند

فأرددت عليهم جوابهم - وما عبات بمقالهم وخطابهم - ولم يزل

پس جواب دادم دشنامها ندادم و پروا نداشتیم بمقاله و خطاب ایشان تا حکم و دشنام دهنی

امر شتمهم یزداد - و یشتعل الفساد و رؤا ایات فکذا یوها.

ایشان همیشه در زیادت بود و فسادشان همیشه در اشتغال و بیسایه از نشانه‌ها دیدند و تکذیب کردند

۱۹

و أنسوا علامات فانكروها - و صالوا علی بمطاعن مقتریا و معائب

و چندین از علامات بشا به نمودند پس انکار کردند و بر من بطنه با فقر آزرده و عیبها از خود تراشیده حمله با

منقوبات و اغراض مع الناس علی للتوهمین - و دعوا النصاری لتأییدهم

کردند و مردم فرمایند و سفلگان را برائے توچین من برانگیختند و نصاری و دیگر قومی را برائے مدد خود

و غیرهم من اعداء الدین و افعی علماء هم لتکفیرنا - و توالی الاشاعات التیوفا

خواندند و علماء شان برگزیده را فتویٰ دادند و متواتر از بهر سرزنش ما اشاعت می کردند

و قطع الصلح کل من اخی - و مطرنا حتی صارت الارض سواخی - و ضحك

و هر کس که دعوی برادری می کرد از ما قطع تعلق نمود - و بر ما آن بارش بادید که زمین نرگدید - و سفیهان

علینا سفهاء هم من غیر علم و ما اتقوا اخلاقهم - و کاد ان یشق متحکمهم

ایشان بر ما غیر علم خندیدند و از پیدا کننده خود هیچ نترسیدند و چندان غنیدند که قریب بود که

اشداقم - و رقصهم العلماء کقرادیر قص کرده - و یضحک من عنده

خنده شان بجانب بهائے شان را بشکافند و این مردم را علماء شان از انسان بهانیدند که قلندر بودند خود را می

قتبعهم الحق کالحرج - و مشوا خلفهم کالاعرج - و ما

بهانند و مردم محقق را میخنداند پس نادانان پیوسته تعلیم یافته پیروی ایشان کردند و از پس ایشان چنان رفتند که انگ

احتفل محفل و ما انتقض مجلس الا باللعن علی و علی المباحین - و

پس انگ میخورد و هیچ محفل منقطع نشد و هیچ مجلسی برخواست مگر در حالت لعنت کردن بر من و بر بعضی کفار

تفسیق الصالحین - و ما اطلعنا علی حلقة منهم الا وجدنا هم متغابیین

من - که از صالحان مستند و ما بر هیچ طقه او شان اطلاع نیافتیم مگر او شان را فریاد و شور کنندگان

ولا عنین - و انا مع اتباعنا القلائل او ذینا من افواجهم کل الایذاء

و لعنت کنندگان یا نفییم و ما مع جماعت مگر اندک است از افواج ایشان ایذا داده شدیم ایذائے که کمال رسیده بود

وربما وقفنا بين انياب الموت من مكر تلك العلماء وسقنا بهتانا
 و بسا اوقات در میان دنیا نهاده موت از کوشش ایستاده شدیم و ما از بهتان و علم شان
 وظلما الی الحکام - و اغری المکفرون علینا طوائف ز مع الناس
 سوتے مالکان کشیده شدیم و کافر گویندگان بر ما گروه در گروه از سفره طبعان
 و اللثام - و مکر و اکل مکر لاستیصالنا - و لا طغوا انوار صدق مقالنا -
 و لیکن برانچند و همه مکر برائے بیگن ما کردند و برائے میراندن نور برائے صدق سخن ما -
 و صبت علینا المصائب - و عادانا الحاضر و الغائب - فما ترزعزعا
 و بر ما مصیبت بار ریخته شدند و با ما دشمنی کرد هر که حاضر و غائب بود پس با هیچ جنبه راه
 و ما اضطررنا - و انتظرنا النصر من القدير الذی الیه انبنا - و نستوفی
 نیافت و نه اضطراب کردیم و انتظار نصرت از ان قادر کردیم که سوتے او رجوع کرده ایم و مرافسوب
 و جهلونی بالکذب و الافتراء و بالغوا فی السب الی الانتهاء - و انی
 بفسق کردند و غسوب و جهل کردند و این همه کذب و افتراء بود و در دشنام دادن بانهما رسیدند و من
 لاجبتهم بقول حق لولا صیانة النفس من الفحشاء - و سوا کل السی
 جواب شان راست راست دادے اگر خود را از فحش نگه نه داشتے و از بهتان این کوشش کردند
 لا بتل ببلية و یغیر علی نعمه نلتها من الرحمن فخذوا فی کل موطن نکصوا
 تا من ببلایے مبتلا شوم و این نعمت و اجابت و قبولیت که خدا مرا داده است دور گرد پس در میدان نامراد
 علی اعقابهم من المخذلان - و کلمة القوا علی شبکه خدیعة مختزعة -
 مانند و از غذایان برپاشنه مانے خود و پس رفتند و بهر دفعه که بر من دام منصوب تراشیده انداختند -
 فرجها ربی عنی بفضل من لدنه و رحمة و کان اخر اهرامهم انهم جعلوا
 خدا من از ان دام بفضل و رحمت خود رهایی داد و انجام شان این بود که ایشان
 اسفل السافلین - و انتصفنا من کل خصم مهین - من غیران نرفع الی
 اسفل السافلین کرده شدند و ما از هر دشمنی ایستاد و انتقام گرفتیم بغیر آنکه بسوتے قاضیان رجوع

قضاة او نتقدم الى الحاكمين - وارادوا ذلتنافا صبنارفة و ذكر احسننا

کنیم یا بر در حکام رویم و ایشان وقت ما را اراده کردند پس ما بلندای و ذکر نیکو یا قسیم

وارادوا موتنا و اشاعوا فيه خبرا فبشرنا ربنا بتأين سنة من العمر اوهو

و موت ما خواستند و در آن پیشگوئی کردند پس خدا ما را با بشارت هشتاد سال عمر داد بلکه شاید ازین زیاد و

اکثر عدد دا و اعطانا حزا با و ولدا و سکننا - وجعل لنا سهولة في كل امر - و نجانا

ما را گروه داد و فرزندان و همه چیزه که بدان آرام کنیم و در هر امر ما را سهولت داد و از هر کار فرودماند نجات بخشید

من كل غمر - و كنت فيهم كافي التخطي الحيات - او امشي بين سباع القلوا -

و من در ایشان چنین بودم که گویا در میان گام می زدم با در درندگان میروم پس خسته من میش میش من همچو پرست

فمشی ربی کخفیرا ما می و لا زمنی فی تلك المواقی - فكيف اشكر ربی الذی نجانی

و درین بیابان با همراه من میماند پس چگونه شکر خداوند خود کنم که مرا از آفتها نجات داد برین کدوری و

من الکافات علی کلوی هذا حسرات یا اسفا علیهم انهم لا یفکرون ان الکاذبین

در ماندگی خود حسرتها دارم ای افسوس ایشان نمی فهمند که دروغگو یان از حسنة عزة

لا یؤیدون من الحضرة - ولا یتکلمون بکلام البر و الحکمة - ولا یرزقون من اسرار المعرة

تائید نمی یابند و کلام حکمت نمی کنند و اسرار معرفت رازی ایشان نمی شود

و هل تعلم کاذبا شهدت له السموات و الارض بالآیت البینة - و اضحلت به

و آیا می شناسی چنین دروغگو را که بر آسمان و زمین بر نشانه های خود گواهی داده باشد و با قوت شیطان

قوة الشیطان و تخافت صوته من السطوة الحقایق - و طفق یرید الخیوة بکیة

گشته باشد و آواز شیطان از سطوت حقانیت او آهسته شده باشد و شروع کرد که پوشیدگی را می خواهد بپوشد

تاوی الی محرک عند رمی الصخرة - ثم مع ذلك تدعو ظلمة الزمان - اما ما من

که در وقت انداختن سنگ پناه بسواخ خود می برد باز وجود این ظلمت زمانه

الرحمن - و قد انقضی من راس المائتة قریبا من خمسها - و دنت الملة لضعفها

باشد بخواند و بتحقق گذشت از راس صدی قریب خمس صدی و نزدیک شد قوت اسلام بش ضعف آن

رسمها - و داسست الخفة قلوب الناس وصار اكثرهم كالكلاب - وتوجهوا
از قبر خود و غفلت دلها ب مردم را پا مال کرد و اکثر مردم همچو سگان شدند و توجه کردند

الى الاموال والعقار والانشاب - ونسوا حظهم من ذوق العبادات
سوء مال و دوزین را و فراموش کردند قسمت خود را از ذوق عبادات

واقبلوا على الدنيا وزينتها وما بقى الدين عندهم الا كالحكايات - ومن
دست رنگون افتادند بر دنیا و زینت دنیا وین نزدشان بجز حکایات با باقی نماند و هر که

تأمل في تشتت اهواءهم وتفرق آراءهم علم بالجزم انهم قوم اغلقت
در انواع اقسام خواهش ایشان و تفرق رائے های ایشان تا آنکه او بالجزم خواهد دانست که ایشان

عليهم ابواب المعرفة - وانقطع صفاء التعلق بالحضرة - الا قليل
علیهم ابواب المعرفة - و انقطع صفاء التعلق بالحضرة - الا قليل
قوة مستند که برو درهای معرفت بسته شد - و صفائی تعلق بحضرت عزت منقطع گشت مگر کمتر

من الذين يدعون الله ان يرفع حجب الغفلة - ولكن كثير منهم نبذوا
من الذين که دعوی میکنند که خدا تعالی پرده های غفلت بردارد مگر اکثر ایشان حقیقت توحید

حقيقة التوحيد من ايديهم وما بقى الايمان الا على الالسة -
را از دست انداختند و ایمان باقی نمانده مگر بر زبان ها

يسبون عبد اجاءهم في وقته ويحسبون انهم يحسنون - و ختم الله
آن بنده را که نزدشان در وقت خود فرستاده شد دشنامها میدهند و می پندارند که این کار نیکوست و خدا بر

على قلوبهم فهم لا يفهمون - يظنون انهم على الحق - وما هم على الحق -
دلها ب ایشان جبر کرده است پس ایشان نمی فهمند گمان می کنند که ایشان بر حق هستند حالانکه بر حق نیستند -

وان هم الا يخرصون - تعبدهم كائنا من رقدود - والمتايلين على الجحود - خذوا
و دود می گویند تو ایشان را همچو قوم خوابنده گان خواهی یافت و مایل برانکار مشاء خواهی کرد و از کبها

عن الحقائق بالرسوم وشغلوا عن اليقين بالموهوم - انهم مردابنا
فرب غور و حقیقتها از دست داده - و از بهر آنکه موهوم یقین را گذاشته ایشان استراحت کنند گان بر ما

۲۳

معترضین قبل ایفاء الموضع حقه. و رأوا بدراً ناثماً أرادوا شقه وانی
گذر کردند قبل از آنکه حق مقام ادا کرده باشند و ماه چارده مارادیدند باز شگافتن آن ماه خواستند که
جنتهم عند الضرورة الحققة. و فساد الامة. فكانت ادلة صدق موجودة
نزد او شان نزدیک ضرورت حقه و فساد امت آمده بود پس دلیلها صدق من در نفوس
فی انفسهم رأوها من العباوة. ثم من الشقوة انهم ما فکر وانی راس المائة
او شان موجود بودند مگر از عباوت خود ندیدند باز بچقی اینست که ایشان در صدی بدری یعنی چاردهم
المبدرية. التي تختص بالمسيح الموعود عند اهل البصيرة واتفقت عليها شهداء
خود نکردند آن صدی چاردهم که نزد اهل بصیرت مسیح موعود صحت دارد و اتفاق کرده است بر شهادت تها
اهل الكشف و الاحادیث الصحيحة. و اشارات النصوص القرآنية. و لما اوصوا
اهل الكشف و احادیث صحیح و اشارات قرآن شریف و هرگاه برانکار
على الانكار اقبلت على المنكرين. و قلت عندی شهادات من الله فهل انتم من
اصرار کردند سوء ممکن متوجه شدم و گفتم زدن شهادت الهی خداست پس چه شمار غیبت را
المتقبلين. فجحدوا بها و استيقنوا انفسهم نيا اسفا على القوم الظالمين. هنالك
که از قبول کنندگان شوید پس انکار آن شهادت تها کردند و ایشان آنها را قبول کرده بودند پس انوس بران قوم ظالمین
تمنيت لو كان و باع يذبه المعتدين. و اوحى الي ان الطاعون نازل و قد
در آن وقت تمنی کردم که کاش و با وجودی که این تجاوزه کنندگان را متنبه کرده و سوسه من و می فرستاده شد که طاعون
دعته اعمال الفسقين. فوالله ما مضى الا قليل من الزمان حتى عاث
می آید و موجب آمدن آن اعمال است فاسقان پس بخدا که صرف قلیله از زمان گذشته بود که طاعون
المطاعون في هذه البلدان. فعزوه الى سوء احوالي و قالوا انا تطيرنا بك
در ملک تباهی افگندن شروع کرد پس طاعون را سوسه بد اعمال من منسوب کردند و گفتند که با تو بظلم
و ضحكوا على اقوالی. و قالوا انا من المحفوظين. لا يمسنا هذا اللظى.
گرفته ایم و بر سخنها من خندیدند و گفتند که ما محفوظیم ما را این آتش من نخواهد کرد

ولا يموت احد من علمائنا بالطاعون - فان اخن الصالحون واهل التقى
وهم يخلصون من طاعون نوحه مردود چرا که صالحان و پرهمیزگاریم

واما انت فستطعن وتموت فانك كيد بان - فقلت كذبتم بل لنا من الطاعون
مگر تو عنقریب بطاعون مبتلا خواهی شد و خواهی مرد چون که تو دروغ گفتی بلکه ما را از طاعون
امان - ولا تخوفوني من هذه النيران - فان النار غلاما بل غلام الغلمان -

امان است و مرا ازین آتش بترسانید چرا که آتش غلام ماست بلکه غلام غلمان است
فالبثوا الا قليلا حتى زاروا المنون - ومات بعض اهل علمائهم من الطاعون

پس درنگ نہ کردند مگر کمتر تا آنکه زیارت مرگ کردند بعضی از بزرگتر علمائ ایشان بطاعون بمردند
وكنت اخبرت بهذا قبل موت ذلك المطعون - فان شئت فانظر ابيا تا

و بودم که خبر داده بودم بدین حادثه قبل از مردن این عالم طاعون زده و اگر نخواهی پس همین چند بیت
من قصیدی الا عجازیة - التي كتبناها في هذه الصفحة على الحاشية

از قصیده اعجازی من آن بیت ها که نوشتم من آنها را درین صفحه بر حاشیه
وما نظمت تلك القصيدة الا لهذا الحزب الذي خذلهم الله بتلك الآية

و من نظم نہ کردم این قصیده را مگر از بهر همین گروه که مخذول گردید خدا تعالی ایشان را بدان نشان

منقول من صفحه ۵۸ و ۶۳ من کتابی الاعجاز الاحمدی -

على معتد يوذى وبالسوء يجهر

که در ایضا آن حد تجاوز کرده و در بدگویی کلاه خدا را پاشیده است

وهل يهلك اليوم الا المدمر

و آن روز بهر یکس هلاک نخواهد شد مگر آنکه خود را پیش ازین هلاک

جزاء اهانته صغار يصغر

اگر اهانته کند گناه بجز آن خود آن حد حقتش پیش نیاید که خود محسوس کند

فذلك طاعون اتاهم ليصروا

فذلك طاعون است پس همین طاعون است که ایشان را خواهد آید تا چشمشان بکشد

اذا ما غضبنا غاضب الله صائلا

ما چند خشمگین شویم پس خدا بر آن خشمگین میگردد -

وياتي زمان كاسر كل ظالم

و آن زمان می آید که شرکت هر ظالم را نخواهد شکست

والى لشر الناس ان لم يكن لهم

و من بدتر از همه مردمان خواهم بود -

فصو الله ان الطعن بالطنع بيننا

خدا این قصیده در میان ما کرده است که طاعون عوض طعن است پس همین طاعون است که ایشان را خواهد آید تا چشمشان بکشد

۲۵

وَمَا خَاطَبْتَ إِلَّا أَيَاهُمْ أَتَامًا لِلْحِجَّةِ - بَلْ لَمْ تَكُنْ بَعْضُهُمْ فِي تِلْكَ الْقَعِيدَةِ لِشَلَا يَكُونُ
 وَمِنْ مَخَاطِبِ مَنْ ذَكَرْتُ فِي تَقْصِيدِهِ لِمَنْ كَسَانَا بِرَأْسِ أَتَامِ حِجَّتٍ وَبَعْضُ أَوْشَانَا بِإِنَامِ ذِكْرِكَ دَمِ دَرِي قَعِيدِهِ
 اِمْرِي عُمَّةٌ عَلَى أَهْلِ الْبَصِيرَةِ وَالنِّصْفَةِ - فَوَاللَّهِ مَا مَضَى شَهْرٌ كَامِلٌ عَلَى هَذِهِ
 تَاكِدِ بَابِ بَصِيرَتِ وَالنِّصَافِ اِمْرِي مِنْ بُوْشِيْدِ غَانِدِ بِيْسِ بِنْدَاكِ نَكْزِشْتِ بُوْدِ مَا سَبَّحْتَ تَامِ بَرِيْسِ
 الْاَنْبَاءِ الْمَشَاعَةِ - حَتَّى اخَذَ الطَّاعُونَ كَبِيرَهُمُ الَّذِي اَعْرَضَ عَنِ اَشْوَارِ الْبِلَادَةِ -
 خَبْرًا شَائِعًا كَرَدَهُ - تَا أَنْكَ بَزْكَرْتَ عَلَا اِيْشَانَا طَاعُونَ كَرَفْتِ عَيْنِ اَنْ عَالَمُكُمْ مَرُومَ شَرِيْرٍ رَا بِيْسِ بَرَا نَحِيْثِ
 وَكَانُوا اَذُوْنِي مِنْ كُلِّ نَهْجٍ وَبِالْغَوَايِ الْاَهْلَانَةِ - وَاشَاعُوا اَوْرَاقًا مَحْمُوءَةً مِنَ السَّبِّ
 مِي كَرْدِ وَبُوْدَنْدِ اَزْ هَرْ طَرِيقِ اِيْذَا مِي دَا دَنْدِ وَدِرَا مَانَتْ مِبَالِغُ مِي كَرْدَنْدِ وَانِ اَوْرَاقِ شَائِعُ كَرْدَنْدِ كَرْدَنْدِ اَزْ دَشَامِ
 وَالفَحْشَاءُ وَالْبَهْتَانُ وَالْفَرِيَاةُ - وَمَعْدُ ذَلِكَ طَلَبَ مَنِي اَلَّذُفُّ قَبْلَ هَذِهِ الْوَاتِقَةِ - اَيَّةُ
 وَفَحْشُ كُوْنِي وَبَهْتَانُ دَرِ دُخْ بِرِ بُوْدَنْدِ - وَبَا وَبُوْدَا اِيْسِ طَلَبُ كَرْدَا زَمِنْ نَفْشَانِ سِيَا مَحْمُودِ كَنْدِ اَزْ اِيْشَانِ قَبْلِ اَزْ بِرِ نَقِمْ
 كَنْتِ وَعَدْتَهَا لِلْفَتْنَةِ الْمُنْكَرَةِ - وَاشَاعَ ذَلِكَ فِي جَوْرِ اَيَّةِ هَذِهِ اَيَّةُ لِيْسَمِي بِالْفَيْسَةِ - وَمَا
 طَاعُونَ كَرْدِ اِيْشَانِ بِلْهَوْرَا هِ وَاشَاعَتْ كَرْدَا اَنْ طَلَبُ خُوْدَا دَرِ بِرِ بِرِ اَخْبَارِ هِنْدِي كَرْدَا اَمِ اَنْ سِيَا اَخْبَارِ سَتِ وَنِ
 طَلَبَ مَنِي تِلْكَ الْاَيَّةِ اَلْاَبَا السَّخْرِيَةِ - فَاَرَاهُ اَللَّهُ مَا طَلَبُ كَانَ غَا فَلَامِنْ اَلْاَقْدَارِ السَّمَاوِيَةِ
 طَلَبِيَا زَمِنْ اِيْسِ نِشَانِ رَا اَمَّا زَمِنْ خُوْدِ وَاسْتَهْزَا اِيْسِ بِمَنْوُ خُدَا تَعَالَى اَوْرَا اَنْجِيْ طَلَبُ كَرْدِ وَازْ تَقْدِيْرُ بِلْ اَسْمَانِي غَالِبُ بُوْدِ
 كَذَلِكَ يَتَجَالَدُ اَللَّهُ قَوْمًا يَعْادُونَ اَهْلَ الْحَضْرَةِ - وَانْ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةٌ لِّاَهْلِ
 هَمِيْنِ خُدَا شَمِشِيْرِ جَنَگِ مِي كَنْدِ بَا كَسَانِ كَرَا اِيْلِ اَوْرَا دَشَمِنْ مِي گِيْرَنْدِ وَدِيْسِ بِلْ سَعَادَتِ اِيْلِ عَجْرَتِ اسْتِ
 السَّعَادَةِ - وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يَفِرَّ مِنْ اَللَّهِ فَمَنْ حَارَبَ اَوْلِيَاءَهُ فَقَدْ اَلْقَى
 وَجْهًا لِبَشَرِيْ نِيْسْتِ كَرْدِ اَزْ خُدَا اَمِيْرِيْزِ بِيْسِ هَرْ كَرِ بَا وِلْيَاءِ اَوْ جَنَگِ كَنْدِ اَوْ خُوْدَا
 نَفْسَهُ اِلَى التَّهْلُكَةِ - وَمَنْ تَابَ بَعْدَ ذَلِكَ فَيَتُوبِ اَللَّهُ عَلَيْهِمْ فَانَّهُ كَرِيْمٌ
 دَرِ اَمَّا كَتِ اِنْدَاخْتِ اسْتِ وَهَرْ كَرِ بَعْدِ اَزْ اِيْسِ تُوْبِ كَنْدِ بِيْسِ خُدَا مَحْمُودِ اَوْ رَجْعِ خُوْدَا كَرْدِ چِرَا كَرِيْمِ اسْتِ
 وَاسِعِ الرَّحْمَةِ - وَانْ لَمْ يَكْفُوا السَّنْتَهُمْ وَلَمْ يَمْنَعُوا وَلَمْ يَزِدْ جُرْأُوْا وَيُجُوْدُوا
 وَبِيْعِ الرَّحْمَةِ وَكَرْزِيَانِ بَنْدِ نَكَنْدِ وَبَا زَنْبِيَانِ دَرِ بَا زِ سُوْنِ عَادَتِ نَخْسْتِي رَجْعِ كَنْدِ

وَلَيْسَ بِوَاجِبٍ وَيَحْتَدُوا - فَيَعْبُدُ اللَّهُ إِلَيْهِمْ بِيَلِيَّةٍ هِيَ أَكْبَرُ مِنَ السَّابِقَةِ - وَأَنَّهُ يَنْزِلُ
وَدُشَمَامٍ دِهْنِد وَاذْهَد وَاذْهَد وَاذْهَد وَاذْهَد وَاذْهَد وَاذْهَد وَاذْهَد وَاذْهَد وَاذْهَد وَاذْهَد
الْبَلَايَا بِالنَّوَالِي - وَلَا يَبَالِي - فَيَقْبُولُ إِلَيْهِ يَأْذِي الْفُطْنَةَ وَمَا يَفْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ إِلَهِكُمْ
وَعَلَّاهُ لَيْسَ فِيهِ دَرَجَةٌ بَلَاغِي فَرَسْتِ وَيَسْجُدُ بَرْدَاسُ نَادِرِ دِهْنِ لَيْسَ دَانَايَانِ سُوْنُ عُدَا رَجُوعِ كَنِيْدِ وَخُدَا رَا
لَنْ تَرْكُتُمْ سَبِيلَ الْفُحْشِ وَالْمَعْصِيَةِ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ -
بَعْدَ ابْنِ شَمَا حَرَكَا اِذَا طَرَفِ فُحْشٍ وَمَعْصِيَةٍ تَرْكُ كَنِيْدِ وَخُدَا غُفُورٌ وَرَحِيمٌ اسْت -

فِي بَيَانٍ مَا ظَهَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالْمُعْجَزَاتِ

در بیان آن امور که بعد از این بطور نشان با و معجزات با و تأییدات با شدند
ثم بعد هذا اعم الطاعون طوائف هذه البلاد - ووقع الناس صرعى كالجراد -
باز طاعون در ملک ما عام شد و مردم بمحجر ملخ بر زمین افتادند
وافتوسهم هذا المرض كالاسد الغضبان - او كذئب عاث في قطع الضان
و شکار کرد اوشان را این مرض بمحجر شیر خنثاک یا محجر گرگ که در روم میشتان افتد
وكم من دار خربت وصال الفناء على اهلها - و الارض زلزلت - وصبت الافنة
و بسیار خانه ها ویران شدند و در باشندگان آن هلاکت واقع شد و بر زمین زلزله افتاد - و آفت بر زمین
على وعرها و سهلها - و ما ترك هذا الداء مقاما بل جاب الاقطار - و تنقص
و سخت آن ریخته شد و این مرض هیچ مقام را نگذاشت بل همه طرفها را قطع کرد و ناقص
الدیار - و وطأ البدو و الحضر - و ادرك كل من حضر - و ما غادر اهل حلل
حد و دایں ملک رسید و نه ده گذاشت و نه شهره دهر که حاضر بود و او را گرفت و نه خوش پوشان را گذاشت
ولا اطمأ - و دخل كل دار - الا الذي عصم من رب غفار - و كذا لك حضر
و نه کهنه پوشان را و در هر خانه داخل شد مگر آنکه ندانست غفور او را محفوظ داشت و همچنین نوح

۲۵

افواج منهم مأدبة الطاعون - ورجعوا بمائدة من المنون - وجاؤا كاضیاف
 در فوج مردم دعوت طاعون را حاضر شدند و بمائده موت واپس آمدند و همچو همانان در خانه
 دار هذا الوباء - فقد مت اليهم كاس الفناء - فالخاسل ان الطاعون قد
 ای و با آمدند پس کاسهله موت پیششان برده شد پس حاصل کلام اینست که طاعون این
 لازم هذه الدیار ملازمة الغريم - او الکل لا صحاب الرقيم - وما اظن
 ملک را چنان دست بدامن ست که قرضه او قرضدار را - یا سگ اصحاب کبیر را و من گمان نمیکنم
 ان یعدم قبل سنین - وقد قیل عمر هذه الافة الى سبعین - وانهای
 قبل از سالها این مرض مدوم شود و میگویند که عمر او تا هفتاد سال است و این همان
 النار التي جاء ذكرها في قول خاتم النبیین - وفي القرآن المجید من رب
 آتش است که ذکر آن در قول آنحضرت صلی الله علیه و سلم یافیه میشود و در قرآن نیز ذکر آن است
 العالمین - وانهما خرجت من المشرق كما روى عن خير المرسلین - وستیط
 و آن از مشرق بیرون آمده چنانچه از آنحضرت صلی الله علیه و سلم روایت کرده اند و همباید
 بكل معمورة من الارضین - وكذلك جاء في كتب الاولین - فانظر حقی
 را محیط خواهد شد و همچنین در کتابهله پیشینیان آمده پس انتظار کن
 یا نیک الیقین - فلا تسئل عن امرها فانه عسیر - و غضب الرب کبیر
 تا تو یقین بیاید پس از امر آن پیرس که آن مشکل است و غضب خدا عظیم بزرگ است
 وفي كل طرف صراخ وزفير - وليس هو مرض بل سعیر - وتلك هي دابة
 و در هر طرف فریاد و ناله است و این مرض نیست بلکه آتش سوزان است و این همه اکرم
 الارض التي تكلم الناس فهم یجرحون - واشتد تكليمها في قتال الناس
 زمین است که مردم را میگذرد پس او شان مجروح میشوند و سخت شد گزیدن او پس مردم هلاک میشوند
 ويقعصون - بما كانوا بآيات الله لا یؤمنون - كما قال الله عز وجل
 و بجهله خود میزنند چرا که او شان بر نشانی خدا ایمان نمی آوردند همچنان که گفته او تعالی

وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَمَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا
 که هیچ ده نیست مگر ما قبل از یوم قیامت آنرا هلاک خواهیم کرد یا معذب خواهیم نمود
 فكَذَلِكَ تَشَاهِدُونَ - وَذَلِكَ بَانَ النَّاسِ كَانُوا لَا يَتَّقُونَ - وَكَانُوا يَشْعُونَ
 و همچنین مشاهده میکنید و این اذین باعث که مردم پر هیزگاری اختیار نمی کردند و بودند که شایع
 الْفُسْقِ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ - وَيَزْدَادُونَ اثْمًا وَفَحْشَاءً وَلَا يَنْتَهُونَ -
 می کردند فسق را در زمین خدا و نمی ترسیدند و در بدی با زیادت می کردند و باز نمی آمدند
 وَإِذَا قِيلَ اسْمِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ فَكَانُوا عَلَىٰ أَعْقَابِهِمْ يَنْكَصُونَ فَآخِذْهُمْ
 و چون گفته می شد که آنچه خدا برائے شما آورده است آنرا بشنویید پس پس پا می رفتند پس گرفت
 اللَّهُ بِعَقَابِهِ هَذَا الْعَلَمُ يَرْجِعُونَ - وَتَرَىٰ قُلُوبَ أَكْثَرِ النَّاسِ تَمَايَلَتْ عَلَىٰ
 خدا تعالی ایشان را بعذاب خود طاعون شاید باز آیند و می بینی دلها را اکثر مردم که
 الدُّنْيَا فَمِنْ عَلَيْهَا عَاكِفُونَ - وَتَمُوجُ جَذَبَاتُ نَفْسِهِمْ وَانْفِجَرَتْ مِنْهَا
 دنیا افتادند پس ایشان برین متکف هستند و جذبات نفسها را ایشان در توج آمدند و از ان چشمها
 عِيُونَ - وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تَعْصُوا أَمْرًا بِكُمْ وَأَطِيعُوا مَعَ الَّذِينَ أَطَاعُوا قَدْ أَرَادَ كَمْ
 جاری شد و چون ایشان را گفته شود که نافرمانی رت خود نکنید و اطاعت من کنید با آنکه اطاعت کردند و به تحقیق
 الطَّاعُونَ - قَالُوا مَا أَنْتَ إِلَّا دَجَالٌ وَلَمْ يَخِطُوا بِأَمْرِ عِلْمًا وَلَمْ يَصْبِرُوا
 طاعون شمارا هلاک کرده است میگویند که تو چیزی نیستی مگر دجال حالانکه حقیقت مرا بخوبی نفهمیده اند و نه فکر میکنند
 كَالَّذِينَ يَتَفَكَّرُونَ - وَقَدْ رَوَّاهُ آيَاتُ السَّمَاءِ وَآيَاتُ الْأَرْضِ ثُمَّ لَا يَتَّقُونَ بَلْ هُمْ قَوْمٌ
 و تحقیق دیدند نشان های آسمان و نشان های زمین باز تقوی اختیار نمی کنند بلکه برافروخته
 يَجْتَوُونَ - وَقَدْ بَلَغَ الزَّمَانُ الْمُنْتَهَاهُ وَتَبَيَّنَ أَكْثَرُ مَا كَانُوا يَنْتَظِرُونَ - ثُمَّ لَا يَنْتَظِرُونَ -
 که دیر میکنند و تحقیق زمان تا انتها خود رسیده و ظاهر شد اکثر از ان چه انتظار می کنند باز نمی بینند -
 هَذِهِ عِلْمُ الدَّجَالَةِ فَاَرَوْهُ كَمَا شَاءُوا أَنْ كُنْتُمْ تَصَدِّقُونَ أَمْ كُنْتُمْ أَشْقِيَاءُ فُكِّتَ اللَّهُ فَمَا جَعَلَ
 پس این نشان و تملان است پس بنامید مرا مثل آن که شما استگو مستید چه شمار کتب الهی بدیعت پروردگار خدا پرور شما

۲۹

نصیبکم الا الدجالین مالکم کیف تحکمون۔ بل ظہر وعد اللہ فی وقتہ
 صرت دجالان داشتہ چہ شد شمارا چگونہ حکم میکنید بلکہ وعدہ خدا در وقت خود حق سچ بظہور
 صدقا و حقاہ فبؤسأ للذین لا یقبلون۔ قوم لذی یوثرون النظم علی النور
 آمدہ پس انکسرا بر آنکہ قبول نمی کنند قوم است بسیار خصومت کنندہ اختیار میکنند
 و ہم یعلمون۔ و کاین من آیۃ رأوها باعینہم ثم ینکرون۔ الم یروا
 ظلمت را بر نور و میدانند و بسیار نشان مالکہ بچشم خود دیدہ اند آیا ندیدہ اند
 ان الارض ملئت ظلما و زورا و ان العدا من کل حدب ینسلون
 کہ زمین از ظلم و دروغ پر شدہ است و دشمنان از ہر بلندی مے روند -
 وقال بعضهم ما رأینا من آیۃ۔ یا سبحن اللہ ما ہذہ الا کاذیب و ترک
 و بعض از علماء ایشان گفتند کہ ماثلنے ندیدہ ایم پاکست خدا اینچہ دروغہاست و ترک کردن
 خوف الحسیب۔ و ان فصل القضا یا۔ یکون بالشواہد او الا لایا۔
 خوف خدا تعالیٰ و درستی فیصلہ مقدمہ یا بگوایان می شود یا بر قسم
 فارہم ربی شواہد من الارض و السموات۔ فعموا و صموا و ما خافوا یوم
 پس بگوید خدائے من برائے اوشان گواہان صدق من از زمین و آسمان پس ندیدند و نشنیدند نہ ترسیدند
 المکافات۔ ثم اقسام باللہ الذی خلق الموت و الحیات انی لصدوق
 از روز مکافات باز قسمی خورم بکن خدائے کہ موت و حیات را پیدا کرد کہ من بر راستی ہستم
 و ما افتریت علی اللہ و ما اتبعث الشہات۔ و انی انا المسیح الموعود
 و بر خدا افتراء نہ کردہ ام و پیروی شہادت نہ نمودم و من مسیح موعود
 و الامام المنتظر الموعود۔ و اوحی الی من اللہ کالانوار الساطعۃ فاذا کثر
 و امام منتظر موعود ہستم و وحی کردہ شد من از خدا تعالیٰ بہچونہ بمانے روشن پس من مردم
 الناس آیام اللہ بالبصیرۃ۔ و لتقرت ان وقت البرد قد مضی و زمان
 از روز بمانے خدا از روزے بعیت یاد میدانم و بشادت و لادہ شدہ ام کہ وقت سرد بگذشت و زمانہ

الزهر والثمار اتي - وكاد ان تجاب الثلوج وتخرج المروج وحان ان ينبذ
 كلها ويوه باياده ونزدك شدك برف با بگذازند و سبزه با بيرون آيند برانداخته شوند
 الذين انتبهوا الحق ظهريا - وطلاو اقياد ونوه امرافريا وكان مرجوا منهم
 آنكه حق را پس پشت انداختند و در كتب باي خود دروغ را جمع كردند و از علماء اين اميد داشته بوديم
 ان ينبهوا همهم - ويوجهوا الى التعاون كلمهم - ويساعدوا بما يصل
 كه بحث باي خود را غير وار کنند و سوسه ده كلمات خود را توبه دهند و تا بجهدي كه ممكن باشد مدد
 اليه امكانهم - ويقوم به بيانهم فخالفونا لا بسر القلب بل بجهر اللسان
 ما کنند و تا بجهدي كه بيان توان كرد بيان كنند پس مخالفت ما كردند نه بدل بلكه بجهر زبان و تيز كردند
 وحدوا السنهم الى حد كان في الامكان - كانتهم سباع او حيوات - وكان
 زبان را تا تا بجهدي كه امكان داشت گوي اوشان در زندگاني هستند يا ماري و گوي
 السنهم راح او مرهفات - وما كان جوابهم الا ان يقولوا انه دجال
 زبانهائي شان نيرو با هستند يا تيغها و جواب ایشان بجز اين بيچ نبود كه اين دجله است
 من الدجالين - وما تذكر ا من درج من المفترين - اوضعت لهم
 از دجالان و ياد نه كردند آنان را كه از مفترين گذشته اند آيا براي شان بيچ
 قبول في الارض او اري الله لهم من الاي الموعودة للعلمين - ومن
 قبوليتي بر زمين پيدا شد يا خدا تعالي براي شان نشانهائي موعود خود بنمود و هر كه
 اراق كاس الكرمي - ونصنص ركاب السر - ونظر الى زمن مضى فلا يخفى
 رنجت كاسه خواب را و نيك راند شتران شب سيرا و نظر كرد دران زمانه كه گذشته است پس بر او
 عليه مال المتقولين - اتعلمون رجلا وردحي الحضرة كالسارقين دخل
 انجام كار مفترين پوشيده خواهد ماند آيا ميدانيد انساني را كه در مفرود حضرت عزت همچو دزدان بيايد و در
 حرم الله كاللصوص الخائنين - ثم كانت عاقبة امره كالصنادقين
 حرم الهی همچو دزدی کننده گان خیانت پیشه داخل شد باز انجام داد او همچو راستی بود

انحسبون الا فتراء كارض د مٹ د مٹھا كثیر من الخطا۔ واهدت اليها
 كيا گمان ميكنيد افترا روا كه همچو زمين نرمست كه نرم كرد آنرا بسيار گامها و راه يافت
 ابابيل من القطا۔ كلا بل هو سم زعات من اكله فقعض من غير مكث
 سوسے اكن گروہ در گروہ مرغان سنگ خوار ہرگز نيست بلكہ اكن زہر قاتل است ہرگز آنرا بخورد بے توقف نہ
 وفی۔ وكيف يستوی رجل خاف مقام ربه فعلم من لدنه واعطى ايات كبر
 و نالودشہ و چگونہ برابر شود مردے كه از خدا بترسد پس از طرف او نشانها و صلاحيت عقل يافت
 و نورا و صلاحاً و نبي۔ و ارسل الى خلق الله ليهديهم الى سبيل الهدى
 و سوسے مخلوق فرستادہ شد تا او شان را طرف راہ كج ہدايت رہنمائي كند
 و رجل اخر عيشي كلص من في الليل۔ و مال عن الحق كل الميل۔ و سكر ايجاس
 و مردے ديگرست كه همچو دزدان شب مي دزد و از حق دور تر رفتہ و دور كردن دل داشتن
 خوف الله و استشعاره۔ و تسرب لباس الافتراء و شعاعه۔ و قصره على الدنيا
 خوف الهی و پنهان داشتن آن و پوشيدہ لباس افتراء و جامہ اورا و ہمہ ہمت خود بر دنيا
 التي تجتنبها۔ و لا يقصد الاخرة و لا يجتنبها۔ كلا لا يستويان۔ و للمصادقين
 گماشت و مي چنيد اورا و قصد عاقبت نمی كند و نمی ميزد آنرا ہرگز ايس برود برابر نيستند و برائے صادقان
 قد كتب الفرقان۔ و عد من الله الرحمن۔ في كتابه القرآن۔ فلا حاجة
 نوشتہ شدہ است كه در ايشان و غير ايشان مابدا امتياز باشد ايس و عدہ است از خدا تعالی در كتاب كه قرآن مجيد
 لا عداي الى ان يشرعوا راحهم او يتقلدوا سلاحهم او يكفروا او يفسقوا
 پس بيميج حاجت نيست كه نيزہ بآبجنيانند و سلاحها بيا ويزند يا مرا كافر بگويند و فاسق بمانند
 فان هذه كلها من قبيل الفحشاء۔ و ان الموت منقض على كل راس من السماء۔
 كه ايس ہمہ طريق بآب از طريق فحشست و موت آواز می كند از آسمان بر ہر سرے
 فلم يختارون سبيل الاتقياء۔ و ما في ايديهما الا الظن وقد اهلك
 پس چرا تقوی اختيار نمی كند و در دست شان بجز ظن كدام چيز است و پيش زين

الیہود ظنونہم من قبل ہوا۔ فکر ابعیسی بن مریم و خاتم الانبیاء۔
 ظن ہائے یہودیوں را ہلاک کردہ پس بعیسی و آنحضرت صلعم آقا بہ ہجو این روایات
 اتکرونی بمثل هذه الروایات کلاب تعرفون الصادق والكاذب بالعلما۔
 انکار من کنید ہرگز نیست چنین بلکہ صادق و کاذب را بشا ہنہا خواہید شناخت و ہر درخت
 و کل شجر یعرف بالثمرات۔ ارثیت سارقا وافی باب الامارة۔ و سرق کالاباعین
 از ثمرائے خود شناختہ میشود آیا دیدی ایچ دزدے را کہ برد امیرے رفت و رو برائے بینندگان عالم
 النظارة۔ ثم ما اخذ بعد هذه الغارة فكيف لا يخذ من يغير دين الله و
 بدزدیدہ پس این تاراج گرفتار شد پس چگونہ گرفتہ نشود کہے کہ تغیر دہ دین الہی را و
 يقوض مبانيه۔ و یحرف بحسب هواہ معانيه۔ لیبرء المسلمون من الحق۔
 بنیاد آن برکنند و حسب خواہش خود معانی او را مبدل گردانند تا کہ مسلمانان از حق بیزار شوند
 و یلحقوا بمن یناویہ و یطمع کالبق۔ اتظن هذا الامر من الممكنات۔ کلاب هو
 مکن کس پیوند نہ کہ با مسلمانان دشمنی می ورزد و ہجو پیشہ می جہد آیا این امر از ممکنات گمان می کنی۔
 من المحالات۔ ولو کان الله لا یغضب علی المفترین لصاع الدین ولم یبق
 ہرگز نیست بلکہ این از محالات است اگر خدا چنین بودے کہ بر مفریان غضب نہ کرد البتہ دین ضائع شدے
 دلیل علی صدق الصادقین۔ و ارتفع الامن واشتبه امر الدین۔ و لله غیرہ
 و دلیل بر صدق صادقین باقی نمائے و امن مرتفع شد و امر دین مشتبه گشتہ و خدائے راست
 کالبهار الزخوة۔ و الجبال الشانخة اواجها ملتطمة۔ و اواجها من دحمة۔
 غیرت ہجو دریائے تیز رو دندہ و کہ ہائے بلند سر کشیدہ موجہائے آن غیرت پہ یکدیگر اند و شرمہائے انہو
 فیسل سیفہ علی المتقولین۔ لئلا یتکدر بہم عین المسلمین فی عین الجاہلین
 پست کنید پس شمشیر خود بر افتر بکنند گمان می کشد تا بوجہ شامت ایشان چشمہ صافی مرسلان مگذرد
 و کل ذلك کتبت فی الکتب۔ فرد العدا رد الغضب۔ فاعلقت دونہم
 نکرد و این ہمہ در کتاب بازو شتم پس رد کردند و غضب نہ از بہت انصاف پس برایشان رد ہائے

۳۳

الآبواب. وما كلمت أحداً إلا الذي أناب. وكانت أنفاس متصاعداً لهجوم
 برستم و بایس کس مکالمه نہ کردم مگر با آنکه رجوع کنند و انفاس من بالای کشیدن از ناله آمدن
 الحزن. و عبراتی متحدرة متحدرة القطرات من المزن. ثم تسع الطاعون ولا
 حزن و اشک های من فرو می افتند همچو فرد افتادن قطرات بارش باز فروخته شد طاعون و نه
 کا و ائل الزمان. وكان ياكل قشره وامصاراً كالنيران. هنالك اوحى الي
 همچو روز های اقل و بود که می خورد و ده ها را و شهر را و همچو آتش درین وقت سوسه می وحی
 مرة أخرى. وقيل ان الامان للذي سكن دارك ولازم التقوى. واما
 کده شد بار دوم که آن شخص را از طاعون امان است که در خانه تو سکونت اختیار کرد و لازم گرفت تقوی را مگر
 الفاظ الوحي فهو قوله تعالى اِنِّيْ اُحَافِظُ كُلَّ مَنْ فِي الدَّارِ.
 الفاظ وحی این اند که خدا تعالی میفرماید که من همه را که در خانه تو هستم از طاعون محفوظ خواهم داشت
 الا الذين علوا من استكبار. وقال اني مع الرسول اقوم والوم من
 مگر آنکه از اطاعت من سرکشند و از رتبه اطاعت من گردن بیرون کشند آنان از طاعون در امن نیستند و گفت و بپایان که
 يلوم. افطروا صوم. وقال لولا الاكرام لهلك المقيم وكان هذا
 من بارسل خواهم ایستاد و آنکس را طاعت خواهم کرد که ملاک او باشد و افطار خواهم کرد و روزه خواهم داشت گفت و بپایان
 في ايام اذ الصخور من الطاعون تتوقع. و بلاياها الى المخلوق تتابع. و بشرني
 که اگر مایس عزت تو نبودی همه را که در ده هستم هلاک کردی و این وحی وقتی شد بود که نگهبان طاعون برابرید و بلا بپایان
 ربّي بان هذه العصمة آية لك من الآيات. ليصل فرقنا بينك وبين
 می آمد و عذای من مواشیرت داد که این حفاظت برائے توست و خواهد بود تا او تعالی در تو و در
 اهل المعادات. ثم بعد ذلك الوحي الذي نزل من الله الكريم صدر من
 دشمنان تو فرقی ظاهر کند بعد از این وحی حکم خلل زدن بر آمد
 الحكومة حكم التظيم. لهذا الاقليم. فما كان لي ان اعرض عن حكم الرحمن
 برائے این اقلیم پس محال من نبود که از حکم ایزدی سر بتایم

بل کنت انتظر اية عند هذا التكرار ليزداد جماعتي ايمانا وليكمل العرفان - وطعن

بلکہ ہوم کہ انتظارِ نشانے میکر دم پر وقت میں توکل تا جماعت من در ایمان وعرفان ترقی کند و میں توکل ہر شخص کہ
على ذلك كل من كان يعبد صنم الا سبأ. وقالوا ان في التطعيم خيرا فكيف تترك

پرستش اسباب می کر دم را بطعن پیش آمد و گفتند کہ در غل زدن خیر و صواب است پس چگونه

طريق الخيرو والصواب - فاشعت في كتابي السفينة - ان الطعن لا يرد على

طریق خیر را می گذاری پس من در کتاب کشتی نوع شائع کردم کہ این طعن بر من بعد از مقابلہ

الابعد المقابلة واما قبلها فليس هو من شان اهل العقل والفتنة -

واقع خواهد شد و پیش از مقابلہ طعن کردن کار خردمندان نیست

فلوثبت في آخر الامر ان العافية كلها في التطعيم - فلست من الله العزيز

پس اگر در آخر امر ثابت شد کہ ہمد عافیت در غل زدن است پس من از طرف خدا نیستم

الحكيم - وكان هذا الاعلان امر احفظه الصبيان وعرفه النسوان -

و این اعلان من امرے بود کہ طفلان آنرا یاد کردند و زنان شناسا شدند

وذكر في الاندية - وورد مجالس الاعزة - وارتفع به الاصوات في الشوارع

و در مجلس مذکور شد و در مجلسہائے بزرگان ذکرا و گردید و در کوچہ ہا بزرگان آواز ہا بلند

والازقة - حتى وصل الخبر الى الحكومة - فتعجب كل من سمع من توكلنا في هذه

شدند حتی کہ این حکومت را نیم خبر گردید پس ہر یک از میں توکل دریں اشتعال و با

النيران المشتعلة - فبعضهم الحقوني بالجهانين - وبعضهم حسبوني كخرف

در تعجب ماند پس بعض مردم مرا بجنون منسوب کردند و بعض مردم بجهولی و سلب العقل

فارغ من العقل والدين - فسمعا قول المعترضين وتوكلنا على الله المعين -

مرا پنداشتند پس ما کلمہ ہائے اوشان شنیدیم و توکل کردیم ب خدا ئے مددگار

وقلت لا تعيروني قبل الامتحان - وانتظروا الى آخر الاوان وسعى الحكومة

و گفتم کہ قبل از امتحان مرا سرزنش مکنید و تا آخر وقت انتظار کشید و حکومت بر فرمانیر

کل السعی لترفع من الخلق هذه العقوبة ولیلطف المجانق المنصوبة
 تمامتر کوشش کرد که این عقوبت را از مردم بردارد و مجانق قائم کرده طاعون را بر بیچ
 و یقوض الخیام المضربة. و ما کان هذا الاثار من السماء. فکلما ارادوا اطفاها
 و نیمه های طاعون را که زده شد بکشد و نبود این طاعون مگر آتش از آسمان پس به مرتبه که میرانیدن این
 زادت نذران الوباء. و احاطت بالقطار و الانحاء. و انعم الله علينا بالعصمة من هذه
 آتش خواستند آن زیاده شد و همه طرفها را محیط گردید و خدا تعالی بر ما بحفاظت خود انعام کرده
 النار. و عصم کل من تقی کان في النار. و ما اختتم الامر الى ذلك بل ظهرت مضرة لتطعيم
 و هر مومن پر مهر گار که در خانه من بود محفوظ ماند و بر همین قدر کار ختم نشد بلکه بمقابل عافیت ما معفرت
 بالمقابلة. و زحمتنا الايام بالخير و العافية. و غری ان نفصل هذه المقابلة للنظر اذ
 حال زدن ظاهر شد و ما بخیر و عافیت روز را بسر بردیم و مناسب دانیم که بر این مقابله کنیم
تفصيل ما ذکرناه بالاجمال
 تفصیل آنچه ذکر کردیم آں را مجمل -

قد سبق فيما تقدم ان بعض الناس جادلوني في امر ترك التطعيم. وقالوا
 پیش از این گفته است که بعض مردم با من مجادله کردند که چرا خیال زدن را نمی گذاری و گفتند
 اتجمل نفسك من الذين يلقون بأيدٍ يهم إلى التهلكة ويميلون عن
 آیا نفس خود را از انان میگردانی که بدستهای خود خویشترن را در هلاکت می افکنند و از راه
 النهج المستقيم. فالصواب الاخذ بالاحتياط. و تقديم الحيل التي
 مستقیم می گردند. پس بهترین است که طریق احتیاط اختیار کرده شود و پیش از غلبه طاعون آن حیلها
 تقدر بها على درء هذا الداء والاشحاط. فقلت لا تجعلوا علي ولا بد لكل
 استعمال کرده آید که بدان این مرض را دور توان کرد پس گفتم که بر من شبلی کفیه و بر خصوص کنند را
 مجادل ان ينتظر إلى آخر الزمان ليظهر الله أي فريق أقرب إلى العافية
 لازم است که تا آخر وقت انتظار کنند تا خدا تعالی ظاهر کند که کدام فريق اقرب بعافیت

والأمان - ولا يقضى امر باطالة اللسان - بل الحق هو الذي يتحقق عند
وامان ست وپیچ امر بزبان درازی فیصله نمی یابد بلکه حق همان ست که وقت امتحان
الامتحان - ومن استجبل بالملازمة فيصبح كالندمان - ومن اكل غير نصيب
متحقق شود و هر که برائے طاعت جلدی کرد پس مغرب همچو پشیمانان صبح خواهد کرد هر که گناه را بخورد
فسیكون ما اكله افة على المعدة والاسنان - واشتعت كلما قلت في كتابي
پس مغرب آن خورده او آفت خواهد شد بر معده و دندان ها و هر چه گفتم در کتاب خود کشتی نوع
السفينة - وما كان لي ان لا اشيع بعد نزول الوحي والسكينة وما
شایع کردم و مجهل من نبود که بعد نزول وحی و سکینت آن را شایع نکردم و هیچ
اعلم رجلا الا بلغه هذا الخبر - وما اعرف اذنا الا قرعها هذا الاثر - حتى
مردم دانستند و این خبر او را نه رسیده باشد و هیچ گوشه را نشانم که این نشان او را نه کوفته باشد -
ان هذا النبأ وصل الى الدولة واركابها - وشاع في كل بلدة وسكانها
تا بهر یکه این خبر تا دولت بر طایفه و ارکان او رسید و در هر بلده و ساکنان آن بلده شایع
وزاد الناس طعنا ولاماة - ورئيتنا من السنم قیامة - فخطبتهم قلت
گفت و مردم در طعن افزودند و ما از زبانهای شان قیامت دیدیم پس من ایشان را مخاطب
انا نحن المنجدون - وانا نحن بشرنا وانا المحفظون - فلو لم يصدق هذا
کردم و گفتم ما گروهیم هدایت و ما از خدا بشارت یافتیم و ما محفوظیم پس اگر این قول راست نباشد
القول فلست من الصادقين - وليس كمثلي كاذب في العلمين - وينسف
پس من صادق نیستم و هیچ من پیچ کاذب در دنیا نخواهد بود و برخواهند
الطاعون لي ربي ولوانه جبال - وينزفه ولوانه سيل مغتال - وانا
طاعون را رب من برائے من اگر چه آن کوه باشد و خشک خواهد کرد او را اگر چه آن سیل باشد و ناگاه کشنده باشد و ما
اکثر امناء عافية من الآخرين - فانتظروا حتى حين - ثم قولوا ما تقولون
بر نسبت دیگران زیاده تر در امن و عافیت خواهیم ماند پس تا خبر انتظار کنید باز گوئید هر چه گوئید

۳۴

أَنْ رُبِّيْتُمْ نَوْنًا مِنْ الْأَخْصَرِينَ - وَأَنَا سَنْزَجِي الْأَيَّامَ لِي شَاءَ اللَّهُ أَمْنِينَ
 اگر ما را به نسبت دیگران زیاد تر زیان کلد یافتید و ما بفضل تعالی این روزگار را بامن بسر خواهیم کرد
 فَمَا سَمِعْ كَلَامَنَا أَحَدٌ مِنَ الْأَعْدَاءِ - وَضَحَكُوا عَلَيْنَا وَسَخِرُوا مِنَّا وَأَوْذَيْنَا كُلَّ
 پس هیچ دشمنی کلام ما نشنید و بر ما خندیدند و استهزا کردند و بهر گونه ایضا دادند و شک
 الْأَيِّدَاءِ - وَمَا زِلْنَا غَرْضَ سَهْلَامٍ - وَدَرِيَّةَ رَمَاحٍ كَلَامٍ - حَتَّى أَتَى الْوَقْتُ لِلْمَوْعِدِ
 ما همیشه بودیم نشان تیر و نشان نیزه های کلام تا آنکه وقت موعود بیاید
 وَبَدَأَ الْقَدْرُ الْمَعْرُودَ - وَهُوَ انْطَاعُونَ لِمَا تَمَكَّنَ مِنْ حَصَارَةِ - وَاحِدَقِ
 و تقدیر معهود آشکارا گردید و آن اینست که هرگاه طاعون ظهور خود را مضبوط ساخت و همه دیوانه
 بِجَمِيعِ اسْوَارِهِ - أَوْجَسَتْ الْحُكُومَةُ فِي نَفْسِهَا خِيفَةً - وَطَلَبَتْ لِلتَّطْعِيمِ زَمْرَةً
 خود بشکلی رسانید حکومت بر طاعون در دل خود بدترسید و برای غل زدن گروهی مازق
 حَاذِقَةً فَقَلَّتْ فِي نَفْسِهَا فَعَلَتْ كَمَا فَعَلَتْ بِمَحْمِلَةٍ وَلَكِنَّهَا حَرْبٌ بِمَشِيَةِ
 از اطباء بطلبید پس در دل خود گفتیم که این حکومت هر چه کرده است نیک اراده کرده است مگر آن بجای است بمشیت
 مُقَدَّرَةٌ فَإِنَّ الْقِيَامَ فِي جَنْبِ قَدَرِ اللَّهِ قَعُودَ - وَالتَّيْقُظَ رَقُودَ - وَالسَّعْيَ
 خدا تعالی هر چه را بمقابل خدا استادن در حقیقت نشستی است و بیداری در حقیقت خواب است و دروین در حقیقت
 سَكُونَ - وَالْحَقْلَ جَنُونَ - وَالرَّأْيَ خِرَافَةً - وَالْإِصْلَاحَ مَفْسَدَةً - وَكَانَ الْقَوْمُ
 آرمیدن است و عقل در حقیقت جنون است و رائے بے عقل است و اصلاح در حقیقت تباهی است و اعتدال است و قوم را
 يَجْهَلُونَ - وَيَخْطِئُونَ - وَيَكْذِبُونَ بَنَاءً نَاوِلًا يَصْدُقُونَ - فَكُنَّا نَمْتَظِلُ
 بنادانی منسوب می کرد و تکذیب ما می کردند و تصدیق می کردند و ما انتظار می کردیم
 مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِنَاوِيهِمْ - وَكَانَ النَّاسُ يَقْتَدُونَ عَلَى رِغْمِ مَا قُلْنَا لَهُمْ -
 که خدا با ما و ایشان چه می کند و مردم برخلاف ما باهم گفتگو می کردند
 فَلَمَّا أَكْثَرَ الْكَلَامَ - وَقِيلَ إِنَّ الْإِلَهَامَ - إِذَا فَرَسْتُمْ مَا أَخْطَأْتُمْ - وَكَيْاسْتُمْ
 پس چون گفتگو بسیار شد و گفتند که الهام که ما گفتیم پس ناگفته فراموش می خطا کرد و وزیر که من

کالشمس اشرقت۔ وایتی تبینت۔ ودرایتی تزینت۔ ووجوه اسود۔ ووجہ
 ہرچہ آفتاب بدشید و نشان من ظاہر شد و دانشمندی من آراستہ گردید و رُوہا سیاه شدند و رُوہا
 ابیضت۔ و ما ارشی ربی للمنکرین جبل الانظار۔ بل اراہم عاجلاً ما انکرہ
 سفید شدند و غداوندین برائے منکران رسن مہلت سست کرد بلکہ بزودی ایشان را چہرے نمود کہ
 بالا اصرار۔ و ما ابطأ الوقت حتی شاعت الاخبار فی مضرة التطعیم۔ و
 اذان انکار میکردند و چندی دیونشد کہ در بارہ نقصان خال زدن خبر را منتشر شدند
 قیل انه یجعل المرء عینا و الامراة کالعقیم۔ و قیل انه یدھب بسماعہ
 گفته شد کہ خال زدن مردان را نامر و کند و زن را ہجہ عقیم و این ہجہ گفتہ شد کہ خال زدن قوت
 الاذان و نور الابصار۔ و کذلک قیل اقوال اخرى و لا حاجة الی الاظهار
 شوائی و بینائی را دور میکنند و ہجہیں دیگر سخنہا نیز گفتند و حاجت انھار نیست۔
 و بلغت اخبار الموتی واحد بعد واحد۔ و تو اتر الامر ولم یبق حاجة الی الشاہد
 و رسیدند خبر برائے میرندگان یکے بعد از دیگرے و متواتر شد این امر چندانکہ حاجت گواہی نماند
 و قیل ان مضرتہ للناس کالاسد المصحر۔ و النمر الموغر۔ و انه اقصر فی بعض
 و گفته شد کہ مضرت خال زدن ہرچہ شریعہ است کہ از ہر محلہ در میدان بیرون آید و ہرچہ بظلمہ کہ او را خشکیں کردہ شود و او
 افاق کالمبادر الی ضرب اعناق۔ و کمثل موثر القتل علی استراق و توافق
 در بعض بلاد مردم را کشت ہرچہ کہ بجلدی کند بر آگہی زدن و ہرچہ کہ بر بردہ گرفتن کشتن را اختیار کند و
 تلك الاخبار کل وفاق۔ فلم نلتفت الی اقوال العامة۔ ولم نعلم لها وزناً و ان
 این خبر را باہم موافقت کلی داشتند پس ماسوائے اقوال مردم التفات نہ کردیم و آن اقوال را ہجہ و زنی نہادیم کہ
 هذا هو نجم السلامة۔ و قلنا ان اکثر الاخبار تاتی بالاراجیف۔ فنصبر
 ہمیں راہ سلامت است و گفتیم کہ اکثر اخبار دروغہائے بے بنیاد شائع می کنند پس صبر میکنیم
 حتی ننقد الامر کالصیاریف۔ مع اننا سمعنا باذنا حکایات فی هذا الباب
 تا بوقتیکہ ہجہ صبرہ کنندگان امر حق را دریابیم باوجودیکہ ما بگوشتہائے خود حکایت نہ شنیدیم

۲۹

و روايات لا تترد ولا تنسب الى كذاب بالاستعجاب ورايت العامة عند سماع
 وان روايتهم كهذا رد قول كرد و نه سوسه در و شكوفى منسوب توان كرد و عام مردم را وقت شنيدن خيال زد
 التطعيم في الخوف المزيج. والفرق المخرج. ومعد لك وضعناهم موضع الدوا
 در خوف يافتيم كه ميقرار كنند بود و در ترس ميتاب كنند مشابه كرديم و با وجود اين ما و شما را در چار پايان مباديكم
 وما عبا لنا بهم ولا باقوا لهم كاولي الالباب. وبيننا نحن في هذا الدفع والذنب.
 و نه پروايشان كرديم و نه پروايشان قول ايشان و در بين ميان كه ما در دفع خيالات عامه مشغول بوديم
 والاستدراك على العامة. والسعي والخبث. اذ أنتنا جرائد من الحكومة
 و از بهر اشبات غلطي ايشان در سعي و تاخيت بوديم كه ناگاه ما را از طرف حكومت اخبار برسيد
 فيها نبأ عظيم وخبر اليم. فارتعدت الفرائص عند سماعه. وطلع فرس
 كه در آنها خبر عظيم و واقعه دردناك نوشته بود پس بجزو شنيدن آن خبر شانه ها جنبيدند و اسب سعي كردن
 السعي بسطاعه. فقرنا الخبر كما يقر المحزن ونون. وقلنا ان الله وانا اليه راجعون
 بدافع آن خبر خرم شد پس آن خبر را بخوانديم همچنان كه شما كان ميخواند و غيتم ان الله وانا اليه راجعون.
 وهذا هو الخبر الذي اشعته قبل هذا النعي الاليم. وقلت ان العافية معنا
 و اين همه غمناست كه شايع كردم آنرا پيش زيب غم مرگ كه دردناك است و گفتم كه عافيت با ما است
 لامع اهل التطعيم. وانه آية من الايات. ومحنة عظيمة من المعجزات. ففسرناها
 نه بكم اينكه صاحب حال زدن هستند و اين نشانه از نشانههاست و معجزة بزرگ از معجزات است پس ما بوجراين
 معد لك نبكي على الشيبات الباكيات. واليتامى الذين ودعوا اباؤهم قبل وقتهم
 نشان خوشي مستقيم ليكن با وجود اين مي گريم بر بيوگان گريه كنندگان و بران يتيمان كه قبل از وقت خود پدران خود را
 بتلك امحاجات. فيا اسفا على يوم عرضوا فيه للتطعيم. وليت شعري لو اتوفى
 پدر و كردند بدين ملا بها پس افسوس بر آن روز كه برائى خال زدن ميتر كرده شدند و كاش كه نزد من بيايدند
 مومنين لحفظوا من هذا البلاء العظيم. وما ادراك ما هذه الافة. ثم ما ادراك
 از اين بلاء عظيم نجات يافتند و بچ دانى كه اين آفت چيست باز ميدانى كه

ما هذه الأفة؟ فاعلم ان في ارضنا هذه قرية يقال لها ملكوال - فاتفق ان عملة
 این آفت چیست پس بدانکه درین سرزمین ما میست که نام آن ملکوال است پس اتفاق افتاد که عملة
 التطعيم وافوا اهلها مع حزب من الرجال - ودعوههم الى هذا العمل بالرفق
 خال زون نزد مردمان آن ده آمدند با گروهی از مردمان و اوشان را از راه نرمی و حیل گری سوسے خال زون
 والاحتیال - فقیض القدر لتبئیرهم وتدمیرهم انهم حضروا تلك العملة وكانوا
 خواندند پس مقدر کرد الهی برائے طاقت اوشان که حاضر شدند نزد آن عملة و بودند
 تسعة عشر نفرا عدة واما اسماءهم فاقرءوا الحاشية فعرضوا انفسهم للتطعيم
 نوزده در شمار و مگر نامهای اوشان پس برعاشیه بخوانید پس برائے خال زون خویشتن را
 جرأة لیکونوا نموذجا لمن یخشاه شبهة - فلما دخل سم التطعيم عرفهم صهر اکباد
 پیش کردند برائے ترسندگان نمونہ باشد و شبه را دور کنند پس هرگاه داخل شد زهر خال زون در ده گاهے ایشان
 واذاب فوادهم وخطوا قلعین - ثم لما هجروا تغیرت حواسهم وارتعت من الموت
 گدازد و بگرمای ایشان را و گدازد و دل شان در بے آرامی دست پا زدند چهل روز ب نیمه خود رسید و ایشان متغیر شد
 کاسهم فاصبحوا فی دارهم جائنین - وردوا امانات الارواح الى اهلها وملتت
 و از موت که کاسشان پرگشت پس در خانه با خود بجهت حرکت افتادند و در کردند امانت جانها را سوسے ملک آنها و
 البیوت بکاء وجزعاً ووصارت الاقارب کالمجانین - هناك قامت القيمة فی تلك القرية
 خانههای شان از گریه و بکا پر شدند آنگاه قائم شد قیامت در آن ده
 وارتفعت اصوات النوادب بالكلم المولمة - وکان من كان فی القرية سعوا اليهم
 و بلند شد آواز زهر کننده گان بکلمات دردناک و همه آن مردم که در ده بودند سوسے ایشان بتمامتر
 متعجبین و متأسفین و انشأوا الى بیوتهم موحفین ویاکین - واما ما مر علی انفسنا انهم
 تعجب شتافتند تا سفت کنند گان و بزودی سوسے خانه شان رفتند شتاب کنند گان گریه کنند گان - و آنچه گذشت بر زبانهای شما
 * بلغنا بعد هذا ان بعضهم بقوا معلقین بین الموت والحیاة الى عشرة ایام بعد التطعيم -
 ثم زهقت نفوسهم بالعداب الالیم - من

من

اسماء رجال أتوا

من التطعيم

ونسى الخبر

اسم احد منهم

۱- امیر الدین قتل

۲- محمد ترکمان

۳- جمال شیرازی

۴- جیوشاید

۵- محمد امیر سی

۶- سلطان بچی

۷- حیات ترکمان

۸- فتح دین قوم

۹- تاسم شاه سید

۱۰- امام الدین قوم

۱۱- شادوی جوش

۱۲- حیات جوش

۱۳- لرحا جوش

۱۴- مردودا کیمار

۱۵- نور احمد قوم

۱۶- سادون کیمزی

۱۷- شب دیال

۱۸- کریمارام

۱۹- یسوی الخیر براسه

وصبیا نهم فلا تسئل عن شأنهم انهم اسالوا الغروب - وعطوا الجيوب
و کود کلان شلی پس حال شان پرس ایشان اشک بسته خود جاری کردند و گریه بانها دریدند

ومن قرأ القلوب وسعد الكرب وتذكر كل حميم الحميم - ولعنوا التطعيم
و دلها پاره کردند و بقرار بیا افزوختند و هر خویشتانند خویشتان خود را یل و کور و خالی زدن را لعنت
بما را و الاحیاء هم صر - و تفجع کل من مع هذه الفاجعة العظمی و طارت

کودند چرا که زندگان خود را مرده افتاده دیدند و در دهنه شد هر که این واقعه را شنید - و عقلی
عقول القری و صار نهارهم کلیل العسی - و ما کان فی القرية رجل الا انتهی
ایشان بگریه و روز به شب تاریک گشت و خالی زدن را لعنت کردند و در ده به یکس مانند مگر
الی فناء هم - و تصدی لا تستنشاء انباء هم - و والله ما نصفنا الشهر بعد نبأ

بماند شان آمد و از حالات شان پرسید و بخدا هنوز نصف ماه بعد اشاعت خبر
تقدم ذكره للطلباء - حتى ظهرت هذه الواقعة من القضاء - و صد و حواله
مذکور نگذاشته بود تا آنکه این واقعه از قضای الهی ظاهر شد و تصدیق کرد وی خدا را
و کلمات عثرت علیه من حضرة الکبرياء - ولما اطلعت عملة التطعيم على هذه الحوادث
و هر چه از خدا تعالی اطلاع یافت بود و چون عمده خالی زدن برین واقعه اطلاع یافت

الواقعة - بادروا الى نائب السلطنة - واسرخوا جواد الاوبة - ويهتوا مما ظهر
جلدی کردند شوی ارکان سلطنت و بر اسب بازگشتن زین کشیدند و مهوت شدند به

من الاقدار السماوية - وبعد ذلك ثنى الله عنان الحكومة عن الاصرار على
باعث آنچه از تقدیر سماوی ظاهر شد و بعد ازین خدا تعالی عنان حکومت را ازین امر باز کشیدند
هذه الاعمال المشبهة - بل انفت الدولة من شدة كانت في الازمنة المتابقة
برین اعمال مشبه بلکه شدت سختی که سابق درین امر بود و دولت برش را بسیار ناپسند آمد

و ذلك بما ضاعت به نفوس تسعة عشر من الرعية - فساعة واحدة - ومنع التطعيم
و این بدین سبب که ضائع شد بباعث خالی زدن جانها نوزده کس از رعیت و در ساعت واحد و بذریع تارما

بالرسائل البرقية - ثم اخذ طريق الرفق والتؤدة - وترك طريق يشابه الجبر
 طريق خال زدن بند کردند باز طریق نرمی و استغلی اختیار کرده شد و آن طریق که در چشم عام مردم بصورت
 فی اعیان العامة - ولا شک ان هذه الدولة ما الت شفقة وما ترک
 جبری نمود ترک کرده شد و شک نیست که این سلطنت در شفقت بر رعایا هیچ تقصیری نکرده است و در
 فی جهد ها دقیقه - وما اختار التطعيم الا بعد ما رأيت فيه منفعة
 کوشش خود هیچ دقیق نگذاشته و خال زدن را اختیار نکرد تا بوقتیکه درو نفع نیافت
 والحق ان الامر كان كذلك الى ان خالفناه من وحي السماء - فاراد الله ان يصعد
 وحق همین است که خال زدن نفع میکرد تا بوقتیکه به حکم وحي سماوی مخالفت کردیم پس اراده کرد خدا تعالی که
 قولنا وننجينا من السن الجهالة فعند ذلك ابطل نفع التطعيم وحدث مضرة
 تصدیق قول ماکنه و ما از زبان مجبور بر ما ندیش درین حالت خدا تعالی نفع خال زدن را باطل کرد و درو مضرت
 فيه - ليظهر صدق ما خرج من فيه - ولولم يكن كذلك فليف كان من الممكن
 نهاد تا نسخی که از دهانش برآمده بود آنرا بنظر رساند اگر چنین نه بود پس چگونه ممکن بود
 ان يظهر الآية - ويتحقق لنا الحفظ والحماية - ووالله ان لم يهلك اهل تلك
 که نشان ظاهر شده و چگونه برائے محافظت و حمایت تحقق شده و اگر مردم این ده هلاک نشده اند
 القرية لهلك والحقت بالكذبين - لا في كنت اشعت ان العافية معنا وهذا
 البته من هلاک شده بموت درو غلو یا منسوب گشته چرا که من شائع کرده بودم که عافیت باماست و همین
 هو معيار صدقنا عند انطالبيين - ولو ظهر عكسه فهو من امارات كذب فليكن كذبى
 معیار صدق ماست نزد جویندگان و اگر برخلاف این ظاهر شد پس آن از نشانه های دروغ من
 عند ذلك من كان من المكذبين وكانت هذه المصارعة كدارية في اعيان الناس
 خواهد بود پس باید که در آن وقت تکذیب من کشته تکذیب کنندگان و این کشتی همچو نشان بود در چشم مردمان
 وكنت مخلق لما ان احيى واما ان اقتل في هذا البأس - فاراد الله ان يغلب
 و من همچو مخلق بودم یا زنده کرده شوم و یا درین جنگ قتل کرده شوم پس اراده کرد خدا تعالی که مرا غالب کند

۳۲

کما غلبنی من قبل فی مواطن - فلیس علی الحكومة ذنب بل کان آیه عند ربی
چنانچہ پیش ازین در ہر میدان غالب کردہ آپس برسلطنت بیچ گناہ نیست بلکہ اس نشانے بود کہ خدا آنرا
فاظہر اعلن - ولا بد من ان نقبل ان هذه الحادثة كانت داهية عظمی
ظاہر کرد و ضرورت کہ ماقبول کنیم کہ اس حادثہ عظیم بود

ومصيبة کبری - وترتعد الفرائض الی هذا الیوم بتصور هذه الواقعة -
و مصیبت بزرگ بود و تا امروز بتصور اس واقعہ شانہ ما می جنبند -

۴۳

ولا نجد مثلها فی الایام السابقة - وما کان بال قوم شقت هذه الفجعة حیویم
و مثل آن در ایام سابق نمی یابیم و چہ حال آن قوم خواہ بود کہ اس مصیبت کہ ناہان رسید
وکوی الجرع قلوبهم - وكيف كان لطم الخدود وضرب الصدور عند تلك
جیب ہائے اوشان را ہماک کرد و اس جرع دل اوشان را درخ داد - و چگونہ بود طانچہ زدن بر رخسار و پسند
البلوی - اذا ما الحق فی ساعة احياءهم بالموثق - ومع ذلك لا جناح علی
زدن وقت اس مصیبت - چونکہ در ساعتی نام زندگان اوشان مردہ شد و باوجود اس حکومت برطانیہ را
الحكومة البريطانية - فانها اختارت ذلك بصحة النية بعد التجربة الکثيرة
بیچ گنہ نیست چراکہ اس عمل بصحت نیت بعد تجربہ کثیرہ اختیار کردہ بود

وبذل الاموال لدفع هذا المرض اکثر مما تبذل الدول الاخرى - فی مثل هذا
و خرچ کرد مال ہا را برائے دفع اس مرض اکثر از انکہ دولتہائے دیگر در مثل اس مقامات برائے
المواضع المقلقة لانحاء السریة - وكذلك لا يعود اعتراض الی اركان السلطنة -
رحمت خرچ نمی کنند ہمچنین بیچ اعتراض سوائے ارکان سلطنت رجوع نمی کند

فان الدولة و اركانها ما كانوا یعلمون ما ظهر من النتيجة - وقد انتقدت لهذه
چراکہ اس دولت و ارکان آن نمی دانستند کہ اس نتیجہ بظہور خواہد آمد و بوجہ اس حادثہ دل شان را
الحادثة اکبادهم - ورق فوادهم - ألمهم هذه الداهية و اوجعهم هذه
صدمہ رسید و ایشان را رفتے طاری شد و دردناک کرد ایشان را اس مصیبت و درد رسانید

المصيبة - بما فجأ القرية بلاء - وما سبق اليه دهاء ولا جمل ذلك فرضت

ایشانرا این حادثه چرا که بناگاه گرفت آن ده را بکلی و هیچ محظوره دریافت که این چنین خواهد شد و از بهر همین

الدولة وظائف لورثاءهم - وواستهم مع الأسف الكثير و قامت كلياتهم -

مقرر کرد پیش از برائت و ارشاد این مردگان و غنچه‌ای کرد ایشانرا باندوه کثیر و استاد برائت جائه دلائل ایشان

و بذلت العناية لا رضاءهم - وكان التطعيم عندها في أول أمره كما نذرة

و میرانی را برائت را حاضر کردن و مثل مبدل فرمود و خلل زدن در اول امر نزد او همچو آن بود که

تجلب لها الأفواه - وتلمظ لها الشفاه - ولكن بعد ذلك أخذت بالتوجه

تخیل آن آب در دهان می‌آید و لب او را بشوق می‌لیسند مگر بعد از این طریق احتیاط و پرهیز توهم

التام طريق الاحتياط والاحتماء - و اوجبت مراعاته الى الانتهاء وكذا

تمام اختیار کرد و رعایت آنرا تا بآنچه واجب داشت و همچنین

جرت عادة هذه الحكومة - فانها تفعل كلما تفعل بكمال الحرمة والتؤدة

عادت این حکومت چنین واقع است که او هر چه میکند بکمال استیلا می‌کند

وانها تتعهد رعاياها كالابناء - ولا ترضى بأمر فيه مظنة الايذاء - ولذا

و این دولت تعهد رعیت خود چنان می‌کند که تعهد فرزندان و هیچ امر را رضی نمی‌شود که در آن مظنه ایذاست

وجب شكرها بما تساعد مساعداة الأمهات - و این كمثل هذه الحكومة

و از بهر همین شکر او واجب گشت چرا که چنان مدد رعیت میکند که مادران و کجاست نظیر این حکومت

فاطلبوا في الاقطار والجهات - و اری كل عاقل يشي عليها لمنها ويفيد بها

پس بجوئید همه طرف و هر دانشمند را می‌بینم که از بهر احسان او برداشته می‌گوید

بمجموعته - وذلك لاحسانها وكثرة خسنها فالحمد لله على هذه النعمة - ولذا

باین خود برونه می‌کند و این برائت احسان و کثرت نیکی او پس شکر خدا را برین نعمت او و از بهر همین

وجب على كل مسلم ومسلمة شكر هذه الدولة - فانها تحفظ نفوسنا و اعراسنا

بر هر مسلمانی مرد باشد یا زن واجب است که شکر این دولت کند چرا که بنگهبانی جانهاست و آبروهاست ما

واموالنا بالسیاسة والنصفه - وحرام علی کل مومن ان یقاومها بنیته الجهاد -
والبیئة ما بعدک و سیاست خود می کند و حرام است بر هر مومن که مقابلہ این دولت کند بنیت جهاد
و ما هو جهاد بل هو اقبص اقسام الفساد - و هل من شأن فتوة الاسلام ان
و آن جهاد نیست بلکه بدترین قسم فساد است و آیا شان مردی اسلام را این می زیبد که
مخاص احسان المحسن بالمسالم - ثم اعلم انا لا انتکلم بشئ فی شأن

احسان محسن را بشمشیر حجاب و بیم باز بدانکه ما در شان خال زدن هیچ مخالفان

التطعيم - بل نعترف بفوائده و بما فيه من النفع العظيم - ونقر بان فيه
کلام نمیکنیم بلکه ما اقرار فرموده آن و اقرار آنچه در دفع بزرگ است میکنیم و اقرار میکنیم که در وجه
شفاء للناس ولا خوف ولا باس - ولذا لما شاهدت الحكومة ان حصول

مردم شفا است هیچ خوف و اندیشه نیست و از بهین وجهی سلطنت انگیزی مشاهده کرد که عمل

الطاعون بلغ الى غايته - و هو له انتهى الى نهايته - اثر التطعيم علی کل تطایر

طاعون تا نهایت رسیده است و خوف آن تا بحال انجامیده عمل خال زدن را بر همه تدریس با اعتقاد

واحدت له الوسائل بصرف مال کثیر - واجتهدت فی بذل وسعها فنجحنا

و برائے آن وسیله را با صرف مال کثیر جویا ساخت و برائے بهر مردی مردم طاعون زده تا بوست خود

للخلق المطعون - لتغديه ظبی الطاعون - وکان هذا العمل جاریاً

کوشش کرد تا بدوشمشیر طاعون را در نیام کند و این عمل از سالها همدی بود

من سنوات - و ما سمعنا مغزته من ثقات - بل کان اهل الاراء یثنون

و ما ضرر او از مرغان نقد کاه نشنیدیم بلکه مردم اهل راسته این دوا را شایسته کردند

عل هذا الدواء - و بحسبونه اسرع تأثیر او ادخل فی امور الشفاء - و کان

و آنرا سریع التاثير و در امور شفا بسیار دخیل می پنداشته و امر

الامر هکذا الی ان الفت کتبی سفینه نوح - و خالفت التطعيم فيه بأمر الله

و اقرار میبخشید بود تا بدوشمشیر من کتب خود کشتی نوح را تأیید کردم و در این کتاب بامر خداست

السُّبُوح - وقلت ان العافية اصفها وابقاها وابعدها من العذاب لا ليم
 قدوس خال زدن را مخالفست کردم - وگفتم که عافیت که باقی تر و صافی تر است و دور تر است از عذاب الیم
 هی کلاما معنا لا مع اهل التطعیم - فان لم یصدق کلامی هذا افلست من
 آن بهم بااست نه باهل خال زدن پس اگر این کلام من راست نماید پس درین صورت از
 الله العظیم - فارفع الاصوات بالطعن والملامة - وقالوا الخالف هذا
 خدا تعالی میستم پس بلند شدند آوازا بطعن و علامت و گفتند آیا تو مخالفت میکنی
 العمل وهو مناط السلامة - واما ما تذکر من وحیک فهو لیس بشئ وسترجع بالنزاع
 ۲۶۵ این عمل را و آن مدار سلامتی است مگر آنچه ذکر کنی از وحی خود پس آن چیز نیست و غریب بنده است
 او یتقیم علیک وعلی من معک عذاب القیامة وان العافیة کلاما فی التطعیم و قد جر به
 و جمع خواهی کرد یا برخورد و بر جماعت خود عذاب قیامت قائم خواهی کرد و همه عافیت در خال زدن است و از موده اند
 المجرمون - فمن عمل به فلا خوف علیهم ولا هم یطعون - هنالك رقی قلبی -
 آنرا از دامنش کندگان پس هر که عمل خال زدن بجا آورد پس ایشان را هیچ خوف نیست نه ایشان را طاعن خواهد شد در آن وقت
 و قاضیت دموع عینی - بما ریت زعی الناس غیر زعی المسلمین - و ریت انهم
 ماریقت آمد و اشک از چشم روان شد چرا که لباس مردم غیر لباس مسلمانان دیدم و دیدم که ایشان
 یؤمنون بحیل الناس ولا یؤمنون بوعد رب العالمین - یا وون الی اولى التجاریب -
 بخیله بای مردم ایمان می آرند و بوعده خدا ایمان نمی آرند پناه می برند سوگند صاحبان تجرّب
 ولا یا وون الی الله القریب - یاخذون عن الذین یظنون ولا یاخذون عن
 و پناه نمی برند سوگند قادر و نزدیک یاد میکنند از آنان که گمانها می کنند و نه یاد میکنند از آنکه
 الذی تحت امره المنون - فشکوت الی الحضرة - لیبتر فی مما قیل و یجینی
 تحت حکم او موت است پس در حضرت باری تعالی شکایت کردم تا از قتلشان بگریزد و از تهمت
 من التهمة - ولیبکت الخالفین ویرد الی تابرکات العافیة - ویبطل
 شان نجات بخشد و در آن مخالفان ببرد و برکات عافیت سوگند مارد کند و عمل تطعیم را

عمل التطعيم ويظهر فيه شيئاً من الآفة - ويرى الناس انهم خطأ وانى
 بالملكر واند و درو آفتی ظاهر کند و مردم را بنماید که او شان در مخطی قرار
 الخطية - وليعلم الناس ان الشفاء في يد اله لا في ايدي الخلق - فلم ازل ادعو
 وادع من خود خطا کردند تا مردم بدانند که شفا در دست اوست نه در دست مخلوق پس همیشه بودم که
 وابتهل و اقبل على الله ذي الجبروت والقدره - حتى بانث اماره الاستجاء
 دعا میکردم و متوجهی شدم سوائے خدايے ذو الجبروت قادر تا آنکه ظاهر شد نشانی بے قبولیت
 وصدق النبأ المكشوب - واستجبر الوعد المكذوب - واقتمم التطعيم
 و خبری که نوشته بود راست بآمد و راست کرده شد آن وعده که او را کذب شروده بودند و داخل شد غل زدن
 فناء الانام - اقتحام الضرغام - ورعى الناس مضرتة بالعنينين - و ناب
 بصحن مردم همچو داخل شدن شیر و مردم مضرت او را بهر دوششم خود دیده اند و مشاهده
 العيان مناب عدلين - و اشرق الحق كالبحر - وقضيت الدين بالدين -
 بجای دو گواه عدل استاد و درخشید حق همچو سیم دادا کردیم قرض را بقرض
 هذا الصل ما صنع الدهر في ملكوال - وان هو الا تنبيه للنفس الابية من
 این اصل حقیقت آن واقع است که در ملکوال پدید آمد و نیست این که تنبیه برائے نفسهای مکرر
 الله ذي الجلال - وكنا عرضنا عنهم اعراض العلية عن الارزاليين - ولكن الله
 خدای عزوجل و ما از ایشان همچو مسلک بزرگان با خود دل امراض کرده بودیم مگر خدا اراده کرد
 اراد ان يفهم بيننا وهو خير الفاحين - فاسكت عافاك الله بعد هذه
 کرد و ما فیصله کند و او بهتر است از هر فیصله کننده - پس خاموش باش خدا عافیت روز کند ترا پس بگو
 الآية - ولا تذهب ارشدك الله الى طروق الغواية - وحسبك يا شيخ
 این نشانی بود مردمان راست نماید ترا خدا تعالی سوائے ما بمانی و کافی است ترا - شيخ
 ما سمعت من اعتذارى - ثم ما ثبت من اية جبارى - وثبت من هذا
 آنچه عذر من شنیدی باز آنچه نشان خدای من دیدی و ثابت شد از این

الآية ان الله يودع التأثير ما يشاء ويسلبه مما يشاء. والاصل امر المجر
 نشان که خداوند هر چه خواهد تاثیر و ديعت بغير مايد و از هر چه خواهد تاثير را ببرد می کشد و من کار حکم
 و الاسباب له الاقياء. و التطعيم نافعا كان او مضرا لا نبحث فيه بعد
 اوست و اسباب امر او را مثل ساير اند و خال زدن نافع باشد يا مضر ما بعد از نشان و در بحث نمی کنيم
 ظهور الآية - فان الافحام قد انتهى الى الغاية و ما كان لاحد ان يعزها

چون اتمام حجت تا نهايت رسیده است و همچنين را انجاش نیست که این نشان را

الى نوب الزمان. فانها ردت نبأ الرحمن. و انها ليست باية بل

سوءی حوادث زمانه منسوب کند زیرا که این نشان بعد از پیشگوئی بظهور آمده است و این یک نشان نیست بلکه

آيات - و كلها مشرقة كالشمس و بينات - فالاول نبأ اشعته

نشانها هستند و همه آنها همچو آفتاب می درخشند و محکم اند پس اول آن خبر است که شعله کردم

قبل ظهور الطاعون و قبل ان يجلب برجله و خيله - فاغار

آن را قبل از سبیل طاعون و قبل از آنکه شد پیادگان و سواران خود را پس غارت زد

الطاعون بعد ذلك على الهند كالصعلوك. و اقام الحشر و ذلك الناس

طاعون بعد از آن پیشگوئی بر ملک هند همچو دزد غارت گر و قائم کرد قیامت را و کوفت مردم را

كل الدوك و النبأ الثاني هو وعد تكفلنا و وعد العصمة - و الامر

همچو زمین های کوفته و پیشگوئی دوم و وعده تکفل و حفاظت است و امر است

بترك التطعيم و الرجوع الى حضرة العزة - و لذلك اطعت الامر و قفت

بترك خال زدن و رجوع سوئی خدا تعالی و برائے همه اطاعت کردم امر را

موقف العبيد - و ما كان لي ان انف من امر الرب المجيد و النبأ الثاني

و در موقف بنده گان استادم و محال بود که از ان کرامت کنم و پیشگوئی سوم

عنيت الطاعون في بعض العلماء من الاعداء - و قد ذكرته و لا حاجة الى

اینست که بعض علماء مخالف بطلان علمای مخالف و ذکر آن در گذشته و حاجت

اعادة الانبياء - وكلما قلت امر مشتهر وعلى الاسن دائر - وكل من خالف
اعاده نيمت هر چه گفت مشهورست و بر زبانها جاری است و هر که او مخالفت کرد
فهو الآن حائر - ومن امن الله انه وقافي في كل موطن من وصمة طيش السهام
او اکنون حیرانست و از احسان اله خداست که او بر میدان مرا از خطا رفتن تیر را
واخذاج الوحي والا الهام - واما الطبيب فلا يامن العثار ولو شرب من العلوم
و ناقص بر آمدن وحی و الهام محفوظ داشت و اما طبیبان پس از لغزش در امن نیستند اگر چه از علم دریای
البحار سیماء التطعيم الذي يخشى على الناس من اثر سمه - والتشخيص ناقص
بخوشند با مخصوص خال زدن که خوف اثر زهر او جائے اندیشه مردمان است و هنوز تشخیص ناقص است
والعقول بمعزل عن فهمه - وربما يسمع الطبيب من در ثاء مريضه ويحك
و عقولها از فهم معزول اند و بسا مرتبه می شنود طبیب از در ثان مریض که دایه بر تو
فا صنعت - والنفس اضعت - وربما يخطئ الاطباء خطأ عظيما - ويهدون
این چه کردی و جائے راضا شای کردی و بسا اوقات طبیبان خطا عظیم میکنند و مریض را
الى المريض عذابا اليما - فيعبر المرضى بحر الدنيا كالسفن الموحلة -
عذاب الیم بدیه می دهند پس باعث ایشان مریضان از دریای دنیا بهنجو کشتی را عبور میکنند
و يموت الواحد منهم بعد الآخر - فعند ذلك يعرفون - وليشد وزن كرمهم
و یکی بعد از دیگری می میرد پس در وقت این واقعات میگریزند و زمین را که فرو آورده بودند
المخطوطة - ويحلون افراسهم المربوطة - كذلك في جيلهم اقات - وفي
باز اسب را می کشند و اسب را بسته را می کشانند همچنین در راه شان آفتها هستند و در
كل خطوة خطيات - وانا نسمع امثال ذلك في كل طبيب - جاهل ولا
هر قدم خطا است و ما این نمونه در هر طبیب می شنویم جایی باشد یا دانا
ومن الذي ما لخطا قط - اوله الاصابة فقط - واني قرأت كتابا من
که ام طبیب است که گاه خطا کرده یا او راست همیشه اصابت رائے من کتاب را ازین

هذه الصناعة - واشتقت اليها شوق الخبز عند المجاعة - فرأيتهم خرس

صناعت خوانده ام و اشتیاق آن کرده ام به خوشنوق نان در وقت گرسنگی پس زیم آن صناعت

البراز لا طرف الوهاد - وعند عضال زرعهما اقل من الحصاد - ثم

اسپ زمین کشاده هموار نه آن اسپ عمده که مخاکها و نشیبها را طرغانه کرد و در وقت بیماری سخت در وون آن از

رزقت رزقا حسنا من وحى الله اللطيف الشريف - فوجدت الطب

کاشتن کمتر است باز وحی لطیف و شریف و روزی من شد پس طب را بمقابل او

مجنبه كالکيف - واذا جاء في الوحى بکماله - وكشف الدجى بجماله قلت

میجو پاخانہ یافتم چون آمد وحی نزد من بکمال خود و دور کرد تاریکی را بحال خود

يا وحى ربى اهل وسهلا رحب واديك وعن ناديك انت الذى يهب

ایه وحی رب من برای اهل خود آمدی و راه نرم آمدی وادی تو وسیع است و انجن تو بزرگ است تو آن هستی که

للعمى العيون - وللصم الكلام الموزون - ويحي الاموات - ويبرى الايات -

تا بینا یاز چشمها میبخشد و گوش را کلام موزون می دهد و مرده گان را زنده میگرداند و نشانه های نمای

مالك للطبابة - وان هى الا كالذباية - انت الذى يصبى القلوب بيزيل

چه نسبت بتو طبابت داد و آن گویاست از من زیاده نیست تو آن هستی که دلها را می برد و بپزیرای با

الكدوب وينزل السکينة ويشابه السفينة - طوبى لاوراق حى من تلك وواها

دور میکند و آرام را فرو آورد و کشتی را مشابه است چه پاک آن در قها هستند که در آنها هیچ میشود

لا قلام هى ادواتك - وصحفك نشرت لنا اوراقها عند كل ضررة بالطف

و چه خوب آن قلم هستند که آن آله نوشتن تست و صحیفه ایست تو اوراق خود بحس صورت وقت هر ضرورت بر ما کشود

صوره - كانوا ثمرات - او عذارى متبرجات - فالحاصل انى وجد كما وجدت

گویایان میوه ها هستند یا زنان پاکه آرامت پس حاصل اینست که من هر چه یافتم

من وحى الرحمن - ونسأت نصوى المجهود - بسوطه الى اهل العبدان - وان

از وحی رحمن یافتم در را بدم شتر لاغ خود را که مانده شده بود بتاز زیاده او سوسه و شمنان و بتفقیق

حیل انسان - لا تبارز وحی الرحمن - الا ویغلب الوحی ویمدها من البنیان
 حیل دای انسان برابری نتواند کرد وحی خدا را پس وحی غالب میگردد و آن حیل را از پنج بر کند
 الم ترکیف فعل ربنا بالخیاصمین - الم یجعل تطعیمهم لهم و الم یجعل لهم
 آیه ندیدی که عدلے ما با خصومت کنندگان چرکد آیه مذکور خال زدن ایشان طاعت کنند و ایشان بزرگی نادار
 و سمعتم کیف اعتنا من الناس منه بالراحة النصب - وبالصحة الوصب - و
 بانحیایان و شامشید اید چگونه مردم از غل زدن بجائے راحت رنج دیدند و بجائے صحت به بیماری مبتلا
 بالخیایة الحمام - و بالنور الظلام - و ما زال التطعیم یطرح بهم کل مطرح - و ینقلهم
 شدند و بجائے روشن در تاریکی افتادند و همیشه غل زدن از جائے بجائے ایشانرا و افکند از چرخ
 الم اصبر من مصر حتی زهقت نفوسهم - و هم کالمیهوت و اخرجوا من البیوت
 در جائے انگشتن می انداخت تا آنکه جان های ایشان از تنها بر آمد و ایشان همچو میهوت بودند
 و یقی المدبرون فی اعیان الناس کالمعقوت - و التطعیم جعل کلهم فی ساعه
 و تدیر کنندگان در چشم مردم همچو شخصی شدند که او را دشمن می گیرند و خال زدن بر او ساخته کرده ساخت
 امواتا - فصدروا اشتاتا - و الذین لم ییموتوا فابتلوا ببعض عوارض
 پس ما بجا بطور متفرقه مرده افتادند و آنانکه نمرود پس مبتلا شدند به بعضی عوارض
 و کانوا کالبهائم فارتک الطاعون البکر فیم ولا الفارض - و الذین اجتنبوا
 و بودند همچو بهائم پس طاعون بدجلان ایشان را گذاشت و بد پرور و آنانکه از آن اجتناب کردند
 فهم طاعونا من مجالس التطعیم طلوع شارد و نفرو انقار ابد ما نعلم ما صنع
 پس ایشان از مجالس خال زدن گریختند و همچو وحشیان نفرت کردند نمی دانم که ایشان را
 الله بهم - فهذه فوائد التطعیم و هذا نفعه العظیم فلا تنکروا و عدت کریم
 چه پیش آمد پس ایست فائده خال زدن و نفع عظیم آن پس انکار نکنید وحی خدا را
 و انه رحمة و سلام توکامن رب رحیم - و اما التطعیم فکرم من بیوت
 و آن رحمت است از خدا تعالی و سلامتی است مگر خال زدن پس بسیار غایب

به خلت. و کم من عیون اغرورقت. ما بال قرية یبکون یتأمنها بذکر
 ازان خالی شدند و چندین چشمها پر آب شدند چه حال آن قریست که میگویند یتیمان آن بذکر
 الابیاء. و ما تواتر الا بستم هذا الداء. و الذین شن الغارة علیهم الفناء.
 پیدان و نمردند مگر بر زهر این دوا و آنانکه بر ایشان موت تافت.

كان اکثرهم من السن فی فناء. فویل لقرية حم فیها ما توقعته و ظهرا اشعته
 اکثر ایشان جوان بودند پس وایلا است بر آن قریه که قصد کرده شد در آن چیزه که من امید میباشتم و ظاهر شد
 و كان اسرع من ارتداد الطرف. حتی تغیرت اعیینهم. و ضل علیهم الموت
 آنچه من شایع کردم و بود زود تر از چشم زدن که چشمهای ایشان تغیر شدند و موت بر ایشان همچو اسب غلجه بخت
 كالطرف. و عن لعملة التطعیم کرب. و ما كان الا بالله حرب. و لمتا
 و پیش آمد غله غل زدن را بیقراری و نبود مگر بخدا جنگ کردن و چون

اجالوا فیهم الطرف وجد و هم عرضة للتهلكة. و رؤا الموت یسعی علی
 بر روزهایی شان نظر انداختند ایشان نشان هلاکت یافتند و دیدند که موت بر روزهی شان

وجوههم و ینادی للرجلة. و رؤا القوم یحظونهم شزرا. و یوسعونهم
 می دود و برائے کوچ کردن آوازها میدهد و قوم را دیدند که به چشمهای می بینند و بسیار
 تملایة و زجرا. فخر جوا من الارض و عرصاتها. و الطیر فی و کناها. ثم
 عجیب جوی می کنند پس ازان زمین بیرون آمدند و هنوز پرنده گان روح در آشیانها

طارت الالواح. و اشتد النیاح. فهدا حال تجارب لانسائ. ثم ینکر من
 بودند و باز پرواز کرد جانها و سخت شد ماتم این حال تجربه های انسان است باز انکار

وحی الرحمن و ایشقاوة اکبر و اعظم من انکار المرسلین. و سوء الظن
 وحی رحمن میکنند و کدام شقاوت بزرگتر است از انکار مرسلان و بدگمانی در تائید

بالمؤیدین یقولون انت کاذب فاما لهم انهم ینبهنونی عنی. و یظنون انهم
 یافتگان میگویند که تو کاذب هستی پس چه شد آنها را چه مرا از من خبر میدهند و لکن میکنند ایشان

للناس من الله تعالى على راس كل مائة نظرة - فيرسل عبداً من ذننه
 خلقه تعالى را بر سر هر صدی نظری است پس برائے اصلاح شان از طرف حق
 لاصلاحهم رحمة - فكيف ينسى الله زماناً نزلت فيه عيون الهداية
 بنده را می فرستد پس چگونه فراموش کند خدا تعالی آن زمان را که خشک شد در وجهش باریک برایت
 وسالت سيول الغواية - وما عندكم لطالب اذا استفاد - سوى الحديث
 و رواں شد سيل باریک گراهی و نزد شما چیست برائے طلبه که استفاد جوید بجز حدیث که مشایخ
 الذي شابه الجهاد - فذلك هو الهم الذي نفي عنى النكري - و اذ اب
 چیزی بهمان است پس این همان غم است که خواب من برد و گداخت

۵۴

عظامي وجرحني بالمدي - فاراد الله ان يحكم ما شاده - ويظهر الدين
 استخوانهای من و جرح کرد مرا بکار و پس اراده کرد خدا تعالی که محکم کند چیزی را که بنا کرد و غالب کند دین را
 و صدقه وسداده - وما كان عادته ان يتعلل بعلالة - ويقنع ببلاة
 و صدق و راستی او و از عادت او این نیست که قناعت کند بچیز اندک و کفایت کند بآب اندک
 وما هو عندكم فهو اقل من بلة - وغير كات لنقع غلة - فارسلني ربي
 و هر چه نزد شماست آن از قری کمتر است و کافی نیست برای نشانیدن ششی پس فرستاد مرا خداوند من
 لا هديكم الى ائمة المعين الغير - فما لكم لا تعرفون القبيل من الديار
 تا هدایت کنم شما را سوسه آب صلی و بسیار پس چه شد شما را که نمی شناسید دوست را از دشمن
 الا ترون الا سلام كيف غار ماوه وغاب ضياعه ونزلت حياضه قبل
 آبی نمی بینید که چگونه آب اسلام فرو رفت و روشنی او غائب شد و خشک کرده شدند حوضهای او قبل
 ان تنور رياضه - واحرق بساطه و مرق اعطاه - فلا قوة الا بالله ونشكوا اليه
 از این که شعله آید باغهای او و سوزانیده شد بساط او پس قوت نیست مگر بخدا و شکوه او
 و نمتظر نصره المبعي عليه - ترون هذا الزمان ثم لا ترون يا فتياك فهذا احد
 ماست و امید داریم یاری کردن خدا را بچنانکه یو یاری مظلومان میکند می بینید این زمان را باز نمی بینید پس این

المصائب علی دین الرحمن - ولا ادري لما قبل الناس علي اقبال من ليس الصفا
 بر دین خدا مصیبت است و نمیدانم که چرا مردم بمن بچوکنه کرده اند و ندانم که جامه بے شرمی را می پوشد
 و خلع الصداقة اجتمعهم فی غیر اوان - او عرضت علیهم ما خالف اى القرآن -
 و کشید جامه راستی را آیامی در غیر وقت خود آورده ام یا بر ایشان چیزه عرض کردم که مخالف آیت قرآن است
 و قتل بعض اباؤهم - فاغتالوا السفك دماءهم - وقد ارى هم الله فی الايات
 آیامی بعض پدران ایشان را کشته ام پس بوجوه شکی ایشان بر من مشکوک شدند و تحقیق بنمود خدا تعالی بر آن من نشانها
 و شهد بالبیئت - فمن بعض الايات بلیة الطاعون من رب العباد -
 و معجزات که ایمن من داد و از بعض نشانها بلاء طاعون است از خدا تعالی
 و قد اخبرت به و لم یکن منه اثر فی هذه البلاد - و من بعضها موت
 و من ازو خبر دادم و در ملک ازو هیچ نشانی نبود و منجمه آن موت
 بعض العلماء بهذه البقعة كما كنت انبأت بها قبل تلك الواقعة - فصال
 بعض علماء است درین دیار چنانچه قبل از این واقعه خبر داده بودم و جمله کرد
 علیهم الطاعون کراکب تام الاکلات - مغتال فی الفلوات - فاخذهم
 بر ایشان طاعون همچو سوار کامل السلاح که ناگاه کشته باشد و بیابانها پس گرفت آنها را
 ما یاخذ الاعزل من شاکى السلاح - والجبان من کتم طاعن بالرماح
 آن حالت که بے سلاح را می گیرد و بزدل را از سوار درخشنده نیزه را
 و منها ما نصرنا ربنا فی امر التطعیم - وجعل العافية حظنا عند البلاء
 و از آنچه آن نشان است که در باره خال زدن بنمود و طافیت در وقت بلاء عظیم بهره ما
 العظیم - و کان التطعیم فی اول الامر شیئا علیہ یثنی - و الشفاء به یرجى
 کرد و خال زدن در اول امر قابل تعریف بود و شفا ازو امید داشتند
 ثم لما خالفته بوحی من الرحمن - ظهر ما ظهر من عیبه و لم یبق
 باترین بوحی الهی مخالفت آن می کردم پس ظاهر شد آنچه ظاهر شد از عیب آن و باقی ماند

صورة الاطمئنان - وكنت اعلم ان الله سيظهر لنا بآية منه فيها نموذج

صورت اطمئنان و مرا ازین علم بود که خدا تعالی به نشان خود نمونه عافیت بر ما

العافیة - ولكن ما كنت اعلم انه يرى هذه الآية بهذه السرعة فظهرت

ظاهر خواهد نمود مگر ازین غیر نبود که بدین زودی خواهد نمود پس ظاهر شد

الآية وجعل التطعيم كسجل يطوى - وذكر ينسى - ثم بدد الحكومة ان

نشان و کرده شد خل زدن انچه نامه که پیچیده شود یا انچه ذکر که فراموش کرده آید باز حکومت مصلحت دید

يعيدها بتبديل يسير وامتحان يوصل الى اليقين - ولكن اكثر الناس

که باز خل زدن را بآنکه تبدیل بطور امتحان جاری کند مگر اکنون اکثر مردم

ليسوا بمطمئنين - بما رأوا موت تسعة عشر اناسا اخرين من المأوفين

مطمئن نیستند چرا که دیدند موت نوزده کس و دیگر مردم آفت رسیده

وليس سبب الطاعون فارتخرج من قعر الارض الى الفناء - بل سببه سوء

و سبب طاعون آن موشها نیستند که از ته زمین بالا می آیند بلکه سبب آن

الاعمال و ارتكاب الفسق والمعصية بتروك الحياء - فظهر الطاعون وارتد

به اعمالی و ارتکاب فسق و فجور است بترک حیاء پس ظاهر شد طاعون و هلاک کرد

بنی آدم و بناته وردفته الآيات - وذلك بان علاج امراض المعصية

بنی آدم و پسران او شانرا و در پس آن نشان ظاهر شد و این از بهر آن شد که علاج امراض معصیت

وانواع الجرائم والجدبات - ليس سوى المجربات والآيات - ولا يؤمن

و انواع جرائم و جدبات بجز مجربات و نشانها پیغمبر نیست و هیچکس

احد بالله حقا الا بعد هذه المشاهدات - ولا يمنع النفس من المعاصي كقارة

بجز حقیقی ایمان نتواند آورد مگر بعد این مشاهدات و نفس را هیچ کفاره از گناهان باز نمیدارد

بل نفوس عبدها بالسوء امارة - وانما يمنعها معرفة تامة مرعدة - وروية

بل نفسها کفاره پرستان سخت فرمان کننده مبدی است و بجز این نیست که نفس را از گناهان آن معرفت منع میکند که تمام باشد و از آن

۵۶

منذرة مخوفة. ثم تأتي سلطنة المحبة وتضرب خيامها على القلوب.

باشد و آن دیدار که مندر و مخوف باشد باز سلطنت محبت می آید پس خیمه های غیب بر دلها می زند
و تطهرها من بقایا الذنوب. ولكن اول ما يدخل قرية النفسانية. ويفسد

و پاک میکند آنها را از بقایا گناه ها مگر اول چیزی که در قریه نفسانیت داخل می شود و عمارات

عماراتها ويجعل اعزتها كالاذلة. هو خوف شديد ورعب عظيم من الحضرة

آز آتیه که در اند و عزیزان او را در مقابلت می افکند آن خوف شدید و رعب عظیم است از حضرت باری تعالی

يستولى على القوى البشرية. فيمزقها كل ممزق ويبعد بينها وبين اهواءها

که بر قوتها ب بشریت مستولی می گردد پس آنها را پاره پاره میکند و در آنها دور صباهای آنها دور می اندازد

ويترك كل التزكية. وليس من الممكن ان يتطهر انسان من غير رؤية

و بطور کامل پاک میگرداند و هرگز ممکن نیست که انسان بجز رؤیت خدای زنده غیر تمند

الحی الغیور. ومن غير اليقين الذي يقوض خيام الزور. وليس رؤيته تعالى

پاک گردد و بجز آن یقین که خیمه های زور را بر کند و دیدن او تعالی

في دار المحجب الا بالآيات. وان الآيات تخرج الانسان من الظلمات

درین دار محجب بجز نشان ها بصورت نمی بندد و نشان ها انسان را از ظلمات بیرون می آرند

حتى يبقى الروح فقط وتعدم الاهواء ويبلغ مقام ما لا يبلغه الدهاء. ولا

تا آنکه روح فقط می ماند و هوا ها معدوم می شوند و آن مقامی را میرسد که عقل آنرا نمی رسد و هیچکس

يدخل احد ملكوت السماء. الا بعد هذه الرؤية وكشف الغطاء

در ملکوت آسمان داخل نمی شود مگر بعد از این رؤیت و کشف پرده

فالحاصل ان النجاة من الذنوب لا يمكن الا بروية الله باصفي التجليات.

پس حاصل کلام اینست که نجات از گناهان ممکن نیست مگر بدیدن خدا تعالی که بصافی تر تجلیات باشد

ولا يتحقق هذا المقام لاحد الا بروية الآيات. ومن لم ير الرحمن فهذا

و این مقام کسی را متحقق نمی گردد مگر بدیدن نشان ها و هر که درین مقام شب باشد خدا را ندید

المراح فارأى - والموت خير للفتى من عيشه عيش العبد - وانما الدنيا وزينتها

پس چه دید و مردن برائے مرد بهتر است از کورانہ زندگی و دنیا و زینت آن همه

لهو ولعب لا تغربها السعداء بل هم يوترون كل موت لعلمهم يرون ربهم

لهو ولعب است سعادان بر آن مغرور نمی شوند بلکه هر مومنی را اختیار میکنند مگر آنکه خداوند خود را به بینند

فاللئلك هم الاحياء - وان الدنيا ملعونة فمن طلبها فكيف يرحم - فالجم

پس در اصل همین گروه زندگانند و دنیا چیز بی استحقاقی است پس هر که او را طلب کرد او چگونه قابل رحم شود پس

فرسك قبل ان يلجم - ما لكم لا تتقون الذنوب التي هي اصل هذا الوباء -

اسب خود را در گام برده قبل از آنکه بران نشوید گم کنید چه شمارا که از گناہان پرہیز نمی کنید که آن اصل سبب این وبا است

فلا اعلم ما امنكم من قدر السماء - وانى جئت كالنصبا بريا هذه البشارة

پس نمی دانم که چه چیز شمارا از قضاء قدر آسمان در امن کرده است و من چگونه می آیم بخوبی این بشارت آمده ام

فمن تبعني حقوا عمل صالحا فسيحفظ من هذه الخسارة - ولن تكفي احدا ان

پس هر که پیروی من کند و عمل صالح بجا آورد پس ازین هلاکت او محفوظ خواهد ماند و بجز اعمال و صفاتی

بیا یعنی فقط من دون الاعمال و صفاء التعلق بالله ذي الجلال - فخير واما

تعلق بجنس و عزت کس از بیعت من هرگز نماند نخواهد ماند پس تبدیل اندرون این

بافسك ليغير ما قدر لكم من نكال - اتكذبون بغير علم ولا تخشون على شفا همكم

خود کنید تا مقدر شمارا تبدیل کرده شود آیا بغیر علم تکذیب میکنید و بر لبها مہر نمی نمید

كبرت كلمة تخرج من افواهكم - وقال بعض العدا اني اعليت هذا الرجل -

بزرگ است آن کلمه که از دهان شما بیرون می آید و یکی از دشمنان گفت که من این شخص را بلند کردم

وانى افرطته - ثم انى ساقطه - فانظروا الى هذا الكذب والاستكبار - وان

و قدم او پیش نهادم باز منم که او را بر زمین خوابم افکند پس شما این دروغ نظر کنید و این تکبر را به بینید و خدا

الله لا يرضى عن عبدا الا بالصدق والانكسار - ثم انظروا كيف كذب الله واجاب

از هیچ بنده راضی نمی گردد مگر بصدق و فروتنی باز به بینید چگونه تکذیب او کرد و خدا این

از هیچ بنده راضی نمی گردد مگر بصدق و فروتنی باز به بینید چگونه تکذیب او کرد و خدا این

قبل جوابی. وجمع بعد ذلك افواجا على بابي. وولاء بيوتى من اصحابي.
 پیش از جواب من وجمع کرد بعد ازین فرج را بر در من وخانه های من از اصحاب من برگرد
 وان في ذلك لآية للمستبصرين. وعبرة للمستعجلين. ام غضبوا على بما
 و درین نشانه است برای بینندگان چه بر من ازین عیشا کنند
 قلت ان عيسى مات. واني انا المسيح الموعود الذي يحيي الاموات. ولو فرسا
 که گفت عیسی بمرد و من آن مسیح موعود هستم که مردگان را زنده خواهد کرد و اگر در
 في القرآن لما غضبوا. ولو اتقوا لما تغيطوا. وان موت عيسى خير لهم
 قرآن فکر کرده غضب نکردند و اگر تقوی اختیار کردند غضبناک شدن من و مردن عیسی برای شان بهتر است
 لو كانوا يعلمون. وان الله انا هم مسيح كما اتى اليهود مسيحاً ما لهم لا يفهمون.
 اگر دانستند خدا ایشان را مسیح داد همچنانکه یهود را مسیح داد چه شد ایشان را که نمی فهمند
 سلسلتان متاثلتان. فالهم لا يتدبرون. يقولون سيكون فتنه من هذه
 این هر دو سلسله باهم مطابقت میدارند پس چه شد ایشان را که تدبر نکنند میگویند که عفریب ازین است
 الامة يهود او على خلقهم يخلقون. ولا يعتقدون بان يكون المسيح الموعود
 گروهی یهودی خواهد شد و در خلق یهودیان مخلوق خواهند شد و این اعتقاد ندارند که مسیح موعود هم از ایشان
 منهم بل هذا الفخر الى اليهود ينسبون. اعطوا نصيباً من شر اليهود وما
 خواهد بود بلکه این فخر را سوائی یهود منسوب میکنند پس باید که فکر کنند چه ایشان را از بدی یهود نصیب
 اعطوا حظاً من خيرهم ساء ما رضوا به لانفسهم وساء ما يحكمون بل كما ان
 داده شد و از نیکی و بهتری ایشان چه بر سر خدا ایشان نگشت چه بد چه بدی است که بران راضی شدند و چه بدی است
 اليهود منا كذلك المسيح الموعود منا وليست هذه الامة اشقى الامة ليصموا
 که بر نسبت خود کردند بلکه همچنانکه یهود از ما هستند همین طور مسیح موعود نیز از ما و این امت از همه امتا بدتر تر نیست تا
 يقولون هذه هي الحقيقة التي الفينا عليها اباؤنا ولو كان اباؤهم من الذين
 هر چه زعم کردند صحیح باشد میگویند که این همان حقیقتی است که ما پدران خود را بران یافته ایم اگر چه پدران ایشان از آن مردم

يُخْطِئُونَ - مَا لَهُمْ يَصْرُونَ عَلَى مَا فَعَمُوا وَلَا يَتْرُكُونَ - اِمْلِكُوا اِيْمَانًا عَلَى اللَّهِ
 باشد که خطا میکنند چه شد ایشان را که بر فهم خود اصرار میکنند و نمی گذارند یا ایشان خدا قسم گرفته اند

أَنَّهُ لَا يَفْعَلُ إِلَّا الَّذِي هُمْ يَقْصِدُونَ - سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى لَا يَسْتَلِ عَمَّا يَفْعَلُ هُمْ
 که او همان خواهد کرد که مقصود ایشان است پاک است خدا تعالی و بلندتر از کار خود پرسیده نمی شود و

يَسْتَلُونَ - يَسْمُونَ الْمَسِيحَ حَكَمًا ثُمَّ انْفُسَهُمْ بِحُكْمٍ - اَمْرًا وَافِي الْقُرْآنَ مَا يَرْعَمُونَ -
 ایشان پرسیده میشوند نام مسیح موعود حکم می نهند باز خود کار حکم میکنند آیا آنچه گمان میکنند آن در قرآن دیده اند

فَلْيُخْضِرْ جُوهَ لَنَا انْ كَانُوا يَصْدُقُونَ - يَا اسْفَا عَلَيْهِمْ اِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ
 پس بر آرد و ما را بنمایند بر ایشان افسوس است محض ظن را پیروی نمی کنند

وَلَيْسَ الظَّنُّ شَيْئًا اِذَا خَالَفَهُ الْمُرْسَلُونَ - بَلْ يَحْكُمُونَ انْفُسَهُمْ فِي اللَّهِ وَرَسُولَهُ
 و ظن چیز نیست در آن صورتی که مخالف قول مرسلان باشد بلکه ایشان در امر خدا و رسول نفسهای خود را حکم

وَيُحْتَرِثُونَ - وَيَصْرُونَ عَلَى مَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَلَا يُخَافُونَ - وَمِنْ الْعَجَبِ
 قرار میدهند و بجان چیزها اصرار میکنند که بران علم ندارند و نمی ترسند و عجب اینست

أَنَّهُمْ يَلْتَظِرُونَ الْحُكْمَ ثُمَّ يَقُولُونَ أَنَّهُمْ مِنَ الزَّلَّلِ لِمُحْفُوظُونَ - وَلَا يَرِيدُونَ
 که بکافران انتظار حکم میکنند و طرف دیگر میگویند که ما از لغزش محفوظیم و نمی خواهند

أَن يَتْرُكُوا قَوْلًا مِنْ أَقْوَالِهِمْ فَمَا يَفْعَلُ الْحُكْمُ اِذَا جَاءَهُمْ فَأَنَّهُمْ بَزَعَهُمْ فِي كُلِّ
 که سخنی از سخنها نمی خود ترک کنند پس اگر حکم بیاید چه خواهد کرد و چرا که او شان بزعم او شان در هر کار

أَمْرٍ حَبِيبُونَ - وَإِنْ ظَهَرَ الْمَسِيحُ مِنْ هَذِهِ الْأَمَّةِ - لَيْسَ مِنْ بَعْضِ قُلَمِهِ عَلَى
 اصابت ران می دارند و آمدن مسیح موعود هم از این امت چیز نیست که بر دانتند ان فهمیدن آن

ذَوِي الْفُطْنَةِ - بَلْ تَظْهَرُ دَلَالَةُ اللَّهِ عِنْدَ التَّأَمُّلِ فِي الْمَقَابِلَةِ اعْنَى عِنْدَ مَوَازِنَةِ
 گران آید بلکه دلائل این دعوی بر وقت مقابله تامل کنندگان خوب می فهمند یعنی بر وقت موازنه

السَّلْسَلَةِ الْمُحْدِيَةِ بِالسَّلْسَلَةِ الْأَسْرَاطِيَّةِ - وَلَا شَكَّ أَنَّ سَيِّدَنَا سَيِّدُ الْأَنَامِ وَصَلَّى
 سلسله محمدیه با سلسله اسراریه و هیچ شک نیست که سر دار ما سر دار مخلوق و معبود

الاسلام كان مثيل موسى - فاقضت رعاية المقابلة ان يبعث في آخر زمن الامامة

اسلام مثيل موسی بود پس رعایت مقابلت تقاضا کرد که در آخر زمان مثیل

مثيل عيسى واليه اشار ربنا في الصحف المطهرة - فان شئتم ففكر في سورة

عیسی معوت گردد و سوسه آن اشاره کرده است پروردگار ما در قرآن شریف و اگر بخواهید فکر کنید در سوره

النور والتحریم والفاتحه - هذا ما كتب ربنا الذي لا يبلغ علمه العالمون -

نور و تحریم و سوره فاتحه این آنست که نوشته است آنرا پروردگار ما که علم عالمیان بعلمش نرسد

فباي حديث بعده تؤمنون - وانه جعلني مسيحه وايدني بايات كبرى -

پس بعد از کلام الهی بر کدام چیز ایمان بخواجه آورده و او مرا مسیح خود کرد و مدد من کرد و نشانهای بزرگ

وعظمت العشار وترون القلاص لا يركب عليها ولا يسقي - ورايتهم

و معطل کرده شدند ماده شتران و می بینید ماده شتران را نه بران سوار میشوند و نه می دوهند و دیده اید

يا معشر الهند والعرب كسوف القمر في رمضان - فباي آيات ربكم

ای معشر هند و عرب کسوف قمر و شمس در رمضان پس کدام کدام نشانهای خدا را

تكذبون - امر تاهركم احلامكم ان تحسبوا الظنون كما هم متكشف مبين

تکذیب می کنید خواهی کرد چه عقلمانی شما شمارا می آموزد که گمانها را همچو امر متکشف پندارید

ولقد كان لكم عبرة في الذين اثروا الظنون من قبل على اليقين - واما امنوا

و شما را قصه آنان مقام عبرت بود که پیش از این گمان را اختیار کردند و بپرسان

بالمرسلين - فكان انكارهم حسرات عليهم واذا ايد الرسل فودوا والوكالوا

ایمان نمی آوردند پس انکارشان برایشان حسرتها بود و چون رسولان را تأیید خدا شامل حال شد

مومنين - ولقد ضرب الله لكم امثالهم في القرآن فاقرؤوها كالمتمدبرين -

آزمودگروند که کائنات ایمان آورده و تحقیق خدا تعالی مشایبهای آن در قرآن شریف ذکر کرده پس بپندارید

نویل للذين يقرؤنها ثم لا يفهمون - ويمرّن بها غافلين - عسى ربكم

دربان مردم و او یطاعت که سر خدا بخانها و نمی فهمند و میگذرند بران مقامها بغفلت عجب نیست که خدا بناید

ملا

ان یریکم ما لا ترونه - ویردف رایکم صونه فتکونوا من المبصرین - فلا

شمارا چیزے کہ تم بیند آؤا و دوسرے دے شمارا صیانت خود بخشدند پس شمارا بینندگان شوید پس

تیشوا من روح الله ولا تستعجلوا واصبروا و هو خیر لکم ان کنتم متقین -

نومید مشوید و زودی کنید و صبر کنید پس بہتر است برے شمارا کہ قوی میدارید

وان صبرتم فتبصرون و يبلغ فکرکم محله و تکرهون بعد المذلة فتکونون

اگر شمارا صبر کنید پس چشم شمارا کشاید و فکر شمارا بجل خود خواهد رسید و بعد از ذلت عزت یابید و مرا

من العارفين - و کنتم تقولون لو نزل المسیح فی زماننا لکننا ناصرين - فهذا

شناسید و شمارا گفتید کہ اگر مسیح در زمان ما نازل شود ہر آئین از مذہب و گمان خود را بر او

نصر کر اکنم تکفرون و تکذبون من غیر علم ولا برهان مبین - ترون آیات الله

و دشمن است کہ شمارا کافر میگوئید و تکذیب میکنید بشیر آنکہ علم حق نزد شمارا باشد و باریکے باشد می بینید شمارا خدا

ثم تکذبون مستکبرین کان لهم زروها ولا تکلمون الا مستهزئين - و تشتمون

باز تکذیب از او را بکبر می کنید گویا ندیدہ آید شمارا و سخن نمیکند مگر باستہزا و دشنام

و تسبون ولا تخافون يوم الدين - وان تتبعون الا الظن و احطتم بما قال

می دہید و نمی ترسید از روز قیامت و پیروی نمیکند مگر فتن را و احاطہ نہ کردید قول خدا

الله و ما وافیتمونی ط البین - اتریدون ان تطفوا نور الله و الله متم نوره و لو

را و نہ نزد من بحالت طلب دین آمدید - آیا میخواہید کہ نور خدا را منطفی گردانید خدا نور خود را کامل خواهد ساخت

کنتم کارہین - و لقد سبقت کلمته لعباده المرسلین - انهم من المنصورین - و ل

اگر شمارا کارہت کنید و کلمہ او پیش ازین قرار یافتہ کہ بندگان فرستادہ او از حد خواهند یافت و ولایت

لکم و لا حلاکم لا تعرفون الوجوه و لا ترون رحمة تتابع زولها و لا تسئلون ربکم

بر شمارا بر قلم ہے شمارا کہ زوہ را نمی شناسید و نمی بینید رحمتی را کہ متواتر در نزول است و نمی خواهید از رب خود

مبتغیان - لیریکم الحق و ننجیکم من ضلال مبین ایها الناس لا تتکوا علی اخبارکم

بغرض شمارا حق بنماید و از ضلالت برانند لے مردمان تکلیف کنید بر اخبار خود

وكم من اخبار اهلك المتبعين. وان الخیر كله فی القرآن. ومعه حدیث
و بسیار از اخبار و آثار است که هلاک کرد پیروی کنندگان را و همه غیر در قرآن است و با و آیه حدیث نیز
طابقه فی البیان. والذین یبتغون ما وراءك فاولئك من العادین.
هست که با قرآن مطابقت دارد و آثار بجز این بر دوش نیست دیگر اختیار میکنند پس ایشان از تجاوز کنندگان هستند
ولولا هذا المعیار لما ج بعض الامة فی بعضها بالانكار وفسدت الملة
و اگر این معیار نبود پس بعضی این امت در بعضی افتاد و همه ملت تباه شده
فی الدیار. واشتبه امر الدین علی المسترشدين. ایها العباد اتقوا یوما
در مملکتها و امر دین بر غالبین مشتبه گشته. ای بندگان بترسید از روزی که
لا یتفع فیہ الا الصلاح ومن ترکہ فلن یلق الفلاح. اتقوا یوما یجمع الکفار
که در و بجز صلاح هیچ چیز نفع ندهد و هر که ترک کرد صلاح را پس هرگز نجات نخواهد یافت و رسیدن آن روز یکی کفار
و الفجار و یقول الفاسقون وهم فی النار. وانا لا نری رجلا لا کنا نعد هم من
و فجار را جمع خواهد کرد و فاسقان که در جهنم باشند خواهند گفت که ما را چه شد که ما را کسانا در جهنم نمی بینیم که ایشان را
الاسترار. فینادی منادی من السماء. انهم فی الجنة و انتم فی اللظى. و تحضر
شریری پیدا شتم پس ندا دهد و بگوید از آسمان که ایشان در بهشت اند و شما در دوزخ و هر نفس
کل نفس حضرة الله ذی الجلال. و یجاء بكل نبی اعدائهم. و تعرف کل امة
بجنود خدا تعلق حاضر خواهد شد و تمام انبیاء و دشمنانی او را ترا حاضر کرده خواهد شد و هر امت
اما هذا و یظهر ماله من قرب و کمال. فیقال اهذا ملعون امر هذا دجال.
امام خود را خواهد شناخت و قرب و کمال امام ظاهر کرده خواهد شد و گفته خواهد شد ای ای ملعون استیاد دجال.
یوم یکشف الله عن ساقه و یری کل مجرم عقابا. و یقول الکافر بالیتق کنت
آن روز خدا ساق خود را خواهد نمود و هر مجرم را عقاب خواهد نمود کافر خواهد گفت که کاش من ناک
تربا. ایها الانس ان انت و اما مکاتک اتعص الله و ینقض علی رأسک
بودی ای انسان تو میستی و فریب تو چیست آیا نافرمانی خدا میکنی و بر سر تو شکار کننده تو

صائدك - اليوم كلمنى ربي وخاطبني بكلمات - فنكتبها فان فيها آيات
 آواز ميكند امروز بمكلام شد مراد من و مرا مخاطب كرد بچند كلمه پس بنويسم آن كلمات را كه در آن نشانها
 فتلك هذه يا ذوق الحصاصات - جاءني ائيل واختار - وادار اصبغه و اشار -
 هستند پس آن كلمات اين اند لے خود مندان آمد نزد من جبرئيل عليه السلام و مرا برگزيد و كردش داد انگشت خود را
 يعصمك الله من العدا - ويسطو بكل من سط - ثم خاطبني ربي وقال
 اشارت كرد خدا ترا از دشمنان نگاه خواهد داشت و بران كس حمله نخواهد كرد كه بر تو حمله كند باز مخاطب شد خداوند من و گفت
 ان ائيل هو جبرئيل - وهو طك مبشر من رب جليل -

ائيل نام جبرئيل است و آن ملك مبشر است از خداوند

اتي فرغت الان من الجواب - وبقي ما اذيت من العتاب - فانك
 من اکنون از جواب فارغ شدم و باقي ماند آنچه ايدا دادی از عتاب چرا كه
 ذكرني بالفاظ التحقير - وما اتقيت حسيبك عند الازراء والتعجير
 تو مرا بالفاظ تحقير ياد كردی و در ترسیدی از حساب گیرنده خود وقت عیب جوئی و سرزنش
 يا عافاك الله من انت بهذا الطبع المستشيط - وجمع السلاطة مع اللسان
 خدا ترا عافيت دارد بگو كه كستى باي طبع افروخته و جمع كردن دراز زبانی با زبان
 السليط - كنت لا تعرفني ولا اعرفك - ولا تعلمني ولا اعلمك - ثم اذيت وما
 نصيح بودى كه تو نمى شناختى مرا نه مى شناساك تو بودم و در نماز حال من غلبه بود و در مرا باز ايدا دادی و
 صبرت - وتركك التقوى و ما حذرت - ايها العزيز اتق الخبير الديان - وقد ردت
 صبر كردى و ترك كردى تقوى را و در ترسیدی اسه عزيز بترس از جزا دهنده آگاه و تحقيق هر يك را

* لفظ ائيل مشتق من الايالة يقال لهاي ساسه واصلها وانه اسم جبرئيل في كلام الله الجليل
 و ان تسمية جبرئيل بائيل تسمية ملكيها في كتاب قبل هذا الايام - فله كلمات لا تحصى
 بالاقلام - ولعله اشارة الى منصب جبرائيل - وهو الاصلاح و اعانة المظلومين
 بالسياسة و نواب العدا بالحجة والدليل - من

كل سوء الحساب. وقد نزل المسيم من السماء. والطاعون من الارض الى

عذاب لازم افتاده و نازل شد مسیح از آسمان و طاعون از زمین بیامد

فاذا لم تتوبوا اليوم فمضى. فاعلموا ان هذا اوان رفض الكبر والخيلاء لا وقت

پس اگر امروز توبه نکردید که خواهید کرد پس بدانید که این آن وقت است که کبر و ناز را ترک کنید نه وقت

المعونة والغلة والاستهزاء وان الله غضب غضباً شديداً على الذين

رعوت و غفلت و استهزاء و خدا بسیار غضبناک بر کسانی است که

رضوا بعبشة الغفلة. واثروا الدنيا وزينتها ولا يؤمنون الا بالالسنه فاذا كرم

بزندگی غفلت راضی شده اند و اختیار کردند دنیا را و زینت آنرا و ایمان نمی آورند مگر بزبان

بايام الله فاتقوا الله يا ذوي الفطنة. وليس هذا الوقت وقت العزاة وتقلد

شماره روزهای غفلت پس بترسید از خدا و این وقت جهاد نیست و نه وقت آویختن

الراح والمهفات. بل امرني ربي يا معشر هذه الامة ان تقلدوا بسلاح التوبة

نیزه را و شمشیر را بلکه حکم کرد رب من برای کرده این امت که سلاح توبه و عفت

والحقه. فان النصرة كلها في هذه العدة. وان الارض ملعونة ممقوتة لكثرة

پوشید چرا که همه در درین ساز و سامان است و زمین بپا عت گناهان لعنی شده است

الخطيات. ولترك الله والتمايل على الخزعيلات. وليس الوقت وقت السيوف

و بجهت ترک خدا تعالی و افتادن بر کارهای باطل و این وقت شمشیر را

والالسنه. بل اوان تزكية النفوس و ثني الاعنة. فان الفساد كما دخل

و نیزه را نیست بلکه وقت تزکیه نفس را و باز گردانیدن عنایت است چرا که فساد همچنانکه داخل شده است

قلوب اعداء هذه الملة. كذلك دخل قلوب المسلمين من غير التفرقة

در دلهاست و دشمنان این مذهب همچنین داخل شده است در دلهاست مسلمانان بغیر تفرقه

فلن يغلب الاشرار اشرار الاخرين بغزاة. بل بعفة وتقاة. فلن ينصر الله

پس بجهاو هرگز شریکان بر شریکان غالب نخواهند شد مگر بعفت و تقوی پس هرگز خدا مدد

ملوك الاسلام مع و هههم و غفلتم في الدين - بل يغضب غضباً شديداً
 ملوك اسلام نخواهد كرد باوجود سستی و غفلت او شان بلكه سخت غضب خواهد كرد
 ويؤثر الكافرين على المسلمين - ذلك بانهم نسوا حدود الله ولا يبالون امر
 و كافرين را بر مسلمانان اعتبار نخواهد نمود و اين برائے اين خواهد بود كه او شان حدود خدا فراموش
 ربهم وليسوا من المتقين - يؤمنون ببعض القرآن ويكفرون ببعض ولا
 كردند و متقي نيستند بزيك حصه قرآن ايمان مي آرند و از حصه ديگر منكر اند و
 يثيرون الحق بل يعيشون كالمنافقين - هذا بال اهل الزمان - ثم ينكرون
 حق را شايخ نمي كنند و همچو منافقان زندگي بسر ميكنند اين حال اهل زمانه است باز انكار ميكنند
 ويكذبون بعد بحث من الرحمان - اعجبوا ان جاءهم منذر منهم في وقت
 و تكذيب شمع ميكنند كه از خدا مبعوث شده است چه تعجب كرده اند كه زردشان نذير است هم از ايشان در وقت
 فقد الناس فيه حقيقة الايمان - امر يقولون افترأه و قد رأوا آياتي ثم
 فقدان حقيقت ايمان رسيد چه بگويند كه افترأه و بتحقيق ديده اند نشانهائي من
 القوا و ارجب النسيان - ايها الناس اذيتكم ان كنتم من عند الله
 باز انرا عقند پيش پرده هاست نسيان ايه مردمان آيا غور كرده ايد كه اگر من از خدا هستم
 و كفرتم بي فاتي خسر اكبر من هذا الخسران - اتريدون ان اضرب عنكم
 و شما انكار من كرده ايد پس کدام زبان از اين زبان بزرگتر است چه اراده ميكنيد كه من ب شما از سانسيدن
 الذكر صفحا بعد ما امرت للانداد - و ما كان المرسل ان يكله الله و يامره
 و حي خود رو بگردانم بعد از آنكه ما مرشد من بر آترسانيدن و مجال بيع مرسل نيست كه خدا ب ايشه كلام كند و حكم فرمايد
 ثم يخفي امر ربه خوفاً من الاسترار - فاتقوا الله ولا تقدر موا بين يديه
 باز آن مرسل از شربان ترسيده حكم خدا را پوشيده دارد پس بترسيد از خدا و از و گام خود پيش ننهيد
 ولا تصروا على الظن كل الاصرار
 و بر گمان بكمال مصر نباشيد -

ذکر نیز من عقائدنا

اندکے ذکر در بارہ عقائد ما

اَنَا مُسْلِمُونَ نُوْمن بکتاب الله الفرقان - ونوْمن بان سیدنا
ما مسلمین بکتاب الہی قرآن شریف ایمان می آریم و ایمان می آریم کہ سیدنا
محمد انبیہ و رسولہ و انه جاء بخیر الادیان - ونوْمن بانه خاتم الانبیاء
محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم نبی خدا و رسول خدا است و دین او بہتر ادیان است و ایمان می آریم کہ او خاتم الانبیاء است
لا نبی بعدہ - الا الذی رقی من فیضہ و اظہر و وعدہ - ولله مکالمات و
بعد از وی هیچ پیغمبری نیست مگر آنکہ از فیض او پرورش یافته باشد و موافق وعدہ او ظاهر شد - و خدا را مکالمات و
مخاطبات مع اولیائہ فی هذه الامۃ - و انہم یعطون صبغة الانبیاء و لیسوا

مخاطبات است با ولیائے خود در این امت و ایشان را رنگ انبیاء داده می شود - و در حقیقت
نبیین فی الحقیقة - فان القرآن اکمل و طر الشریعة - ولا یعطون الا فہم القرآن ولا
انبیاء نیستند زیرا کہ قرآن جامع شریعت را بحال رسانیدہ است و دادہ نمی شوند مگر فہم قرآن و نہ
یزیدون علیہ ولا ینقصون منه و من زاد او نقص فاولئک من الشیاطین الفجرة -

زیادہ نمی کنند و نہ کم میکنند از قرآن و ہر کہ زیادہ کرد یا کم کرد پس او از شیطانان است کہ بدکار اند
و نعنی بختم النبوة ختم کمال تھا علی نبینا الذی هو افضل رسل الله و انبیائہ و
و از لفظ ختم نبوت مراد ما ختم کلمات نبوت است بر رسول ماصی اللہ علیہ وسلم و او از ہمہ پیغمبران افضل است و
نعتقد بانہ لا نبی بعدہ الا الذی ہو من امتہ و من اکمل اتباعہ - الذی وجد

احمقا و میداریم کہ بعد از وی هیچ پیغمبری نیست مگر آنکہ از امت او باشد و از

الفیض کلہ من روحانیتہ و اضلہ بضياعہ - فہناک لا غیر ولا مقام الخیرۃ
روحانیت او فیض یافتہ باشد پس در ہمچنین نبوت وجود غیرہ نیست و نہ مقام غیرت است

ولست بنبوة أخرى ولا محل الحيرة. بل هو أحد تجلّي في سجنجل آخر. ولا يغار
 بلک ادا حد است که در آئینه دیگر تجل کرده و میخس بر

رجل على صورته التي اراه الله في امرأة واظهره فان الغيرة لا تهيم على التلازمة
 صورت خود غیرت نمی کند که در آئینه بمناسید چو که غیرت بر شاگردان و فرزندان

والابتداء. فمن كان من النبي في النبي فانما هو هولاء في اتم مقام الفناء. وصبغ
 نمی آید پس هر که از او باشد و درو می باشد پس در حقیقت همین است چو که اتمام مقام فنا است و

بصبغته ومرتد بتلك المراء. وقد وجد الوجود منه وبلغ منه كمال النشوء والنماء
 رنگین برنگ اوست و چادر او پوشیده است و وجودی از ویافته است و از او تا کمال نشو و نما رسیده

وهذا هو الحق الذي يشهد على بركات نبتنا ویرع الناس حسنه في حلال التابعين
 و همین حق است که گواهی میدهد بر بركات نبی ماصلى الله علیه وسلم و می نماید حسن و برادر پیرایه با عین

الفانين فيه بكمال المحبة والصفاء. ومن الجهل ان يقوم احد للمراء. بل هذا
 فانین بجمال محبت و صفائی تعلقی و از نادانی است که کسی برائے پیکار بایستد بلکه این

هو ثبوت من الله لنفي كونه ابتر. ولا حاجة الى تفصيل لمن تدبر. وانه ما كا
 ثبوت است از خدا تعالی برائے نفی ابتر بودن و می مصلی الله علیه وسلم و برائے تدبر کننده حاجت تفصیل نیست و اما

ابا احد من الرجال من حيث الجسمانية. ولكنه ابك من حيث فيض
 روئے جسمانیست پدر آید چس از مردان نیست و لكن او پدر است از روئے فیض رسالت

الرسالة لمن كمل في الروحانية. وانه خاتم النبيين وعلم المقبولين. ولا
 برائے آنکه در روحانیت کامل کرده شود و او خاتم الانبیاء است و نشانی است بر مقبولان و

يدخل الحضرة ابداء. الا الذي معه نقش خاتمه واثار سنته. ولن يقبل
 در حضرت باری عز اسمه هرگز کسی داخل نشود مگر آنکه با او نقش خاتم او و نشان سنت او است و هیچ عمل و

عمل ولا عبادة الا بعد الاقرار برسالته والاثبات على دينه وملتته. وقد هلك
 عبارت منظور نخواهد شد مگر بعد اقرار رسالت او و بعد ثبوت بر دین او و ملت او و هلاک شد

من تركه وما تبعه في جميع سنته على قدر وسعه وطاقته ولا شريعة بعده ولا
 ان كس ترك كركرد او را دور جميع سن او بقدر طاقت و وسعت پيروي او نكرد و هيچ شريعت بعد او
 ناصح لكتاب و وصيته ولا مبدل لكلمته ولا قطر مكرنته. ومن خرج مثقال
 نيس و نه هيچ كتبه ناصح كتاب و شريعت او است و هيچ كس مبدل كلمه و نيس و هيچ باران او نيس و هر كس
 ذرة من القرآن فقد خرج من الايمان. ولن يفلح احد حتى يتبع كل ما ثبت
 بمقدار يك ذره از قرآن خارج بپس او از ايمان خارج شد و هر كس كه نجات نخواهد يافت تا بزيك پيروي نكند بقرآن
 من نبينا المصطفى ومن ترك مقدار ذرة من وصاياي فقد هوى. ومن
 اعمال كذا پيغمبر صلي الله عليه وسلم ثابت اند و هر كس بمقدار يك ذره از وصيت او ترك كرد پس او بزيافتاد و هر كس
 ادعى النبوة من هذه الامة و ما اعتقد بانه ربي من سيدنا محمد خير البرية.
 دعوى نبوت از اين امت كند و اعتقاد او اين نباشد كه پيروي او از آن حضرت شده است
 و بانه ليس هوشيا من دون هذه الامة و ان القرآن خاتم الشريعة فقد
 و اين اعتقاد ندارد كه بجز آن پيشوا او چيزي نيس و قرآن خاتم شريعت است پس
 هلك و الحق نفسه بالكفرة العجزة. و من ادعى النبوة ولم يعتقد بانه
 يهلك شد و نفس خود را بكاران و بكاران ملحق كرد و هر كس دعوى نبوت كند و اين اعتقاد ندارد كه او
 من امته و بانه انما وجد كلما وجد من فيضانه. و انه ثمرة من بستانه
 از امت آن حضرت صلي الله عليه وسلم است و هر چه يافت از فيضان او يافت. و او يك ثمره است از باغ او
 و قطرة من تهنانه و شعشع من لمعانه فهو ملعون و لعنة الله عليه و على
 و يك قطره از بارش او و سايه تنك از روشني او پس او لعن است و لعنت خدا بر او و بر
 انصاره و اتباعه و اعوانه. لا نبي لنا تحت السماء من دون نبينا المحمدي
 انصار او و بر اتباع او و بر اعوان او. برائے ما بجز حضرت محمد مصطفی صلي الله عليه وسلم هيچ پيغمبري ز آسمان
 ولا كتاب لنا من دون القرآن و كل من خالفه فقد جرت نفسه الى اللظى.
 نيس و هيچ كتبه بجز قرآن نداريم پس هر كس مخالفت قرآن كند او بسوزي جهنم خویش را كشيد است

ومن انكر احاديث نبينا التي قد نقدت ولا تعارض القرآن - فهو اخو ابليس
 وهرکه انکار احادیث پیغمبر کند آن حدیث را که تنقید آن شده و مخالفت بقرآن ندارند او برادر شیطان است
 وانه ابتاع لنفسه اللعنة واصناع الايمان - وان القرآن مقدم على كل شيء و
 و او خرید برای نفس خود لعنته و ایمان را صنایع کرد و قرآن مقدم بر هر چیز است و
 وحی الحکم مقدم علی احادیث ظنیة بشرط ان تطابق القرآن وحیه مطابقة
 وحی حکم یعنی مسیح موعود مقدم است بر احادیث ظنیة بشرط اینکه آن وحی مسیح موعود بقرآن مطابقت نمی
 تامه - وبشرط ان تكون الاحادیث غیر مطابقة للقرآن وتوجد فی قصصها
 دارد و بشرط اینکه قصه باشد آن حدیث بقصه باشد قرآن مطابقت ندارند یعنی در قصه باشد آن
 مخالفة لقصاص صحیح مطهرة - ذالك بان وحی الحکم ثمرة غصن وقد جنى
 احادیث و قرآن شریف با هم مخالفت باشد این اعتقاد بر این ضروری است که وحی مسیح موعود ثمره تازه است که
 من ثمرة یقینیه - فمن لم یقبل وحی الامام الموعود - ونبتة لروایات لیست
 از درخت یقینی چیده شده است پس هر که وحی امام موعود را قبول نکرده و برائے روایات غیر مشهور
 کالمحسوس المشهود - فقد ضل ضلالاً مبیناً ومات میتة جاهلیة -
 آزار دوست انداخت پس او در گمراهی واضح افتاد و بر موت جاهلیت بمرد -
 واثار الشک علی الیقین ورد من الحضرة الالهیة - ثم ان کان من الواجب
 و شک را بر یقین اختیار کرد و از حضرت الهیت رد کرده شد - باز اگر اعتماد
 الاخذ بالروایات فی کل حال - ففی امی شیء رجل ینال له حکم من الله ذی الجلال
 بر روایات داشتن در هر حال لازم بود - پس چه چیز است آن شخص که نام او از خدا تعالی حکم نهاده شده باشد
 فکیف أعطیه هذا اللقب مع انه لا یحکم فی مسئلة من المسائل - بل یقبل
 و چگونه داده خواهد شد او را این لقب با وجودیکه او در مسئله از مسائل هیچ فیصله اختلاف نمیکند بلکه هر چه
 کلاماً عند العلماء کالمستفتی السائل - فعند ذالك لا یتستقیم لقب الحکم
 نزد علما است آن همه قبول میکنند مانند آن کسیکه فتوی می پرسد و سائل میباشد پس پس وقت لقب حکم برد

لشانه بل هو تابع للعلماء ومقلد لهم في كل بيانه ونعتقد بان الصلوة
راست نمی آید بلکه او پیروی کننده علماء است و در هر بیان مقلد ایشان است و نیز ما اعتقاد داریم که نماز
والصوم والزكوة والحج من فرائض الله الجليل - فمن تركها متعمدا
و روزه و زکوة و حج از فرائض خداوند بزرگ است پس هر که عمدا این ارکان را
غیر معتقد عند الله فقد ضل سواء السبيل
بغیر اعتدای که نزد خدا صحیح باشد بگذارد و بگمراهی گرفتار شد -

ومن عقايدنا ان عيسى ويحيى قد ولد ا على طريق خرق العادة -
و از جمله عقاید ماست که حضرت عیسی و حضرت یحیی علیهما السلام بطریق خرق عادت متولد شدند و این
ولا استبعاد في هذه الولادة - وقد جمع الله تلك القصتين في سورة واحدة
و درین ولادت هیچ استبعاد نیست و جمیع که خدا تعالی این هر دو قصه را در سورة واحدة
ليكون القصة الاولى على القصة الاخرى كالشاهدة - وابتدأ من يحيى وختم على
تا که یک قصه دیگر قصه را گواه باشد و شروع کرد از یحیی علیه السلام و ختم کرد

ابن مريم لينقل امر خرق العادة من اصغر الى اعظم - واما سر هذا الخلق في
عیسی علیه السلام تا که انتقال امر خرق عادت از خود سوتی بزرگ باشد مگر راز این قسم پیدایش در
يحيى وعيسى فهو ان الله اراد من خلقهما آية عظيمة - فان اليهود كانوا قد تركوا طريق
یحیی و عیسی پس ایست که اراده فرمود خدا تعالی که از این هر دو پیدایش نشانی نماید و آن ایست که یهود را چه میان روی و

الافتصاد والسداد ودخل الخبيث اعمالهم و اوقاهم و اخلأ قلوبهم و فسدت
راستی ترک کرده بودند و خباثت در اعمالشان و احوالشان و اخلاقشان داخل شده بود و فاسد
قلوبهم كل الفساد - و آذوا النبيين و قتلوا الابرياء بغير حق بالعناد -
شدند و لهاي شان بهر نوع فساد و اذیت دادند انبیاء را و نا کرده گناهان را قتل کردند

وزاد و افسقا وظلما و ما بالوابطش رب العباد - فرأى الله ان قلوبهم
و در فسق و ظلم از حد گذشتند و نرسیدند حمله خداوند بندگان را پس دید خدا تعالی که در لهاي شان

اسودت. وان طبایعهم قست. وان الغاسق قد وقب. ووجه المهجة
سیاه شدند و طبیعت های شان سخت شد و تاریکی درآمد و راه میان برایشان

قد انتقب. وفسدت التصورات کاتها لیل امس او طریق طامس. و جاوزوا
پوشیده گشت و تباہ شدند تصویرهای گویا آن شب است سخت تاریک یارب همت ناپدید و تجاوز

الحدود. ونسوا المعبود. وتسوروا الجدران. ونسوا الدیان. وکانوا مابقی
کردند از حد و فراموش کردند معبود را و از دیوارها بیرون جهیدند و جزا دهند و فراموش کردند و چنان شدند که

فیهم نور یومنیهم العثار. ویرو الحق ویصلح الاطوار. و صاروا الجذوم الفجذمت
بیچ نوری در ایشان نماند که از لغزش باز دارد و حق بنماید و اصلاح اطوار کند و همچو مجذومی شدند که اعضاء او پدید

اعضاءه. وکرة رواءه. فاذا آلت حالتهم الى هذه الآثار. لعنهم الله
شدند و کوره شد صورت او پس چونکه انجم حالت ایشان این شد و ثبت این نشانها رسید لعنت کرد خدا

وغضب علی تلك الاشرار. و اراد ان یسلب من جرثومتهم نعمة النبوة. و
برایشان و غضب کرد بر آن بدکاران و اراده کرد که از خاندان او شان نعمت نبوت بر باید

یضر علیهم الذلة وینزع منهم علامة العزة. فان النبوة لو كانت باقية فی
برایشان ذلت ببارد و بکشد از ایشان علامت عزت چرا که اگر نبوت در خاندان ایشان باقی مانده

جرثومتهم. لكانت كافية لعزتهم. ولما امکن معه ان یشار الی ذلتهم.
پس البته بر آن عزت شان کافی بود و درین حالت ممکن بود که ایشان را بسوی ذلت فسوب کرده بآ

ولو ختم الله سلسلة النبوة العامة علی عیسه لما نقص من فخر الیهود شیء کی لا یخفی
و اگر خدا نبوت عام را بر عیسی ختم کرده البته از فخر یهود چیزی کم نشده

ولو قدر الله رجوع عیسه الذی هو من الیهود. لرجع العزة الی تلك القوم لشیخ
و اگر مقدّر کرده خدا تعالی رجوع آن عیسی سوسه دنیا که از یهود بود البته سوسه یهود عزت شان و پیرایه امزگت

ام الذلة ولبطل حکم الله المعبود فاراد الله ان یقطع دابرهم. و یحیی بنیائهم.
شان فسوخ گشته و حکم خدا باطل گردیده پس خدا تعالی اراده فرمود که بیخ کنی یهود کند

وحيكم ذلهم وخذلهم فاقول ما فعل لهذه الإرادة - هو خلق عيسى

وذلك وخذلان اوشانوا استوار گرداند پس اقول كايكم خدا تعالی برائے ايس اراده كرد

من غير ارب بالقدرة المحررة - فكان عيسى ارباصاً للنبينا وعلماً لنقل النبوة

پس بود عيسى ارباص بنى ماصلى الله عليه وسلم و نشان برائے نقل

بما لم يكن من جهة الالب من السلسلة الاسرائيلية - واما يحيى فكان

نبوت چرا كه عيسى از جهت پدر از سلسله بنى اسرائيل نبود مگر يحيى

دليلاً مخفياً على الانتقال - فان يحيى ما تولد من القوى الاسرائيلية البشرية

بر انتقال نبوت دليل مخفى بود چرا كه يحيى از قوائى اسرائيليه بشرية پيدا نشده

بل من قدرة الله الفعال - فابقى لليهود بعد هذا الفخر مطرحة - ولا للتكبر

بلکه از قدرت خدايے پاک پس بعد از ايس مردونى كه دين طور پيدا شدند يهود را بر سلسله نبوت خود كبر و فخر

مسترح - وكان كذلك ليقطع الله الحجاج - ويتقص التصلف ويسكن

در بر كبر چرا كه و همچنين شد تا كه خدايت با ما قطع كند و لاف زدن را كم كند و فرو نشانند

الحجاج - ثم بعد ذلك نقل النبوة من ولد اسرائيل الى اسمعيل - واعم

خبر را بعد از ايس نبوت را از اولاد اسرائيل بسوى اسمعيل منتقل فرمود و اعم

الله على نبينا محمد وصرف عن اليهود الوحي وجبرائيل - فهو خاتم الانبياء

فرمود بر بنى ماصلى الله عليه وسلم و باز داشت وحي را و جبرائيل را از خاندان يهود پس او خاتم الانبياء است

لا يبعث بعده نبي من اليهود - ولا يرد العزة المسلوقة اليهم وهذا وعد

مبشور نخواهد شد بعد از ويچ نبي از خاندان يهود و عرستى كه از يهود باز گرفته شد باز واپس نخواهند داد و ايد

من الله الودود - وكذا لك كتب التوراة والانجيل والقرآن - فليكن يرجع

وعدو خدايے و دود است و همچنين نوشته است در تورات و انجيل و قرآن پس چگونه باز آيد

عيسى فقد حبسه جميع كتب الله الديان - وان كان راجعاً قبل يوم القيامة -

عيسى و باز داشته است او را تمام كتاب هاي خدا تعالی و اگر ضرورى است كه قبل قيامت در دنيا آيد باشد

فلا بد من ان نقبل انه يكذب اذ يستل عن الامة في الحضرة. ففكر في قوله

پس ضروری است که تا قبول کنیم که او دروغ خواهد گفت نزد خدا تعالی چنان برسد و از اُمت خود در حضرت بارش

تعالی اذ قال الله یعیسی و انت قلت للناس ثم فکر فی جوابه اصدق ام

پس فکر کن در قول او تعالی یعنی اینکه چون خدا گفت عیسی را که آیا تو گفتی که مردم ما در ما را خدا بداند باز فکر کن که او در جواب

کذب بناء علی زعم قوم يرجعونه من وسواس الخناس. فانه ان كان

چه گفت راست گفت یا دروغ بر بنای زعم قومی که از وسوسه شیطانان او را واپس برنمای آرند چرا که اگر همین

حقاً ان يرجع عیسی قبل یوم الحشر والقیام. ویکسر الصلیب یدخل

امر راست است که عیسی قبل از قیامت شوی دنیا رجوع خواهد کرد و صلیب را خواهد شکست و

النصارى فی الاسلام. فکیف یقول انی ما علم ما صنعت امتی بعد

نصارای را در اسلام داخل خواهد نمود پس چگونه خواهد گفت که مرا از اُمت خود از آن روز هیچ خبر نیست

رفعی الی السماء. وکیف یصم منه هذا القول مع انه اطلع علی شرك

که مرا رسوله آسمان برداشته و چگونه این سخن او راست خواهد بود با وجودیکه او از شرک

النصارى بعد رجوعه الی الغبراء. واطلع علی اتخاذهما ایاء و أمته

نصارای بعد از رجوع اطلاع یافت و برین اطلاع یافت که او شایان او را و مادر او را

الیهین من الالهواء. فما هذا الانکار عند سوال حضرة الکبریاء. الا کذباً

خدا می انکارند پس این انکار از چه قبیل خواهد بود بجز اینکه او را

فاحشاً وترك الحیاء. والعجب انه کیف لا یستغنی عن الکذب العظیم

دروغ فاحش و ترک حیاء و عجب است که چگونه او بجهنم خود خداوند تعالی از دروغ گفتن

ویکذب بین یدی الخبیر العظیم. مع انه قد رجع الی الدنیا وقتل النصارى

حیا نخواهد کرد حالانکه بسوی دنیا رجوع کرده بود و نصاری را قتل نموده

وکسر الصلیب قتل الخنزیر بالحسام الحسیم. وما کان مکث ساعة کفری

و صلیب را شکسته و خنزیر را کشته و درنگ او همچو مسافر راه گذر

۴۳

يَمْرُونَ اَرْضٍ بَارِضٍ غَيْرِ مُقِيمٍ وَلَا يَفْتَشُ بِالْعِزِّ الصِّمِيمِ بَلْ لَبِثَ فِيهِمْ اِلَى
 مَحْضٍ يَكُ سَاعَتُهُ نَبُودٌ
 بگذشت تا چهل سال بر زمین

اَرْبَعِينَ سَنَةً وَقَتْلَهُمْ وَاسْرَهُمْ وَاَدْخَلَهُمْ جَبْرًا فِي الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ - ثُمَّ يَقُولُ لَا
 مَانِدَةٌ وَنَصَارَى رَاكِشَةٌ وَقِيدٌ كَرْدَةٌ وَجَبْرٌ فِي دِينِ اِسْلَامٍ آدِرْدَةٌ باز خواهد گفت که
 اَعْلَمُ مَا صَنَعُوا بَعْدِي فَالْعَجَبُ كُلُّ الْعَجَبِ مِنْ هَذَا الْمَسِيحِ وَكَذَبَهُ الصَّرِيحُ اَنْوَاعُ
 مِنْ تَمِيذَانِمْ كِهْ بَعْدَ اَزْ مِنْ قَوْمِ مَنْ چِهْ كَرْدِ اِيْنِ عَجَبِ مَسِيحِ اسْتِ وَ مَحْبِبِ دَرِوْغِ او چِهْ بَرِ اِيْمَانِ
 بَا نَهْ لَا يَخَافُ يَوْمَ الْحِسَابِ وَلَا سَوَطَ الْعِقَابِ وَيَكْذِبُ كَذِبًا فَاحْشَا يَعْاقِبُهُ
 اَكْرِيْمِ كِهْ اَوَا زِ رُوزِ حِسَابِ وَ تَا زِ يَا زِ عِقَابِ نَزْ سِيْدِ وَ دَرِ حُضُورِ خُدا تَعَالَى چُنْ اِنْ دَرِوْغِ نِخواهَدِ گفت

زَمَعَ النَّاسُ يَوْضِي بَزُورٍ يَأْتِي مِنْهُ الْاَزَاذِلُ الْمَلُوثُونَ بِالْاَدْنَاءِ اِنْ يَجُوزُ الْعَقْلُ
 كِهْ مَرْدَمَانِ ادْنِ وَ فَرُوغِ مَایِ مِمِ اَزْوَ كَرَامَتِ مِی كُنْدِ وَ بَا اِنْ كَذِبِ رَا ضِی نِخواهَدِ شَدِ كِهْ مَرْدَمِ طُوثِ وَ بَدِ رُویِ مِمِ اَزْوَ پَرِ مِی زِ
 فِي شَأْنِ نَبِيِّ اَنْهُ رَجَعَ اِلَى الدُّنْيَا بَعْدَ الصُّعُودِ اِلَى السَّمَاءِ - وَرَأَى قَوْمَهُ النَّصَارَى
 مِی كُنْدِ اِيَا عَقْلِ سَلِيْمِ دَرِ شَأْنِ بَغْيِ مِمِ تَسْلِيْمِ مِی كُنْدِ كِهْ اَوَا زِ آسْمَانِ بَدُنِيَا آدِرْدِ وَ قَوْمِ خُودِ نَصَارَى رَا دِيْدِ
 وَ شَرَكُهُمْ وَ تَشْلِيْثَهُمْ بَعِيْنَهُ مِنْ غَيْرِ الْخَفَاءِ - ثُمَّ اَنْكَرَ اِمَامُ رَبِّهِ هَذِهِ الْقِصَّةَ
 وَ شَرَكِ او شَأْنِ بِمِچْشَمِ خُودِ دِيْدِ باز بِحُضُورِ خُدا تَعَالَى اَزِ اِيْنِ مِمِ تَقْصِصِ اِنْكَارِ كَرْدِ

وَقَالَ مَا رَجَعْتُ اِلَى الدُّنْيَا الدُّنْيَةِ - وَلَا اَعْلَمُ مَا بِالْقَوْمِ مُدْرِفَعْتُ اِلَى السَّمَاءِ
 وَ كُنْتُ مِنْ سُوْنِ دُنْيَا نَزْفَتِ اَمِ وَ مَرَا زِ قَوْمِ خُودِ اَزْ اَنْ رُوزِ غَمْرِ مِمِ مِی سْتِ كِهْ بَرِ آسْمَانِ دُومِ

الثَّانِيَةِ - فَاَنْظُرُوا اَيُّ كَذِبِ الْكَبْرِ مِنْ هَذَا الْكَذِبِ الَّذِي يَرْتَكِبُهُ الْمَسِيحُ اَمَّا
 بَرِ اَشْتِ شَدِ اَمِ بِيْسِ بِنْگَرِيْدِ كِهْ كَدَامِ دَرِوْغِ اَزِ اِيْنِ دَرِوْغِ بَزْدِ كَرْتَرِ نِخواهَدِ بُوْدِ كِهْ مَسِيحِ بِحُضُورِ خُدا تَعَالَى
 عَيْنِ اللهِ فِي يَوْمِ الْحِسَابِ وَالْمَسْئَلَةُ - وَلَا يَخَافُ حَضْرَةَ رُبِّ الْعَرْشِ فَالْحَاصِلُ
 نِخواهَدِ گفت بَرُوزِ قِيَامَتِ

اَنْهُ لَمَّا مَنَعَ الْقُرْآنُ نَزُولَ الْمَسِيحِ مِنَ السَّمَاءِ فِي الْاَيَةِ الَّتِي هِيَ قِطْعَةُ الدَّلَالَةِ
 مَنَعَ كَرْدِ قُرْآنِ نَزُولِ مَسِيحِ بَا اَزْ آسْمَانِ دَرِ اَيْتِ قِطْعَتِ الدَّلَالَةِ

تعتن اذا من غير شك ان المسيح الموعود ليس من اليهود بل من هذه الامة
پس متعین شد که مسیح موعود ازین امت است نه از یهود

وكيف ان اليهود ضربت عليهم الذلة فهم لا يستحقون العزة بعد العقوبة الابدية
و چگونه از یهود باشد و یهود برائے همیشه مورد ذلت شده اند و بعد از عقوبت ابدی حق عزت ندارند

فأعلموا ان خيال رجوع عيسى يشابه زيدا - وان محبوب القرآن كما يرجع ابدًا - ثم
پس بدانید که خیال رجوع عیسی مشابه زید است و هر که قرآن از آمدن او باز داشته است او برگردد

لذا فرض رجوعه فيستلزم هذا كذب سيدنا خير البرية - فانه قال ان المسيح
لذا فرض رجوعه عیسی فرض کرده آید پس این امر مستلزم کذب حضرت علی است چرا که او گفته که

الأنبياء من الامة وليس من الامة الا الذي وجد كماله من فيوض المصطفى
الأنبياء من امت و امت خواهد بود و از امت نمیگسیند و آنکه کمال خود از آن حضرت علی است

مسح موعود ازین امت خواهد بود و از امت نمیگسیند و آنکه کمال خود از آن حضرت علی است
و لا يوجد هذا الشرط في عيسى فانه وجد مرتبة النبوة قبل ظهور سيدنا خاتم
و این شرط در عیسی علیه السلام متحقق نمیگردد چرا که او مرتبه نبوت قبل ظهور آن حضرت علی است

الانبياء - فكما ليس بمستفاد من نبينا صلى الله عليه وسلم وهذا امر ليس فيه شيء
الانبياء - فکما که نیست بمستفاد من نبی صلی الله علیه و سلم و این امر بدیهی است

من الخفاء فجعله فردا من الامة جهل بحقيقة لفظ الامة وخلاف الكتاب
من الخفاء فجعله فردا من امت و امت شمار کردن جهل است از حقیقت لفظ امت و خلاف قرآن است

حضرة الكبرياء فلا شك ان ادخاله في الامة كذب صريح وترك الحياء -
حضرت کبریاء فلا شک که داخل کردن او در امت کذب صریح و ترک حیاء است

ففكر في ذلك ان كنت من اهل الاتقاء - والحاصل ان الله سلب من
پس درین فکر کن اگر اهل تقوی هستی پس حاصل کلام اینست که خدا تعالی بعد

اليهود بعد عيسى نعمة النبوة فلا ترجع اليهم ابدًا في زمان خير البرية
الیهود بعد عیسی نعمت نبوت را از یهود سلب کرد پس هرگز هرگز در زمان خاتم الانبیاء این فضیلت را ایشان مستحق نخواهد شد

ملا

وكون عيسى من غير اب وبلا ولد دليل على ما مر بالدلالة القاطعة - واسارة الى
 و بودن عيسى بے پدر و بے فرزندان دليل بر اين واقعہ بود بطلان قطعيه
 قطع تلك السلسلة الاسرائيلية - فلا يجيئني نبى من اليهود لا قديم ولا حديث
 و اشارت بود سوائے قطع اين سلسلہ پس ہرگز نخواہد آمد ہيچ نبی از يہود نو باشد يا کہنہ
 في دور النبوة المحمدية وعد من الله ذى العزة وكما نزع النبوة منهم كذلك
 در دور نبوت محمدیہ وعدہ است از خدا تعالی و ہيچنان کہ نبوت از يہود باز گرفتہ شد
 نزع منهم ملكهم وغادرهم الله كالحيقة - وكان تولد ينجي من دون مس
 ہمیں طور سلطنت او شان باز گرفتہ شد و گذاشت خدا تم او شان را بچو مردار - و بود تولد ينجي بدون مس
 القوى البشرية - وكذلك تولد عيسى من دون الالاب وموتهم ابدون
 قوتی بشریہ و ہيچنہ تولد عيسى بغير پدر و موت آن ہردو بغير
 ترك الورثة - علامة لهذه الواقعة - واما المسيم المحمدي فله اب و
 ترک و ارثان علامت اين واقعہ کہ نبوت از اہل سلسلہ منقطع گشت مگر مسیح سلسلہ محمدیہ پس اورا پدر
 وُلد من العنايات الالهية كما كتب انه يتزوج ويولد له من الرحمة
 است و پسران از عنایت الہیہ ہيچنان کہ نوشتہ شد کہ او متاہل خواہد شد و بچگان پيدا شوند از رحمت الہی
 فكانت هذه اشارة الى دوام السلسلة المحمدية وعدم انقطاعها الى يوم
 پس اين اشارہ بود طرف دوام سلسلہ محمدیہ و عدم انقطاع آن تا روز
 القيامة - وعجبت كل العجب من الذين لا يفكرون في هذه الايات - التي
 قيامت و بسيار تعجب از کسانی است کہ درين نشانہا نظر نمی کنند آنکہ برائے
 هي لنبوة نبينا كالعلا مات - ويقولون ان عيسى تولد من نطفة يوسف ابيه
 نبوت پيغمبر ما علی اللہ علیہ وسلم بچو علامتہا است - و ميگویند کہ عيسى از نطفہ پدر او يوسف پيدا شدہ است
 ولا يفهمون الحقيقة من الجهلات - ومن المعلوم ان مريم وحدث
 و از جہالت حقيقت را نمی فہمند و معلوم است کہ مريم صديقہ قبل از اين کہ

حاصل قبل النکاح۔ واما کان لہا ان تزوج لعہد سبق من اُمہا بعد الاحکاح
 نکاح کند حاملہ یافتہ شد و مجال او نبود کہ نکاح کند چرا کہ بعد از بستی ملو او ہمیں عہد کردہ بود کہ نکاح نخواہد
 فالامر محصور فی الاحتمالین۔ عند ذوی العینین۔ اما ان یقال ان عیسیٰ
 پس این امر در دو امر احتمال مے دارد نزد صاحبان بصیرت اول اینکہ گفتہ شود کہ عیسیٰ علیہ السلام
 خُلِقَ من کلمۃ اللہ العلام۔ او یقال ونعوذ باللہ منه انه من الحرام۔
 مخلوق از کلمہ خداوندی است یا نعوذ باللہ این گفتہ شود کہ ولادت حرام دارد
 ولا نجد سبیلًا الی حمل مریم من النکاح۔ فان اُمہا کانت عاہدت اللہ
 و سوائے این خیال هیچ رستہ نیابیم کہ حمل مریم از نکاح قرار دادہ بود چرا کہ مادر مریم بخدا تعالیٰ عہد کردہ بود کہ
 انھا تترکھا محررة سادۃ و کانت عہدھا ہذا فی ایام اللقاح۔ و ہذا امر نکتہ
 مریم را از نکاح بے تعلق دارد و برکت خدمت بیت المقدس مقرر کند و این عہد در ایام حمل خود کردہ بود و ایکن امر
 من شہادۃ القرآن والا نجیل فلا تترکوا سبیل الحق والفلاح۔ ہذا المی
 است کہ از قرآن شریف و انجیل آراوشتہ ایم پس راہ حق و فلاح ترک مکنید این تفصیل برآ
 استوضحتہ فطرتہ۔ ولا تقبل خارق العادۃ عادتہ۔ و اما نحن فنؤمن
 این شخص است کہ تفصیل را میخواہد و امر خارق عادت را عادت او قبول نمیکند مگر ما بحکال قدرت
 بکمال قدرۃ اللہ الاعلیٰ۔ ونؤمن بانہ ان یشأ یخلق من ورق الاشجار کمثل
 خداوند تعالیٰ ایمان مے آریم و بدین ایمان آریم کہ اگر او تعالیٰ بخواہد از برگ درختان مثل
 عیسٰ۔ و کم من دود فی الارض لیس لہا ابوان۔ فاتی عجب یاخذکم من
 عیسٰ پیدا کند و بسیار کہ ہر در زمین اند کہ او شانرا نہ مادرست نہ پدر پس کہ ام تعجب مے گیرد شمارا از
 خلق عیسٰ یا فقیان۔ وان للہ عجائب نفصت عندھا الکیاس الکیاسۃ
 پیدایش عیسٰ مے مروان و نزد خدا آن عجائب کار ہاست کہ بمقابلشان کیسہ مے دانائی افشا نہ شد
 و غرائب ظلع بہا فرس الفراسۃ۔ بل فی کل خلقہ یظہر احیال القراع۔
 و آن غریب امور اند کہ بمقابلہ شان اسب فرست لنگ است بلکہ در ہر پیدائش او معجزہ طبیعت ہا ظاہر مے گردد

ويظهر الكداء الماتح والماتح - والذين ينكرونها فاقدر الله حق القدس -
 وجز آب كشته ودرنگ چاه رنده بظهور آید و آنرا نکه انگار این میکنند پس شناختند خدا را حق شناختن -

وقعد وافي الظلمت مع وجود نور البدر - وبعد وامن الضياء فهابهم الى
 و باوجود ندم ماه در ظلمت نشینند و دور شدند از روشنی پس بر وایشان

الظلام المبين المطرح - والبعد المبرح - والعجب منهم انهم مع كونهم ضالين
 را سوسه ظلمت جدائی دور اندازند و دوری اندر هم گنجان کنند و عجیب است از ایشان که ایشان با وجود بودن
 تمشوا امام الناس كالخريت - و ما فرقوا واقحموا الموامي المهلكة كالمصايلت -

گمراه پیش پیش مردم همچو رهبر رفتند و خوف نکردند و داخل شدند میان بهلکه را همچو دلیران
 فملكو في الغلوات كالخثر الوحيد - واستسلموا للحسين - و ما انهموا من القول

پس هلاک شدند در میانان با همچو سرگشته تنها و فرمانبردار شدند مرگ را و باز نیامدند از سخن
 المبيد فلم يامنوا عثارا بل زلوا في كل قدم وروا تبارا و شجعوا قلوبهم طمعاً في

هلاک کنند پس از لغزش در امن نماندند پس در هر قدم لغزیدند و تبااهی را دیدند و دلیر کردند دلها را خود را
 صبيد العوام - وزعروهم ظلمة الجهل فما ارتعوا و ما امتنعوا من الاتهام -

از طمع برائے شکار کردن عوام - و ترسانیدند ایشانرا از ظلمت که جهل پس نه رسیدند و نه باز ماندند از داخل شدن -
 ثم عند ناد لا مثل على موت عيسى لا نرى بدا من نشرها لعل الناس

باز نزد ما بر موت عیسی بسیار دلائل موجود اند که اشاعت آنها را ضروری میدانم بلکه
 يفقهون - فمنها نصوص قرآنية وهي اكبر الدلائل لقوم يفقهون - ومنها

مردمان بفهمند پس از آنجمله نصوص مهمه قرآنی هستند که نزد دانشمندان از همه دلائل افضل و بزرگتر اند و بعض
 نصوص حدیثية لا ناس يفكرون - فان الله صرح في آية فلما توفيتني

از آنها برائے مردمان غور و نظر کننده نصوص احادیث هم اند زیرا که الله تعالی در آیت فلما توفيتني
 وفات ابن مريم - و صرح معه عدم رجوعه الى الدنيا كما تقدم - وراه نبينا

وفات ابن مریم - و عدم رجوع او را بسوی دنیا صراحتاً بیان فرموده است چنانچه بیانهای سابق گذشت - و در

صلی الله علیه وسلم ليلة المخرج قاعدًا عند یحییٰ. ولا یجوز العقل ان ینقل
 شب معراج حضرت صلی الله علیه وسلم حضرت یحییٰ را مجلس ندیم حضرت یحییٰ دید است. وفضل نقل جائز نیراز
 الحی الی عالم الموتی. ومن الحق بالموتی فهو منهم كما لا یخفى. وقال الذین لا
 یرئونه این عالم در عالم مردگان طبع شود و اگر شود از مردگان خواهد شد و مردمانیکه در قرآن مجید
 یتدبرون کتاب الله و لیس فی قلوبهم طلب الحق والعرفان. ان حیاة عیسی
 نظر و غور نمیکند و معرفت صدق و غلب حق در دلباختگان میت قول حسن بصری را
 ثابت بما قال الحسن البصری انه لم یمت و یاتی فی آخر الزمان. فالجواب انما لا
 حدیث دانسته حیات عیسی را از ان ثابت میکنند و میگویند که عیسی تفرده است که از زمان محمد آمد جوابش هم کافی است
 نوع من بصری و لا مصری و انما نؤمن بالفرقان. و نؤمن بقول نبینا الذی
 که ما بر قرآن مجید و بر حدیث صحیح مرفوع متصل نبی معصوم که از طرف خداست رحمن علم صحیح داده شده است ایمان آوریم
 اعطی علما اصحیها من الرحمان. وقد سمعت ما جاء فی الحدیث و فی القرآن المجید.
 نه بر قول بصری یا گفتار مصری و حدیث و قرآن مجید همانست که شنیدی

فلا ینبغی بعد ذلک ان تقول هل من مزید. و ان الموت من سنة الانبیاء
 و مرزا و نیست بعد از این هر دو شاهد عدل که هر یک از مزید بگوئی. حال آنکه از زمان حضرت آدم تا حضرت خاتم النبیین
 من ادم الی نبینا خیر البریة. فکیف خرج عیسی من هذه السنة المتوارثة.
 این موت سنت جمیع انبیاء بوده است پس از این سنت است که از آدم تا این دم برائے جمیع انبیاء و جمیع ابرار
 و قد ورت هذه السنة کل من جاء بعده من الابرار. و هل جر الی ان ورثنا
 و نیکیان متوارث آرد است حضرت عیسی چگونه بیرون می تواند شد و این سلسله همچنین ماند تا آنکه ما وارث
 من جمیع الاخیار. ثم من الدلائل الوقائع التاريخية و الشواهد التي جمعتها
 شدید باز منجمه و دلائل بر موت عیسی و اقطاعات تاریخی مانند و نیز آن شواهد که در کتب
 الکتب الطبیة. و من تصف تلك الکتب التي زادت عدتها علی الالف
 طبعید که زائد از هزار خواهند بود و جمع کرده شده اند و این کتب با از زمان پیشین تا این وقت مسلم و

منه

وهي مشهورة مسلمة من السلف الى الخلف - فلا بد له ان يشهد ان مرهم عيسى
 مشهور انه پس كيكه ابي مد با كتب را جستجو كرده مطالعة كنند بعزورت گواهي نخواهد داد كه برائے
 قد منع لجر احة اله اهل الصليان وهذه واقعة لا يختلف فيها اتنان - وهي من
 معالج ذم صليبي خدائے ترسا يان مرهم عيسى تيار كرده شده بود و درين امر كسے را اختلافي نيست و ابي
 المرام المشهورة المقبولة - ويوجد ذكرها في كتب زهاء الف من هذه الصناعة -
 مرهم عيسى كه تخميناً در هزار كتب ذكر است از مرهم هائے مقبولة و متداوله الطباء است
 وكذلك اطلعنا على قبره الذي قد وقع قريباً من هذه الخطة - وثبت ان ذلك
 و علامه برين ايست كه ما اطلاع يافتہ ايم بر قبر عيسى كه قريب اين خط پنجاب در سمرقند كشمير واقع است و از
 القابر هو قبر عيسى من غير الشك والشبهة - ولا يَضَعُفُ الحقائق الثابتة انكار
 دلائل قاطعه ما را ثابت شده است كه اين قبر قبلي است و ثبوت حقائق ثابت شده را انكار
 العلماء الحاسدين - فانهم لا يتكلمون الا مستكبرين - ولا يدخلون علينا الا منكرين
 طليان حاسد و متكبر كه تكذيب پيشه ايشان است ضيعت نمی تواند كرد
 ونجدهم متكبرين كبير الاحتقار - قليل الفهم كثير الانكار - ثم يقل لهم قدوة الامة
 و عيسى بينم ايشان را كوتاه فهم كه غير خود را بسيار تعير و استن عادت شان است معبذ عوام ايشان را پيشوايے وقت
 و محرم الملة - فانت الروحانية و غلبت الدنيا الفانية - فالهم لا يفهمون
 و ستاره آدين گمت ميگويند و روحانيت دريشان مرده شده است و حب دنيائے دوز برايشان غالب است چو شده ايشان را
 ان رفع عيسى كان لرفع تهمة اللعنة - فمن رفع جسمه الى السماء فقط فانه
 كفي بهنذ كه رفع عيسى برآي رفع كردن همت لغت است ليكن برفع جسد منصري براوت از تهت لغويت
 لا يبرء من هذه التهمة - ثم لما كان عيسى قد ارسل الى قبائل اليهود كلمهم وكل من
 نمی تواند شد باز ميگوئيم كه عيسى برائے هدايت كل قبائل يهود از بني اسرائيل
 كان من بني اسرائيل - وكانت القبائل منتشرة في الارض كما روى وقيل -
 مبعوث شده بود و قبائل بني اسرائيل بسبب آمدن ابتلاوات از باد شاه وقت در اطراف زمين

كان من فرائضه ان يسير ويختار السياحة ويستقري قبائل أخرى -
 منتشره وكونه چنانچه وكتبوا تاريخ ذكر است پس فرض منصب حضرت عیسیٰ همین بود که قبائل منتشره را بسیر
 فكيف صعد الى السماء قبل تأدية فرضه وتكميل دعوته هذا باطل عند
 جمهور مؤدیه است پس قبل از ادائه این فرض منصب و تکمیل دعوت عود بر آسمان چگونه صعود نمود و که خدا تعالی
 النهی. ثم ان ظن رفعه الى السماء لم يثمر الا ثمرة ردية - ولم يثبت الا بشرة خبيثة
 محض باطل است - باز میگوئیم که گمان صعود او بر آسمان بجز نتیجه ردیه و شجره خبیثه هیچ بار و بر نیارد
 فلو كان هذا الامر حقا وكان هذا الفعل من عند الله حقيقة لترتب عليه
 اعدین صورت احویات عیسی و صعودش بر آسمان راست و حق بوده و بالعز و رفیع نیک بران پیدا شده
 نتیجه حسنة - فلا شك ان هذا الاعتقاد وسوسة شيطانية وشبكة
 پس هیچ شک نیست که این اعتقاد فاسد محض و وسوسه و دام شیطانی است و همین سبب
 ابلیسیه و لذالك صبت منه مصائب على التوحيد - ووضع التثليث في
 ازین عقیده فاسده بر تو حید اسلام مصیبت باروداده و بجائے نام ندائے یکتائی و
 موضع اسم الله الوحيد الفريد - و فتم ابواب جهنم على كثير من الناس - والقصة
 سیهنا از تثلیث غیث ماکوفه است و بر بسیک از مردمان در وازه و جهنم ازین اعتقاد فاسد کشوده شده اند
 الوف من الوری فی ورطة الشرك و براثن الخناس - ولو كان المسلمون
 و هزاران هزار خلایق در چنجهائے شیطانی گرفتار شده در گرداب شرک افتادند و اگر مسلمانان
 لم يعتقدوا بهذه العقيدة الفاسدة - لامنوا من الارتداد ولنجوا من السهام
 باین عقیده فاسده معتقد نبودند البتة از فتنهائے ارتداد و بهم از نشانه گردیدن تیرهای اعتراضات
 النصراية - ولكن الان قد فرغهم كالاسارى في يد قسوس النصارى يقولون
 نصاری محفوظ مانده و لكن انکدر می بینم که مسلمانان در دست کج پادریان مانند قیدیان مبتلا شده از جوارح عاجز
 بالسهم ان سيد الرسل نبينا المصطفى - ولكن لم يقرن هذا القول بالعمل
 آمده اند بزبان میگویند که نبی ما بر لایه انجیل و سردار جلمه مرسلین است و لكن پوشیده نیست که این قول شان بانی است

کما لا یخفى - یا سماء لم لا تنشق لجسار قهم ویا ارض لم لا تنزلزل
وہم اقرانے عماروں کے آسمان میں جرات ایشاں چرا شکافہ نمی شوی و لے زمین بایں ارتکاب برید
لجریعتهم - انهم انما رفعوا الیویة المجد والفقار والعزل لعیسة - وما ابقر اشیشا
شان چسان در زلزله نمی آئی کہ این مسلمانان ہم جملہ بدلتے عزت و بزرگی را بر آئے عیسیٰ نصب کردہ اند و بر آئے سرزار کہ
لسیدنا المصطفیٰ - ونظر الله الى الارض فوجدها مملوءة من اطرأ ابن
برگزیدہ اند جملہ مسلمین است ہیچ بزرگی را باقی نہ داشتہ اند درین وقت خدا برتر و بزرگ دید کہ ہمہ زمین ازین افراط بیجا و اطوار
مریم - ومن التفريط فی خیر ولد آدم - ورأى البلاد فی اشد حاجة الى
عیسیٰ بن مریم پر شدہ است و حق سید ولد آدم بتجہت تفريط و حق نشانی عالمگیر است بایں ضرورتی اشد متوجہ شد کہ یک مجوس
وجود یتظهر علی اهل الصلیبان فضل ختم المسلمین ویدافع عن المسلمین
را مبعوث فرماد کہ دنیا دین افراط و تفريط را بر انداختہ فضائل و اقصیٰ المسلمین را بر ترسایان ظاہر کند و از طواف اہل
فبعثنی لهذا المقصود - وكان امر امقضیا من الله الودود - وانی قد اقيمت
اسلام احقر احقر ترسایان را دافعت کہند بر آئیں مقصد اعظم مرا مبعوث فرمودہ و این بعثت من در علم خداوند متعالی
لهذه الخدمة من مدة نحو ثلاثين عاماً وقد آذب الله فی كثير من
مقدربود - ومن برآئے ہمیں خدمت از مدت سی سال ایستادہ ام و اشد تبارک تعالیٰ بسبب من در دہان پاوری
الشر والحمد لهم الجاء - ووالله ان الزمان لا یحتاج الى رؤية المحبوبة
سرکش کلام ادب دادہ است - و قسم است بجام خداوندی کہ زمانہ را بر آئے نظارہ این محبوبہ ہیچ ضرورتی نیست
نزول رجل واحد من السماء - بل یحتاج الى ان تصعد الى السماء نفوس
و نبودہ کہ کہ آدمی شخصی بجم غصہ از آسمان فرود آید بلکہ ہمیں ضرورتی بہست کہ مرتبہ از غیب بر آید و گاہ کہند یعنی
کثیرة بالترکی والالتقاء - الا ترون الى المسلمین کیف اخلدوا الى الاھواء
سبب نہ وقتش بسیار نفوس ازین مادہ از ترکیہ بر میز گدای بر آسمان صوفیہ مانند آید بے بینید مسلمانان را کہ ہمتی و دہما
الارضیة - وكيف اخطوا ونسوا حظهم من الانوار السماویة ومع ذالك
و ہر سبب نفسانہ بگوند مائل و نہایت اند و نہایت سبب ازین اندوہ ہائے آسمانی را مادہ نفسانیہ کیا کردہ اند و معہذا

ما بقى فيهم عقل سليم وفهم مستقيم. تجدد قولهم مجمع التناقضات والهفوات
 چیزیست از عقل سلیم و فهم مستقیم در ایشان باقی نمانده و اقل ایشان مجمع تناقضات و بیهودگی است
 وتجد فعلهم ملوثا بالافراط والتفريط من الجهلات. مثلاً انهم يقولون ان
 و بسبب جهالتی شان کردار بانی ایشان پر از افراط و تفريط است مثلاً می گویند که حضرت مسیح
 عیسیٰ کان اكبر السیاحین. وقطع محیط العالم كله ولم يترك ارضا من الارضین
 از جمله سیاحان عالم کثیر السیاحات بود بلکه تمام دنیا را قطع منازل نموده هیچ قطعه زمین را نگذاشت که در آن گزیده
 ثم يقولون قولا خالف ذلك ویصرون على انه رفع عند واقعة الصلیب بحکم
 باز برخلاف این قول خود میگویند که در هر سیر و سی سالگی یعنی بوقت واقعه صلیبی بر آسمان صعود نمود
 رب العالمین. وصعد الى السماء وهو ابن ثلث وثلاثین. فانظر في اعزمان
 و بر آسمان رفت و او عمر خود سی و سه سال میداشت پس بیان کنید که سیر و سیاحت
 ساح في العالم. وزار كل بلدة ولم يترك احدا من المعالمة. وكذا الك
 عالم که بالا مذکور شده است در کدام وقت کرده است حتی که هیچ قطعه دنیا را از سیاحت خود نگذاشته باشد و همچنین
 يقولون ان عیسیٰ قد رفع و ادخل في السموات ثم يقولون قولا خالف قولهم
 میگویند که عیسیٰ در آسمان دوم با چهارم رفوع شده است در عالم موت نزدیکی فوت شده است است باز متناقضان قول
 الاول اذ يزعمون انه حي و سينزل من السموات. وكذا الك یقبلون ان
 خود میگویند که او زنده است و از آسمان نازل خواهد شد و همچنین تسلیم می کنند که
 المسیم الموعود من الامة. ثم يقولون ما خالف قولهم هذا ویظهرون ان
 مسیح موعود از همین امت است باز مخافش قول میکنند که همان عیسیٰ بنی اسرائیل از
 عیسیٰ ينزل من السماء لا من امة نبینا خیر البرية. وكذا الك یقولون لا
 آسمان نازل خواهد شد نه از امت نبی غیر البریا و همچنین قائل اند که در
 الكراه في الدين ویقرؤن هذه الآية في الكتاب المبين. ثم يقولون قولا خا
 دین با مجر و کراه نیست و آیه لا کراه فی الدین را در قرآن مجید می خوانند باز مخالفت این قول میکنند

۸۴

ذلك ويصرون على ان مهاديهم يخرج بالحسام - ولا يقبل الا الاسلام -
بلکه امرای نمایند که مهدی موجود نیست و سنان خروج نموده جنگها خواهد نمود حتی که از کتب بجز اسلام قبول نخواهد کرد
فانظر الى هذه التناقضات وتوالى الهفوات *
و در صورت عدم قبول اسلام همه راه تنگی خواهد نمود اینها تقصیر و اقوال بیجوده را نمودند و خطای بزرگی است

سيقول السفهاء فما بال القرون الاولى - الذين ماتوا على هذا الخطأ
تا دانیان خواهند گفت که حال زمانه گذشته چیست که برای خطا کردند و گمان میکردند
وظنوا انه ينزل عيسى - فاعلموا انهم كمثل اليهود ظنوا قبل خاتم الانبياء ان
که بخشنه نازل شود پس بدانید که اوشان مانند یهود هستند که پیش از خاتم الانبیاء و گمان می بردند که
مثيل موسى من قومهم فما اخذهم الله بهذا الخطأ - ولما ظهر سيدنا
مثیل موسی از قوم ایشان خواهد بود پس خدا ایشان را باین خطا گرفت و هرگاه نبی کریم ظاهر
سيد المرسلين - وانكره من انكره وقالوا كقول السابقين - اخذهم الله
سید المرسلین - و انکره من انکره و قالوا کقول السابقین - اخذهم الله
پس آنال که منکرش شدند و مانند گفتار یسینیان گفتند خدا اوشان را
بذنوبهم بما كانوا مكذبين - وان الجرم لا يكون جرمًا الا بعد اتمام الحجة
بذنوب گناهان و تکذیب سخت گرفت و البته گناه پس از تمام کردن حجت گناه می گردد
فالذين ما وجدوا من مرسل وخلوا قبل بعثته في الغفلة - اولئك لا ياخذهم
پس آنال که زمانه مرسل نیافتند و پیش از پیدایش در غفلت بودند اوشان را خدا نمی گیرد
الله بما لم ينكروا ولم تبلغهم دعوة فيغفر لهم من الرحمة - اكلان للناس
بسیب این که انکار نکردند و دعوت بایشان نرسید پس ایشان از رحمت بخشنه خواهند شد آیا مردم
عجباً ان جاءهم منذر في هذا الزمان - يا حسرت على من كيف نسوا سنن الله
در شگفتی اند که رساننده پیش ایشان درین زمانه آمد و احواله برایشان بگفتند فراموشند راههای خدا را
مع انهم يقرءون القرآن - وقد جرت سنة الله في عباده انهم اذا اسرفوا
با این که قرآن می خوانند و طریق خدا در بینگانش جاری است که چون از حد رد میگذرند

وجاوزوا حدود الاعتقاد۔ اقام فیہم رسولاً لینیہا ہم عن المنکرات والفحشاء۔

و از حد پر ہیز گاری بیرون نہ روند در ایشان رسولے برپا میکند کہ ایشان را از بدی ناپسند جاری باز دارد
و اذ اجاء ہم نذیر ہم فاذا هم احزاب ثلثة۔ حزب یعرفونہ بمسیمہ و نطقہ
و ہر گاہ آن ترسانندہ نزد ایشان می آید ناگہان سرگروہ میگردند گروہے از چہرہ و خدائش اورا می شناسند
کہا میعرف الفرس مسرحة من الاثاثۃ۔ و حزب تنفتم عیونہم برؤیۃ الآیات۔
چنانکہ اسب چراگاہ خود را از جای بسیار گاہ می شناسد و گروہے می باشد کہ دیدہ ایشان از دیدن نشانہا می کشند
و تذوب شہباتہم بمشاهدة البیئات۔ و فرقة اخری ما اعطوا بصیرۃ
و شہرہاے ایشان از دیدن نشانہا گدازے شود و گروہ سوم را از خدا بینائی دادہ نے شود
من الحضرة۔ فیخبطون خبط عشواء ولا یصلون الی الحقیقة۔ و تقتضی

پس مانند شتر را در کور دست و پا میزنند و بحقیقت نیرسند و دہلہاے ایشان
قلوبہم القاسیۃ عقوبۃ من العقوبات و افة من الافات۔ ولا یؤمنون ابداً
بسبب سختی تقاضے عذاب میکنند و ہرگز ایمان نمی آورند

حتی یسلب منهم الامن والراحۃ۔ و یزول علیہم النصب والشدة۔ فہذا اصل
تا اینکہ امن و آرام از ایشان سلب می شود و برایشان سختی و کوفت فرود می آید پس اینست اصل
العذاب النازل من السماء۔ و لذلک نزل الطاعون فلیفکر من کان من

۸۶

آن عذاب کہ از آسمان فرود می آید و از جهت ہمیں سبب طاعون آمد پس دانشمندان را باید
اہل العقل والذہاء لا اکراہ فی الدین ولكن تقتضی طبائعہم نوعاً
خوب اندیشہ نمایند و در دین اکراہ نیست لیکن طبیعت ہاے ایشان گوی
من الاکراہ۔ ولا جبر فی الملة ولكن تطلب فطر تہم قسمًا من الجبر للانتباہ
اکراہ را می نخواهند و در حق جبر نیست ولیکن فطرت ایشان بر آن بیدار شدن یک قسم جبر را طلب میکنند
ولا حرج ولا اعتراض فانہ امر ماضیہ ایدی الانسان۔ بل ہواۃ من الرضا
و هیچ مضائقہ و اجتنابی نیست چکہ این امر را دست انسان نرسیدہ بکہ این شلے است از خدا

وليس الآيات المندرة من قبيل الأكرام والجبر. وإنما الأكرام في المرفعات
 ونشأها من ترسانده از قسم اکرام و جبر نے باشند اکرام در حقیقت در شمشیر
 وغيرها من الآلات الزبر. فاختار الله لهذا الزمان لتنبیه الغافلين نوعاً
 وغيره آلات آهن می باشد پس خدا برائے ایں زمان برائے آگاہانیدن غافلان گوئی
 من العذاب وهو ما يخرج من السماء لا ما يخرج من القرب. فالقرب العرب
 عذاب اختیار کرد و آن عذاب آنست که از آسمان می آید نه از نیام بیرون می آید پس او در دلها
 فی القلوب موق بالطاعون المقص البتار. وطوراً انزل سجدتها جداراً
 ترس انداخت که بطاعون که در جلد کشنده و طاعت بزرگوار که در دیوار کما ملک بسبب آن ترس
 الديار. وأخرى بطوفان ناري انشقت به الجبال وارتجت به البحار وانه فی
 می افتند و در وقت دیگر بسبب طاعون آتش که بر آن کوه ایاره پاره شدند و دریاها بطوفان در افتادند و آن
 تغيط وزفير و اقل من تدبير. وما غلار من صغير ولا كبير. وقد جمعت الحكومة
 جوش و خروش است و بایچ تدبیر کم نگریده و زغور را گذاشت و نه کلان را و حکومت برائے
 لدفعه کلمات احسن فی هذا الباب فما ظفرت بسبب من الاسباب
 دفع آن هر چه دریں باب خوب و مناسب دید بجا آورد پس بایچ سبب کامیاب نشد
 فاصل الامران الله تعالى اجاب عني ومن معهم بالطاعون ومن علي بالملوك
 پس اصل حقیقت آنست که خدا تعالی طعن کنندگان مراد آنرا که از گروه ایشان اند بطاعون جواب داد اند به فرستادن مرگ
 و خاطب قبل هذا الوباء. وقال الامراض تشاع. والنفوس تضاع. فانزل المنكال
 منت بر من گذاشت پیش ازین مرگ بمن گفت که بیماری بپراگند و کرده شوند و جانها تباه کرده شوند پس هزارا
 و فعل كما قال. ووالله اني قد انبئت به قبل هذه المائة الهجرية. ثم تواتر
 فرود آورد و کرد چنانکه گفت و سوگند بخدا که مرا خبر داده شد پیش ازین صدی هجری باز خبر داد چنانچه
 الاخبار حتى ظهر الطاعون في هذه الناحية. ولما بلغني هذا الخبر ووصلني
 یکدیگر آمدند تا اینکه طاعون دریں اطراف ظاهر شد و هرگاه ای خبر می رسید و دوشه بخور

منه الاثر اجلت فيه بصري وكررت فيه نظري. فاذا هي الآية الموعودة.

نگاہ کردم چو من بینم کرایں و باہمان نشان من است اگر وعدہ شد

والعدة الموعودة. ثم ان الطاعون قتل المعادين. وكثر حزينا المستضعفين

و وعدہ مہد کردہ شدہ پس طاعون دشمنان را کم کرد و گروہ مارا کہ تا توان شمرده بودند میفرود

حتى انهم صاروا زهاء مائة الف اويديون واماني هذه الايام فعدتهم

تا این کہ آن گروہ از یک ہک زیادہ شد و سہ دہیں روز ہا شمار ایشان

قريب من ضعفها وان في هذه لآية لقوم يتدبرون. والذين اعتقوا

دو چندان شمار گردیدہ است و ہر آئینہ دریں ترقی نشانی است بآن اندیشہ کنندگان و آنانکہ بنگار شدہ بکنیز و حسن

والشحناء. فم يوثرون الظلام ولا يوثرون الضياء. وقد انتقشت الضغائن

اوشان تاریکی را اختیار مے کنند و روشنی را ترک میکنند و کینہ و دشمنی جنہاں در طبیعت

والاحقاد على قرايحهم من الابداء. وهي شئ توارثه الابناء من الاباء. وكر

ایشان از ابتداء نقش پذیر شدہ و آن چیرہ نیست کہ پسران از پدران میراث یافتہ اند و آنچہ در

فيهم مواد اسمية من البخل والعجب الرباء. ماسمعا نظيرها في قرون طويلة

طبیعت ایشان از بخل و خود بینی و خود نمائی دیدہ مے شود مثل آن در زمانہ ہستہ دراز نشیدہ ایم۔

وازمئة ممتدة في قصص الكفار والاشقياء. ووالله كفى من علم على قرب

در قصہ ہستہ کافران و بدبختان و بخدا وجود این عالمان گواہ و نشان

القيامة وجود هذه العلماء. يقربون اهل الدنيا ليكرموا عندهم ولا يعقرون

کافی است بر قُرب قیامت نزدیک اہل دُنیا مے روند کہ نزد ایشان عزت دادہ شوند و نزد

التقوى ليكرموافى السماء. وقع الاسلام في وهاد الغربة وهم ينامون على

تقوی نمیروند تا در آسمان عزت دادہ شوند اسلام در مہاک غربت افتاد و ایشان بر سر

بساط الراحة. وديست الملة وهم يراون بالعمامة والجبّة والعصا الجميلة

راحت خواب میکنند و ملت پامال شد و ایشان خود را باعامد و تجبة و عصا ہستہ خوب

واللحی الطویلة۔ زالت قوة الملة وفقد سلطان الدین۔ وهم یستغنون زینة
 در شہانہ راز می نمایند قوت لمت و دین زوال پذیرفت و ایشان زینت دنیا
 الدنیا و قرب السلاطین۔ ثم معدنک لا حاجة عندهم الی مجدد من الاحیاء
 و قرب پادشاهان را می جویند باز با وجود این حال نزد ایشان ضرورت مجددی از خدا نیست
 وحسبهم انفسهم حماة الدین و کماة المیدان۔ ولما التصق بهم کثیر من نجاسة
 و ایشان حامیان دین و مردان میدان بس اند و چون بسیار سے از پلیدی
 الدنیا و عفونتها۔ و قدرها و عن رتھا۔ ذهب الله بنور عرفانهم۔ و ترکهم
 دنیا و گندگی آل بایشان پیوست خدا نور عرفان از ایشان ربود و ایشان را
 فی طغیانهم مابقی فہم دقة النظر و صحة الفراسة و قوة تلقی الاسرار و لطافة
 در غیبانی بگذاشت در ایشان باریکی نظر و صحت فراست و قوت دریافتن مازیا و مفسدات
 العقل و الکیاسة۔ و اری ان ابواب الہدی تفتح علی غیرہم ولا تفتح علیہم
 عقل و دانش ندارند و می بینم کہ در ہائے ہدایت بردگان کشادہ می شوند و برایشان بر سبب
 لخبث القلوب۔ فاحم قطعوا لعلی کلہا من المحبوب۔ و صعب علیہم استقصاء
 پلیدی دل باز نمی گردند زیرا کہ ایشان ہمہ علاقمند از محبوب بریدہ اند پس گراں آمد برایشان
 الحقائق و استخراج الدقائق و حل المعضلات الدینیة و مع ذالک ہم الامناء
 دریافتن حقیقت ما و بر آوردن دقیمہ ما و کشودن راز ما سے سر بسته دین و با این ہمہ ایشان
 و المصادقون و الصالحون فی اعیین العامة۔ و الا بریاء من کل ما ذکرنا فی
 در چشم حوام امین و صادق و صالح و بری ہستند از ہمہ عیب کہ درین نوشتہ
 هذه الصغیفة۔ فہذا احدى المصائب علی الملة و لیس الطاعون الا نتیجة
 بیان کردہ ایم پس این بلائے بزرگ است بر ملت و طاعون نتیجہ این
 هذه التفات و ثمره هذه الحسنات۔ و نری ان هذه البلاد و شوارعها قد بولغ
 پر ہیز گاری و بر این نیکو ما است و می بینم کہ کوچہ ہائے و راہ ہائے این شہر را

فی امور نظافتها بیدل المال والسعی والهمة والقی فی کل بئر دواء یقتل
 از خرچ کردن مال و کوشش بسیار صاف و پاک کرده می شوند و در هر جایه دوائی کشنده کرهها
 آلودید ان بالخاصیة - ثم نری الطاعون کل یوم فی الزیادة - وکذا لک ثبت
 انداخته می شود باز طاعون در روز افزونی می باشد و همچنین
 التظعیم کالعقیم - وبطل ما ظن فیہ من المنفعة - وقد صحت لظہر من نتیجة
 خال زون بیسود برآمد و گمان نفع آن بیکار رفت و نتیجہ که ظاهر شد شنیده
 و مانع شرب الادویة ولا تمهد الحارات والازقة والمنازل الموبوءة وازالة
 و نوشیدن دوائی و خبر گیری کردن محلها و کوچهها و مکان های بازده و دفع کردن
 کل ما کان مضراً بالصحة - وقد بلغت التدابیر منتهاها - ثم مع ذلک نری نار
 هر چیز مضر صحت هیچ نفع نرساند و تدبیرها بحد کمال رسیدند باین همه آتش
 الطاعون یزید لظاها - و ما تقلص الی هذا الوقت هذا الداء الوبیل - و ما
 طاعون و زبان آن در زیادت است و هنوز این وبائی هلاک کننده دور نگریده
 انقشعت غیابه الی قدر قليل - بل صراصره کل یوم محیطة و لا زله مبیدة
 و تا یکجا آتش اندک هم باقی نمانده بلکه شد بادش هر روز از پنج برکنده است و زلزله های تکرار شده است
 و عقول الاطباء متحيرة - واحلامهم مبهوتة - ولم یقتصر هذا المرض علی الحال
 و عقل طبیبان در حیرت است و دانش ایشان سرسیمه از کار رفته است - و این و با بر جای ناپاک و گند و بند شده
 القدرة کما ظن فی الابتداء - بل زار القدرة و غیرها علی السواء - و دخل جمیع الربوع
 چنانچه اول گمان کرده شده بود بلکه در جائی پاک و گند و کسان داخل گردید و در هر منزل و قبیله
 والاحیاء - ونج کثیرا من اهلها و ملا البیوت من الصراخ والبكاء - و تواترت
 در آمده و بسیاری از اهل آنها را بدر آورده و خانه ها را از گریه و زاری پر کرده و زلزله های
 زلازله المفزعة - و صواقه المریعة و دخل کل بلدة با نواع العذاب لکن طابت
 از جائی برنده و صاف شد و خوف و هزده آن پیایه شدند - و با عذاب گوناگون در هر شهر داخل شدند و

ص ۹۲

له الاقامة في الفجاء وما بقيت ارض لم تحدث فيها اصابة مما من الطاعون
در پنجاب اور اقامت خوش آمد و بیج سرزمین باقی نمانده که هیچ کدام واقع از طاعون در آن واقع نشده باشند
ولم یبق دار لم یرفع فیها اصوات المنون - فهاذا لك الاجزاء الاعمال وثمرات التقادیر
و خانه نمانده که آواز مرگ در آن بلند نشده پس این جزایه کردارها و ثمره تقادیر
من سیئات الاقوال والافعال - والی الان لم ینقطع هذا الطوفان - ولم یبق
و کردار بد است که پیش رسانیده اند و تا این دم این طوفان با خجسته نرسیده و بیج
جمیل الصبر والسلوان - و کیف ولم ینقطع مادته التي فی الصدور - بل هي فی زلزلة
تشکیبانی و تسلی نمانده و چگونه غم نخورد و هنوز ماده آن در سینه ها است قطع نشده بلکه در دل
و بدور قد سمعوا ما جاء من الله ذي الجلال - ثم لا یتما لكون انفسهم من الاثمة -
ترقی است شنیده اند آنچه از خدا آمده باز نفس خود را از غیظ و غضب باز نمانده
وقطعوا العلق واقسموا جهدا بایمانهم انهم لا یسمعون الحق ولا یترون الضلال -
و علاقه را بریده اند و سوگند غلیظ خورده اند که حق را نشنوند و گمراهی را نگذرانند
و كانوا یقولون من قبل ان قول الحكم مقدم على الاحادیث الظنیة - والآن
و پیش ازین می گفتند که قول حکم بر احادیث ظنییه مقدم است و اکنون
یقدّمون ظنونهم على النصوص القرآنیة والدلائل القطعیة - وان جبروا لاهیة
ظن برائے خود را بر نصوص قرآنی و دلائل یقینی مقدم می کنند و بر رکنی خداوندی
اد هشت الدنيا كلها ولكن ما قرب خوف هذه الطائفة کاظم بر او فی
هم دنیا را در حیرت افکنده و لیکن در دل این گروه خوف داخل نشده گویا در نوشته تقدیر برنگ
صحف المشیة - وقد راوا نقل بعض الصدور منهم الى القبور ثم لا یمتنعون من
ایشان بریت آمده است و دیده اند که بعضی سرگردانان بگور رفته اند باز از دشنام و
السب والشتم والكذب والذور - کانهم ارضعوا احماء من ثدی الامهات -
دروغ باز نمی مانند گویا این عادت بدگویی را از پستان مادر بطور شیر نوشانیده شده اند

او ولد و افطره على هذه الجملات - ايجسدوني اني احب الشهرة فيحسدون
 يا از مئے فطرت بر این جہل پیدا شده اند آیا می پندارند که من شہرت را دوست میدارم پس ازین سبب
 و والله انی لا احب الامغارة الخلوۃ لو کانوا یعلمون - و ما کنت ان اخرج
 حسد میکنند بخدا من کج تنہائی را دوست میدارم کاش دانستند
 و من ہرگز نمیخوام کہ از گوشہ خود
 الی الناس من زاویتی - فاخرجنی ربی وانا کاره من قریحتی - و کنت انتقم کل
 بسوء مردم بیرون می آوردم پس خدا مرا بیرون کرد و من از تہ دل را کت می کردم و از شہرت
 نفرة من الشهرة - و ما کان شیء الذی من الخلوۃ فاتی ذنب علی ان اخرجنی
 بیزاری بسیار میداشتم و هیچ چیز را از خلوت لذت نمی پنداشتم پس مرا چه گناہ اگر خدا مرا از گوشہ من
 ربی من جرحی للمصلحة العامة - و ما کنت من جرثومة العلماء الاجلۃ و لا من
 برائے ہیئت عامہ خلق بیرون آورد و من از گروه عالمان بزرگ نبودم و نہ من از
 قبيلة من بنی العاطلة لا ظن انی اطلب منصب بعض ابائی بهذه الحيلة
 قبیلہ بنی فاطمہ بودم کہ گمان رود کہ من ازین حیلت منصب پدران را طلب میکنم
 و ما کان هذا الا فعل من السماء - و ما کنت انتظرة لنفسی کاهل الا هوا -
 و این فعل آسمانی است و من دانند ہوا پرستان چشم در راہ نبودم
 ثم بعد ذلک سعی العلماء کل السعی لیمتدوا بنیاننا - ویفترقوا اعواننا - فكان
 پس بعد ازین عالمان کوشش بسیار نمودند کہ خانہ ما را ویران و یاوران ما را پرانند بکنند مگر
 اخر امرهم انهم اصبحوا خاسرین - و جمع الله شملنا و بايعنا افواج من الطالبین
 آخر کار زیان کار گردیدند و خدا ما را فراہم آورد و قبیحہ از طالبان بیعت ما کردند
 و کان هذا امر عود امن الله تعالى فی کتابی البراہین - من مدۃ عشرين سنة
 و این امر در کتاب من کہ براہین احمدیہ نام دارد از طرف خدا وعدہ شدہ بود از مدت بست سال
 و ان فی ذلک لآیۃ للمتفکرین - و اظهر الله لی آیات من السماء و آیات فی الارض
 و درین برائے اندیشہ کنندگان نشانے است و خدا برائے من نشانہاے از آسمان و زمین پدیدار کرد

لیہندی بہا من کان من المہصرین۔ وان الزمان یتکلم بلسان الحال انہ محتاج
تا آنکہ مینا است بآن ہدایت یابد و زمانہ ہم باز بان حال کلام میکند کہ او محتاج
الی مصلح و قد بلغ الی غایۃ الاختلال۔ و یوجد فی العالم تقلب الیوم تغیر عظیم
مصلحی می باشد و غل بسیار در آن واقع یافته است و در جہان گردش در ناک تبدیل بزرگ یافتہ شود
لا یوجد مثله فیما سبق من الازمنۃ۔ وان الہم کلہا تمایلت علی الدنیا الدنیۃ
کہ در زمانہ پیشین مثل آن نیست و ہمہ ہمتہا رو بدنیائے دنی آورده اند
و یق القرآن کالمجور و أخذت الفلسفۃ کالقبلة و فرغ الکسل دخل القلوب
و قرآن مجبور و منزوک گردیدہ و فلسفہ را قبلہ گردانیدہ اند و کسل در دلہا
و نری البدعات دخلت الاعمال۔ و یست نبینا و یشتہم رسولنا و یحسبونہ شتر
و بدعات در اعمال داخل شدہ و نبی ما را دشنام داده می شود و بدترین
الرجال و یکذب کتاب اللہ با شنع الاقوال و اکوہ المقال۔ فاین غیۃ اللہ للقرآن
مردم او را می پندارند و با بدترین گفتار ہا تکذیب کتاب خدا کردہ می شود پس غیرت خدا بر آن قرآن
و للرسول و قد و طی الاسلام کذرة تحت الجبال اینتظرون عیسیٰ و قد ثارت
و رسول کجاست و حال اینکہ اسلام چون ذرہ در زیر کوہ پامال گردیدہ۔ آیا انتظار عیسیٰ می کنند
بجسبہ فتن و هوف السماء۔ فمما بال یوم اذا نزل فی الغبار۔ و کانت الیہود قبل
بسبب او فتنہ پیدا شدہ و حال اینکہ او بر آسمان است پس آنروز ہر حال خواہد بود چون او بر زمین نازل شد و قبل ازین ہند
ذالك اینتظرون کمثل قومنا الیاس۔ فما کان مال امرہم الا یاس۔ فمن عقل
قوم ما یہود انتظار الیاس میکشیدند مگر آخر نمید گردیدند پس از دانش
المرء ان یعتبر بالغیر و یجتنب سبل الضیار۔ وقد قال اللہ تعالیٰ فَمَسْئِلُوا أَهْلَ
مرد است کہ از دیگراں عبرت بگیرد و از راہ ضرر بکنار باشد و خدا تعالیٰ فرمودہ پس از اہل ذکر پرسید
الذِکْرِ اِنْ کُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ۔ فلیسئلوا النصاریٰ هل نزل الیاس قبل عیسیٰ
اگر نمی دانید پس از نصاریٰ پرسند کہ آیا الیاس پیش از آسمان

من السماء كما كانوا يزعمون - وليسئلو اليهود هل وجدتم ما فقدتم ايها
 نازل شده چنانچہ گمان ميکردند و از يهود پرسند کہ آيا من منتظران چيزے گم شده را
 المنتظرون - فثبت من هذا ان هذه العقائد ليست الا الاهواء ولا يحجى
 بيافتيد پس از بس ثابت شده کہ اين عقيدہ با محض ہوا و آرزوئے دروغ ہستند نہ کہ
 احد من السماء وما جاء - فمن كان يبغي امره على العادة المستمرة والسنة الجارية
 از آسمان آيد و نہ کہے آئمہ - پس ہر کہ بناے امر خود را بر عادت ہموارہ و جاریہ خداوندی مے نہد
 هو الحق بالا من من رجل ياخذ طريقا غير سبيل متوارث من السابقين - ولا
 او بیشتر حق دار من مت اناں کہے کہ خلاف راہ گذشتگان را اختیار مے کند و
 يوجد نظيره في الاولين - وليس مثله الا كمثل الذين يطلبون الكيمياء - فيذهب ما
 نظيرش در پيشينيان يافتہ نشود مثلاً اين کس مثال کہے است کہ کيميا را طلب مے کند و آخر کار
 بايديهم زمرۃ الشطار والمحتالين - فيبكون عند ذلك ولا ينفعهم البكاء - وان
 حیلہ باز ان ہمہ مال را غارت می برند پس آخر گریہ نازک ميکند وليکن گريستن نفعے زمي بخشد و
 الاخبار الغيبية لا يخلو اكثرها من الاستعارات - والاهوار على ظواهرها مع حجاب
 اکثر اخبار غيب خالی از استعارہ نيستند و بعضد ايستادن بر ظاہر آنها با وجود حجاب
 العقل ومخالفة سنة الله في انبياءه من قبيل الضلالة والجهلات - وان
 عقل و مخالف سنت الله کہ در انبياء جاری است گمراہی و نادانی است و
 الکرامات حق لا ننكرها في وقت من الاوقات - ولكن ننكر امر اخالف كتب الله
 کرامات حق اند ما انکار نداريم وليکن ما انکار بر امرے ميکنيم کہ خلاف کتاب الله
 وخالف ما ثبت من تلك الشهادات - وخالف سنن الله في رسله وناقي كل
 باشد و آنچه از ان گواہی با ثابت شده و مخالف سنت الله و رسولان و سے باشد
 المنافات - وهذا هو الحق كما لا يخفى على اهل الحصة - وما انكر اليهود عيسى
 و ہمیں حق است و دانشمندان آنها مے دانند و انکار يهود بر عيسى

الاجمال ينزل الياس من السماء قبل ظهوره فقالوا كافر كذا اب لمجد ولم
 از همين بسبب بود كه الياس از آسمان نازل نشد پيش از ظهورش پس او را كافر دروغگو و بيدين گفتند و
 يعترفوا بذرة من نوره - فلو كان من عادة الله انزال الذين خلوا من السموات
 اقرار از ذره نورش نه كردند پس اگر عادت خدا نازل كردن گذشتگان از آسمان بوده
 لانزل الياس قبل عيسى ولنبي رسوله - من السن اليهود ومن سبهم الى
 البته الياس را قبل از عيسى نازل كند - و رسول خود را از زبان يهود و دشنام ايشان
 هذه الاوقات - والحق ان لكل امة ابتلاء عند ظهور امامها فاما هم ليعلم الله
 تا اين وقت بر اينده و حق اين است كه برائت در وقت ظهور امام يك ابتلاي عياشه تا خدا دريا
 كل اثمهم من لئامهم - كذلك لما جاء عيسى ابنة اليهود بعد ما نزل الياس
 بزرگان و فروزانگان فرق كند همچنين چون عيسى آمد بسبب نازل شدن الياس از آسمان يهود
 من السماء - ولما جاء سيدهنا المصطفى قالوا ليس هو من بني اسرائيل
 در ابتلا افتادند و چون سيدنا مصطفى آمد گفتند او از بني اسرائيل نيست
 فابتلوا بجهنم الابتلاء - ثم اتى لما بعثت في هذا الزمان من ربي الاله على نحت
 پس درين ابتلا فتادند باز چون خدا مرا در اين زمان مبعوث كرد
 علموا الاسلام منذ راكمت اليهود لانكار عيسى - فالقلوب تشابهت - والوقائع
 عالمان اسلام همان بهانه پيش آوردند كه يهود برائت انكار عيسى كردند پس دلها مانند يكديگر شدند و واقعات
 اتحدت - فنانفعتم آية - وما ادرتهم دراية - والله لو تاملت الايات النازلة
 يكسان پيدا شده پس چرخ نشانه ايشان را نفع نداد و در چيزي ايشان را نفع نماند خدا اگر آن نشانهها
 لتصدقوا تأييدى على صور الرجال - لكانت از يد من افواج المنوك
 كه بر تأييدى و تأييد من نازل شده اند شكل مردمان گرفته اند البته از افواج بادشاهان
 والاقتال ولا ياتى علينا صباح ولا مساء الا وياتى به انواع الايات - ثم
 و سرداران نه ياديه بودند - و در هر صبح و شام برائت ما يك نشانه تازه پويايى شود باز

معد لك ما اريت آية في زعم هذه العجاوات - وان الله حقيق في نفسه
 باوجود این همه در گمان این بهایم هیچ نشانی ننموده ام و خدا تعالی در نفس من سوره ضحی را
سورة الضحی - اذ توفی ابی وقال الیس الله بکاف عبده فکفله کما وعد و اوی -
 ثابت گردانیده چوں پدر من وفات یافت فرمود آیا خدا بر من بنده خویش کافی نیست کفیل من شد مرا چنانکه
 ثم لعمارانی - ضالا مضطرا الى سبيله الاخفى ولم یکن رجل لیهدینى علمنى
 باز چوں مرا بر راه گمراهی خود بقرار و مضطربید مرا از پیش خود تعلیم و هدایت داد
 من لدنه و هدی - ثم لما جمع عندی فوجا و وجدنی عائلا انعم علی و اغنی
 باز چوں مردم بسیار را نزد من جمع کرد و مرا عیالدار و تهیدست یافت غنی فرمود -

وهو معی ایما کنت و یبارزنی من بارزنی من العدا ولی عنده ستر لا یعلمه غیره
 و او با من است هر جا که باشم و با دشمنان من جنگ میکند و مرا بستره ستر است که دیگر کسی
 لا فی الارض ولا فی السماء - و اذ قال الیس الله بکاف عبده فی یوم وفات ابی -
 نه در آسمان و نه در زمین ازل آنکه نیست و چوں گفت الیس الله در وقت وفات پدر من

فوالله ما ذقت عافیة و راحة فی عهد ابی کعمد ربی - و اذ رانی فی ضلالة الخبث
 ۹۸ بخدا من آن عافیت و راحت که در عهد رب خود چشیده ام هرگز در عبادت خود ندیدم - و چوں مرا در ضلالت محبت
 و بشر فی بالهدایة - فوالله جذبنی کل الجذب و اجزئنی الی بحار الدرایة - و اذ قال ابی
 بشارت هدایت داد بخدا مرا بسوی خود تمام تر کشید و دریاها را بهم ریخت من روان فرمود - و چوں گفت ترا
 صاغیک و لا اتركک فی الخصاصة - فوالله انعم علی و علی من معی من فوج من

غنی خواهم کرد و در تنگ دستی نخواهم گذاشت بخدا بر من و بر همیاب صفه من بسیار
 اصحاب الصفة - هذه قصتی ثم یجعل الحاسدون من العلماء فی الدجالین حصق
 انعام کرد ایست ما جزای من باز این حاسدان مرا دجال می گویند

لا یرون ضعف الدین الملة - بل یضعفون الضعیف و یتروکونه فی الانیاب النصوانیة +
 ضعف دین و قلت را نمی بینند بلکه ناتوان را ناتوان زیاده بگردانند و او را در دندان و پنجه نصرانیت میگردانند

التعليم للجماعة

تعليم برائے جماعت

لا یدخل فی جماعتنا الا الذی دخل فی دین الاسلام، واتبع کتاب الله
 وجماعت ما یکسر داخل نواند شد بجز کسی که در دین اسلام داخل گردد و قرآن شریف
 و سنن سیدنا خیر الانام، و امن بالله ورسوله الکریم، و بالحشر و النشر
 و سنت نبوی را پیرو گردد و بخدا و بر رسول او که کریم و رحیم ایمان آرد و نیز بحشر و نشر
 و الجنة و الجحیم، و یعد و یقر بانه لن یمتقی دینا غیر دین الاسلام، و یموت
 و یموت و دوزخ ایمان آرد و وعده کند و اقرار کند که بجز دین اسلام هیچ دین را نخواهد طلبید و
 علی هذا الدین دین الفطرة متمسکا بکتاب الله العلام، و یعمل بكل ما ثبت
 بر دین فطرت خواهد نمود و هر چه از سنت و قرآن و

۹۴

من السنة و القرآن و اجماع الصحابة الکرام، و من ترک هذه الثلاثة
 اجماع صحابه ثابت گردد بهمه کار بند گردد پس هر که این هر سه طریق را گذاشت
 فقد ترک نفسه فی النار، و کان ماله التیاب و التبار، فاعلموا ایها الاخوان
 او خویشانش را در آتش گذاشت و مال کار او و هلاک خواهد بود پس بدانید اسے برادران
 ان الایمان لا یتحقق الا بالعمل الصالح و الا تقبلوه فمن ترک العمل متعدد
 که ایمان متحقق نمی شود مگر بعمل صالح و تقوی پس هر که عمداً و از راه
 متکبر افلا ایمان را عند حضرة الکبریاء، فاتقوا الله ایها الاخوان و ابادروا
 تکبر عمل صالح را بگذاشت پس ایمان او بهم بر باد رفت پس برائے خدا اسے برادران تقوی اختیار کنید و
 الی الصالحات، و اجتنبوا السيئات، قبل الممات، و لا تفرنکم نضرة الدنیا
 سوء اعمال صالحه بدوید و پیش ازین که موت آید از بدیها پرهمیزید و شما را تازگی دنیای

وخصرتها + ویرین هذا الدار وزینتها + فانها سراب ووالها تباب + وحلاوتها
 وهری آن فریب ندم + ودرخش این خانه وزینت و شمار مغرور کند چو اگر آن سر است و نهام آن ملاکت و شیرینی آن
 حراره + ودرجها خساره + وان الصاعدین فی مراتبها یستأهلون دریه المصعد
 تنقیص و سود آن نقص است و آنکه در مراتب آن صعود میکنند و شان بشارت نیزه مشابه اند

والراغبین فی شوکتها یضاهون مجروح الشوکه + ومن تمایل علی خیرها فهو
 و آنکه در شوکت آن رغبت می کنند ایشان بمجروح خار میمانند و هر که بر مال دنیا گول افتد او
 یبعد من معادن الخیرات ومن دخل فی سرائرها فهو یخرج من المصراط -

از معادنی نیکی دور خواهد شد و هر که در سرداران آن داخل شد او از مصراط مستقیم برون رفت
 وان نورها ظلمات + ونجدتها ظلمات + فلا تمیلوا الیها کل المیل - فانها
 نور دنیا تاریخی است و بعد آن ستم است پس بهمتن سوئے او میل کنید چو اگر این
 تفرق سابعها ولا کالتیل - ولا تقصدوها قصد مشیم فارغ من الدین +

دنیا شادمانی کننده خود را از سیلاب بدتر شده غرق میکند پس نیار چنان طلبید که کسی می طلبد که از دین فارغ است
 ولا تجعلوها الا کخادم فی سبل المله لا کالحججین - ولا تضموا کل الطمع

بلکه شما دنیا را محض بر مرتبه خادم دین بدارید نه ازین زیاده چشم طمع درین خیال مددزید
 فی ان تكونوا اغنی الناس رعیب الباع + خصیب الرباع - ولا تنسوا
 که شما بسیار فراغ دست و بسیار متمول شوید و بهره خود از

حظکم من دینکم فلا تعطون ذرة من ذالك الشعاع + وان الدنيا
 دین فراموش کنید پس درین صورت یک ذره شعاع شمار عطا نخواهد شد و بتحقیق دنیا
 اکلت اباکم و اباکم و اباکم + فلیف تترککم و ازواجکم و ابناءکم + ولا

خورده است پدران شمار و پدران پدران شمار - پس چگونه شمار و زانی شمار و فرزندان شمار خواهد گذاشت
 تتخذوا احدا اعدا من حقد انفسکم کالسفهاء + و طهروا نفوسکم
 و باید که از کینه نفس خود هیچکس را دشمن نگیرید و نفس را بشوید

من الضغن والشماء ولا تنكثوا العهد بعد ميثاقها • ولا تكونوا عبيد
از هم کهینه پاک کنید و عهد ها را بعد پخته شدن آن شکنید و بعد از آنکه نفس را

انفسکم بعد استرقاقها • وكونوا من عباد الله الذين اذا احالفوا فما خالفوا
غلام خود کرده اید غلام نفس مشوید و از آن بندگان الهی شوید که چون قسم خود پس مخالفت قسم نکنند
و اذا ارفقوا فما افقوا و اذا احبوا فما سبوا ولا تتبعوا الشيطان الرجيم •
و چون موافقت کنند پس نفاق نکنند و چون دوست دارند پس دشنام ندهند و پیروی شیطان رحیم نکنید

ولا تحصوا ربکم المکریم • وان متم بالعذاب الالیم • کونوا لله اطوع من
و نافرمانی خداوند کریم نکنید و اگر چه بعذاب دردناک بمیرید و برای خداوند خود زیاده و از
الاطلال • و اصغى من الزلال • و تواصوا بالافعال لا بالاقوال •
سایر فرمانبردار باشید و صافی تر از آب زلال باشید و بفعل نصیحت کنید نه بقول

وتحاموا اللسان • وظهروا للجنان • و اذا تنازعتم فرده الى الامام •
و زبان را نگهدارید و دل را پاک کنید و اگر با هم تنازع کنید پس آن تنازع را سوگند امام رد کنید
و اذا قضی قضیتکم فارضوا بها و اقطعوا الخصام • و ان لم ترضوا
و چون فیصله کند پس بر فیصله او راضی شوید و قطع خصومت کنید و اگر راضی نشوید

فانتم تؤمنون بالالسن لا بالجنان • فاخشوا ان تحبط اعمالکم بما
پس شما بر زبان ایمان آورده اید نه بدل پس بترسید که اعمال شما حبط نشوند

49

اصررتم على العصیان • تیقظوا ان لا تضلوا بعد ان جاءکم الهدی •
بپااست اصرار بر نافرمانی بیدار باشید که بعد از هدایت گمراه نشوید

وكونوا الربکم واثروا الذین علی الدنیا ولا تكونوا کالذین لا یخافون الله
و برای خداوند خود باشید و دین را بر دنیا اختیار کنید و همچو آن مردم مشوید که از خدا نمی ترسند

و یخافون عباده • و یتبعون اهواءهم و ینسون مراده • یتبعون عند
و از بندگان او نمی ترسند و هواهای خود را پیروی میکنند و مراد خدا را از خود فراموش میکنند و می جویند نزد

ابناء الدنيا عزة و ما هي الا ذلة + انتم شهداء الله فلا تلتقوا الشهادة -
 فرزندان دنیا عزت را گران عزت نیست بلکه ذلت است - شما گواهی خدا هستید پس پوشیده کنید گواهی را
 و اخبار و عبادة + ان التار موقودة فانقوها + والد يار موبوءة فاجتنبوها +
 و بندگان خدا را خبر و عبادت بدستیکه آتش افزونست پس از آن پرہیز کنید و در ملک و بامنتشر است از آن اجتناب کنید
 و ان الدنيا مشاجنة - و أسودها مفترسة - فلا تجولوا في شجونها - و امنعوا
 و تحقیق دنیا آدمی است پر از درختان و شیران و درنده است پس در راه آن وادی دنیا جولان کنید و نفس خود را
 نفوسكم من جرثمتها و مجونها كوز كوها و يتضوها كاللجائن + ولا تتركوها حتى
 از میمکی مثل و جرأت شان منع کنید و تركی نفس کنید و آنها را همچو سیم سفید کنید و نگذارید آنها را تا
 تصير نقيّة من الدّار و الشّين - وقد أفلم من زكّتها - و قد خاب من
 بوقتی که از بچک و عیب پاک شوند و نجات یافت هرگز تركی نفس کرد و نوسید شد آنکه جوهر نفس را
 دسّها - و لا تتكسوا على البیعة - من غير التطهر و التزكية و لستم الا كهاجن
 در خاک پوشید و بجز تركی نفس بر بیعت نمائید و شما بجز طهارت و نجات محض بهیچ آن دختر نرسیده ای که
 من غير عدة الفطرة + و لا تطلبوا عين المعرفة - من الذين لم يعطوا
 او را شوهر دهند و مجوید چشم معرفت از کسانیکه داده نشد او شان را
 عين البصيرة + و اعتلقوا بی اعتلاق الزّهر بالشجرة - لتصلوا من مرتبة
 چشم بصیرت و بمن آویزان باشید همچو آویزان بودن شکوفه درخت تا از مرتبه شکوفه
 النور الى مبة الثمرة - اتقوا الله اتقوا الله یا ذوی الحصاة + و لا تكونوا لمن لوى عنانہ
 بمرتبه ثمر رسید - تقوی گزینید خدا را تقوی گزینید خدا را اله و دشمنان و همچو کسی باشید که
 الى الشهوة - و لا تنسوا عظمة ربّ یرى تقلبكم فی جميع الحالات + و ان الله
 عنان خود را شوشه شهادت کشید و عظمت آن خداوند خود را فراموش نکنید آنکه هرگز دشمن شایع نمید
 لا یحب الا قلوبا صافية + و نفوسا مطهرة - و همّا مجدة مشیخة - فقی
 دوست نمیدارد مگر دلها صافی را و نفسها پاک را و بهمت هائے کوشش کننده را پس هرگاه

متنا

تَنفُونَ هَذَا الْقَطْ - تَضَاهَتُونَ فِي عَيْنِهِ السَّقَطْ فَأَيَاكُمْ وَالْكُسْلَ وَعَيْشَةَ
 شما پس طریقه را دور کنید بچشم خدا تعالی، همچو چیزه روی خواہید شد پس شما و کسل و زندگی غافلان
 الغافلین - و ارضوا ربکم قائمین امامه و ساجدین - غیر مستقیمین - و حافظوا
 به میر کنید و خداوند خود را برین طریق راضی کنید که پیش او قائم بمانید و سجدہ کنید و بمانید از ارام کنید و
 علی حدوده و کونوا عباداً مخلصین + و لیستبرعنکم همکم + بذکر کریم هو همکم
 حفاظت کنید بر حده و خدا تعالی و از بندگی مخلص شوید - و بماند که دور شود هم شما بذکر کریم که او خوار شماست
 و کیف یسری الوسن الی آفاقکم + و لیس توکلکم علی خلاقم - عند اشتقاقکم +
 و چگونه خواب چشم را بے شمارا برد - حال آنکه نیست توکل شما بر خالق شما وقت ترسیدن شما
 اتبعوا النور ولا توشروا الشری + و انظروا الی وجه الله ولا تنظروا الی الارض
 پیروی کنید نور را و شرب رفتن اختیار کنید و بسوئے روئے خدا نظر کنید و مخلوق را ببینید -
 اشکروا احکام الارض ولا تنسوا احکامکم الذی فی السماء - و لن ینفعکم ولن
 شکر حکام زمین بکنید - لیکن احکام خود را که بر آسمان است فراموش نکنید و هر گونه نفع نخواهد بود
 یضرتکم احد الا اذا اراد ربکم فلا تبعدوا من ربکم یا ذوی الدها + و ترون
 شما را و نه ضرر نخواهد رسانید هیچکس مگر بار اود خداوند شما پس ای دانشمندان زان خدا دور شوید
 کیف توضع فی الخلق السیوف - و یتتابع المحتوف - و ترون صول القدر -
 شما می بینید که چگونه در خلق شمشیر نهاده شد و چه در پی مرگهای آید و شما می بینید عمل قضاء قدر
 و تناب الزمر + فعلیکم ان تاووا الی رکن شدید + و هو الله القوی ذو العرش
 و تناب هر گروه پس بر شما واجب است که بسوئے رکن مضبوط پناه برید و او خداست قوی است که خداوند عرش
 المجید + کونوا لله و ادخلوا فی الامان + و لا عاصم الیوم من دونه یا فقیان
 بزرگ است خدا را باشید و در امن داخل شوید و بجز او امروز هیچ کس نگهدارنده نیست از دست او جانان -
 و لا تتخذوا انفسکم بالخیل الارضیه + و الا مکرله بید الله یا ذوی الفطنه +
 و بخیله بایستی از نفس خود را قریب ندیدید و امر مکرر آن در دست خدا تعالی است از دست دانشمندان -

وَلَا تَنزَكُوا بِلُؤْلَائِيكُمْ فِي الْحَضَرَةِ. يَكُنْ بَوْنٌ مِنْهُ وَتَهْلِكُوا بِالذَّلَّةِ. اقْطَعُوا
 دایچ فرق نگذارید در میان شما و در حضرت عزت پس از دو فرق خواهم بود پس بدلت هلاک نخواهید کرد. از غیر خدا
 رجاء کم من غیر الرحمن. بر حکم و بخلق لکم من عنده ما یلجی من النیران
 امید را قطع کنید تا بر شما رحم کند و برائے شما چیزی آفریند که از آتش نجات دهد
 ارِی فی السماء غضباً فاتقوا عباد الله غضب الرب. وابتغوا فضل من
 در آسمان غضب را مشاهده میکنم پس ای بندگان خدا از غضب خداوند خود دور کنید و فضل خدا بخوانید که
 فی السماء ولا تخلدوا الی الارض کالمضب. بالغواف المطلب. و الخوافی الکرب.
 در آسمان است و نوسه زمین همچو سوسار نروید مبالغه کنید در جستجو و اصرار کنید در طلب محبت
 لتبغوا من الکرب ترون فی هذا الزمان قومی. قوماً قسطوا و قوماً افراطوا
 تا از بیقراری نجات یابید درین زمانه دو قوم را می بینید قومی است که راه تعظیف را اختیار کردند
 مع العینین و خلطوا الحق بخلط الصدق و المین. اما الذین فرطوا
 قومی می راست که راه افراط اختیار کردند با وجود چشم و صدق و کذب با هم آمیخته در حق فساد افراختند مگر آنکه بر راه
 فهم اناس لا یؤمنون بالمجرات. و لا یؤمنون بالوحی الذی ینزل بری الکلام
 تعظیف نیست پس آن مردمان مستند که بمجرات ایمان نمی آورند و نه بآن وحی ایمان دارند که در لباس کلام
 اللذین من رب السموات. و لا یؤمنون بالحشر و النشر و یوم القیامة.
 لذین از خدا تعالی نازل می شود و نیز بحشر و نشر و قیامت ایمان نمی آورند
 و لا یؤمنون بالملئکه و محتوا من عندهم قانون القدرة و صحیفه الفطرة.
 و نیز بآنکه ایمان نمی آورند و از طرف خود قانون قدرت و صحیفه فطرت تراشیده اند
 و لیس عندهم من الاسلام الا اسمیه و لا ترعهم الا کالدهریه و الطبیعیة.
 نیست نزد ایشان از اسلام بجز نام آن و نمی رعیم ایشان را مگر همچو قدر دهریه و طبیعی -
 و اما الذین افراطوا فهم قوم امنوا بالحق و غیر الحق و جاوزوا طریق الاعتدال
 و آنکه افراط کردند پس آن قومی است که حق باشد یا غیر حق بهمان بیان آورده اند و از طریق اعتدال تجاوز کردند

مثلاً

حتى انهم أقعدوا ابن مريم على السماء الثانية بجسمه العنصري من
تا بعد که ایشان ابن مریم را بر آسمان دوم بجسم عنصري او نشاندند

غير سلطان من الله ذي الجلال. واتبعوا الظنون وليس عندهم
بغير آنکه دلیل از خدا تعالی داشته باشند و پیروی ظن ها کردند و نزدشان

علم وانهم الا في الضلال. فهذان حزبان خرج كلاهما من العدل
علم یقینی نیست و نیستند ایشان گردگراهی پس این دو گروه اند هر دو از عدل خارج شدند

والحزم والاحتياط. واخذ احدهما طريق التفريط والاخر طريق الاقراط
یکی از ایشان طریق تفريط اختیار کردند و گروه دیگر طریق افراط اختیار کردند

ثم جاء الله بناقهد انا الطريق الوسط الذي هو ابعد من سبل الخناس
پس خدا ما را آورد پس هدایت کرد ما را طریق وسط که دورتر از راه های شیطان است

ففتح أمة وسط أخرجت للناس. والزمان يتكلم بحاله ان هذا
پس مائت و بیستیم که بر آن فائده مردمان ظاهر شدیم و زمانه بحال خود کلام میکند که این

هو المذهب الذي جاء وقت اقباله. وترون باعينكم كيف جذبنا
همان مذهب است که وقت اقبال او آمده است و می بینید بچشم خود که ما چنان زمانه را سوسه خود

الزمان. وكيف فتحنا القلوب ولا سيف ولا سنان. اهذه من قوى
کشیده ایم و چگونه دل ها را فتح کرده ایم و نه شمشیر است و نه نیزه آیا این کار از قوت های

الانسان. بل جذبة من السماء فينجذب كل من له العيان. يمسى
انسان است بلکه این کشش است از آسمان پس هر که دو چشم دارد سوسه و کشیده میشود یک شخص

احد منكم او يصيبهم وهو من اهل الايمان. اهذه من قوى الانسان.
شماره شما را می کشد و صبح از جمله ایمانداران برخیزد آیا این از قوت های انسان است

شهد القمران بالكسوف في رمضان. اهذه من قوى الانسان. وكنت
گواهی دادند شمس و قمر بکسوف در رمضان. آیا این از قوت های انسان است و من

وحید اقلیل سیجمع علیک فوج من الاعوان فكان كما قال الرحمن
تنها بودم پس گفته شد که مغرب بتو فوج از مددگاران شامل خواهد شد پس همچنان شد که خدا گفته بود -

اهذه من قوى الانسان - وسعى العدا اكل السعى ليجيوني من البنيان -
آیا این از قوت هائے انسان است - و دشمنان همه تن کوشش کردند تا بکنج من کنند -

فعلونا وزدنا ورجعوا بالخيبة والخسران - اهذه من قوى الانسان -
پس ما زیاده شدیم و مال اوشان نامرادی شد - آیا این از قوت هائے انسان است -

ومكر العدا اكل مكر لا حبس او اقتل ويغلولهم الميدان - فما كان
و مکر کردند دشمنان از هر قسم مکر تا مرا مقید کنند یا بسزای موت رسانند و میدان را غارت کنند پس

مال امرهم الا الخذلان والحرمان - اهذه من قوى الانسان - ونصرني
مال امر اوشان بجز محرومی و خذلان هیچ نبود - آیا این از قوت هائے انسان است و

ربي في كل موطن واخبرني اهل العدوان - اهذه من قوى الانسان -
خداوند من در هر میدان مدد مرا کرد و دشمنان را رسوا کرد - آیا این از قوت هائے انسان است

وبشرتي ربي بالامتنان وقال يا تيك من كل فجر عتيق - وانا اذ ذاك
و بشارت داد مرا خداوند من از تو احسان و گفت مرا که ترا تحائف و مال از هر طرقت دور دراز خواهد آمد و من

غريب في زوايا الخمول والكتمان - فوضع لي القبول بعد طویل من
دران روزها غریبه بودم ناشناخته پس بعد از مدتی قبولیت من پیدا شد

الزمان واتاني الاموال والتحائف من الديار البعيدة وشاسعة البلدات -
و مالها و تحائف از دور دراز دیار و دور دست شهرها آمدند -

فملئت داري منها كثر كثيرة على اغصان البستان - ووالله لا يستطيع
پس خانه من از آنها پر شد همچو ثمره هائے کثیر بر شاخه های باغ - و بخدا مرافقت نیست

ان احصيتها ولا يطيق وزنها ميزان البيان - وتمت كلمة ربي صدقا
که شمار آنها کنم و نه میزان بیان طاقت وزن آن دارد - و آنچه خداوند من خبر داده بود

وحقاً و يعرف هذا النبأ الوف من الرجال والنساء والصبيان.

هم بطور رسیده و این خبر را هزارها از مردم و زنان و کودکان می دانند -

اهذه من قوی الانسان. و خا طبنی ربی وقال یا تون من کل فج عمیق

پس آیا این از قوت هاست انسان است و خداوند من مرا مخاطب کرد و گفت که مردم کثیر از هر طرف سوسه تو

فلا تصغر لخلق الله ولا تسلم من كثرة الملقیان. و انا اذ ذالك كنت

خواجه اندام پس باید که ترش روزه شوی و نه از کثرت ملاقات طول بگویی. و من در این وقت که این الهام شد

کس قسط لایمیزد کرد و لا یعرف و کشی لا یعبأ به فی الاخوان. فاتی علی زمان

مثل چیزه بیقدر بودم هیچ کس ذکر من نمی کرد و نمی شناخت و در ببادان حقیر بودم. پس آمد بر من زمانه

بعد ذالك ان اتانی خلق الله افواجاً و اطاعونی کغلمان. و لولا امر ربی

بعد از این که آمد مخلوق خدا نزد من فوج در فوج و همچو غلامان اطاعت من کردند و اگر امر خدای من

لمسئت من كثرة الملقیان. اهذه من قوی الانسان. و انه اتانی کلمات

نبوده از کثرت ملاقات عاجز آمده. آیا این از قوت هاست انسان است. و او تعالی آن کلمات

افصحیت من لدنه فما کان لاحد من العدا ان یاتی بمثلها و سلب

مرا و اگر از نزد او بکمال مرتبه فصاحت بودند پس هیچ کس از دشمنان طاقت نبود که مقابلہ آن توانند کرد و

منهم قوة البیان. اهذه من قوی الانسان. و دعیت لرباک اهل بعض

قوت بیان از و شان سلب کرده شد. آیا این از طاقت هاست انسان است. و خوانده شدم تا مبادیکنم بعض

الاعداء فاذا تعاطینا کاس الدعاء. و اقد حنا زناد المباهدة فی العراء.

و دشمنان. پس چون هم دیگر گرفتیم کاس دعا را و با یکدیگر زودیم چها تمناهای مبارک را در میدان

الحق الله بنا بعده عسا کر من اهل العقل والعرفان. و فتم علينا

لا حق کرد خدا تعالی بعد از این بامالشکرها از اهل عقل و عرفان و کشوده شد بر ما

ابواب النعماء من الرحمان. و زاد أعزة جماعتنا الی مائة الف

درهای نعت از خداوند تعالی. و زیاده شدند عزیزان جماعت ما تا یک لک

بل صاروا قریباً من ضعفها الى هذا الاوان - وكانوا اذ ذاك اربعین
بلکہ دو چہند آں - شدند در این وقت و بودند در آن وقت ہفت چہل

نفرًا اذ خرجنا الى اهل الحدوان - ورد الله عدوي المباهل كل يوم
آدمی و قتیکہ بیرون آمدیم شوئے دشمنان - و خدائے من دشمن مباہلہ کنندہ را روز بروز

الى الخمول والخذلان - اهذه من قوی الانسان فالان يا اخواني
در خمول و خذلان انگند - آیا این از قوت ہائے انسان است پس اکنون بے برادران من

الذين تحلوا بالفهم وتحلوا من الوهم اشكروا المنان - فانكم وجدتم
کہ زینت یافتہ اید بخود و خالی شدہ اید از وہم خدا را شکر کنید کہ شما حق را

الحق والعرفان - وتبوا تم مقام الاقان - وكونوا شهداء على عندا بناء الزمان
یافتہ اید و بر مقام امان رسیدہ اید و برائے من نزد مردم گواہ باشید

الستم شاهدين على اياتي ام لكم شبهة في الجنان - واتي رجل منكم
آیا شما بر نشان ہائے من گواہ نیستید یا شما را در دل شبہتہ ہست و کدام کس از شما است

ما رأی آية منی فاجیبوا یا فتیان - وانی اعطيت معارف من ربی ثم
کہ هیچ نشانی از من ندیدہ است پس جواب بدید بے جوانان من از خداوند معارف یافتہ ام باز

علمتكم وصقلت بها الاذهان - وما كان لكم بحمل تلك التقديران -
شما را تعلیم دادم و با آن ذہن ہا را صیقل کردم و شما را بکشودن آن گرہ ہا قوت نہ بود -

والله انی امره انطق فی الهدی - ونطق ظہری وخی یوحی - فوجدت
و بخدا من مردے ام کہ مرا ہدایت گویانیدہ است و بر پشت من وحی الہی مکرر بندہ بہست پس

الراحة فی التعب والجنة فی اللظى - فمن اشر الملو ت فسیحی - فلا تہیجوا
راحت را در رنج یا ختم و بہشت را در دوزخ دیدم - و ہر کہ موت را اختیار کردہ و از زندہ خواہند کرد

حیاتکم بثمانی بخس ولا تنبذوا من الکف خلاصة نفع - ولا تکلونوا
پس زندگی خود بچیزے اندک مغرور نشید و از کف خود خلاصہ نقد را میفگنید - و از آل مردم

من الذين على الدنيا يتميلون - ولا تموتوا الا وانتم مسلمون - اني
 مباديدكم بر دُنیا همه تن مے افتند و نه میرید مگر در حالیکه شما مسلمان باشید - من
 اخترت لله موتا فاخترتوا له وصبا - و اني قبلت له ذبحا - فاقبلوا
 اختیار کردم برائے او موت را پس شما بر بیماری را اختیار کنید - و من ذبح شد را اختیار کردم شما
 له نصبا - و اعلموا انكم تفلحون بالصدق والاخلاص والاتقاء -
 برج اختیار کنید و بدانید که نجات شما در راستی و اخلاص و تقوی است
 لا بالاقوال فقط يا ذوى الداهل - وان الفلاح منوط بمقوكم
 نه بسعین با لے و دشمنان و رستگاری شما موقوف بر لاغری شماست
 كل المناط - ولن تدخلوا الجنة حتى تلجوا في ستم الخياط - فامتحضوا
 بهر حال و هرگز در جنت داخل نخواهید تا وقتی که داخل نشوید در دهانه سوزن - پس بجنابانید
 حزمكم للتقاة - و اختبطوا لارضاع ربكم في زوايا الحجرات والفوات -
 احتیاط خود را برائے تقوی و دست و پا زنی برائے راضی کردن رب خود در گوشهٔ حجه و در بیابان ادا کنید
 اقضوا غريمكم الذين لئلا تسجنوا - و اداوا الفرائض لئلا تسئلوا
 بقرض خواه خود قرض را تا بزدان نروید - و فرائض را ادا کنید تا پرسیده مشوید
 واستقروا الحقائق لئلا تخطئوا - ولا تزدروا لئلا تشرذروا -
 و حقیقتها را بجوئید تا خطا نکنید و عیب چیزی نکنید تا عیب شما نچینند
 ولا تشددوا ولا تشددوا - و ارحموا يا عباد الله ارحموا -
 و سختی مکنید تا بر شما سختی نکنند و رحم کنید ای بندگان خدا تا بر شما رحم کنند
 وكونوا انصارا لله وبادروا - ان الله ملك كثير و قدامكم و اعراضكم
 و انصار خدا باشید و سُوئے او شتابید و خدا تعالی پس از بیعت شما مالک شده است مال کثیر شما را و مال
 و نفوسكم بعد البيعة و اتاكم به رضوانه فاثبتوا على هذه المبايعة -
 قلیل شما را و جانی شما را و بروی شما را و عوض آن رضای خود شما را داده است پس برین خرید و فروخت ثابت

منا

لَتُعْمَرُوا بِالْخُلَّانِ وَتُدْخُلُوا فِي الْخُلَّانِ - ارهفوا همكم لتكمیل

بنانید تا پوشانیده شوید ببطایم و داخل کرده شوید در دوشان - تیر کنید همت های خود را برائے تکمیل

الدین - واجعلوا لانفسکم ميسم الشبان ولو كنتم مشائخ فانین

دین و صورت جوانان بسازید اگر چه شما شیخ فانی باشید -

اذكروا موتكم یا فتيان ولا تمیسوا كالنشوان - ترون الناس جعلوا

یاد کنید موت خود ای جوانان و نخرامید همچو مست می بینید مردم را که در

مقصود هم فی کل امر نشباً - وان لم یحصل فیحسبون الدین

هر امر مقصود مال میدارند و اگر مال حاصل نشود پس دین را رنج

نصباً - وفی الدین لا یعضد همهم الا الهواء - فیقبلون بشرطها

می چنارند و همت ایشان را در دین صرف هوائے نفس کر می بندد و بهین شرط قبول می کنند

والافلاک ارباء - ولا یبالون مقاحم الاخطار - ولا یخافون الاقطار - لا

درین انکار می نمایند و پروا نمی دارند جابائے هلاکت را و پروا نمی ترسند ترسهای منتشرة

یعلمون ای شیء یدفع ما اصابهم وینفی الحذر الذی نابهم

در اطراف میدارند نمیدانند که کدام چیز است که دفع کند مصیبتشان و دور کند آن خوف را که اوشان را رسیده

اسلموا الدنیا و ملئوا منها قلوبهم - فیعدون الیها و یجدوا الهواء

فرمانبردار شدند دنیا را و دلبهائے شان از آن پر کردند پس میدویدند بسوی او و حرص و هوا میراند سواری

رکوبهم - ایها الناس قد عاث الطاعون فبلا دکم - و ما رای مثل

ایشان را - ایها مردم حذر کرده است طاعون در شهرهای شما و ندیده است همچو آن حمله سیمیکس

صوله احد من اجد ادمکم - و تعلمون ان دوده لا تهلك الا فی

از بزرگان گذشته شما - و میدانید که کرم آن هلاک نمی شود مگر در

صمیم البرد اوفی صمیم الحر فاختروا کلیمها تعصوا من الضر

خالص سردی یا در خالص گرمی پس هر دو را اختیار کنید تا از ضرر دهائی یابید -

ولا نغش بالبرد الا تبرد النفس من المجدبات والانقطاع الى الخضرة

و مراد ما از سردی اینست که نفس را از جذبات سرد کنید و بسوی حضرت باری عز اسمه
والاقبال علیه بالتضرعات ولا نغش بالحر الا النهوض للخدمات

بتضرعات بیائید و مراد ما از گرمی این است که برای خدمت برخیزید
وترك التواني ورفض الكسل بحمارة هي من خواص المخوف والتقاء
و سستی و کسل را ترک کنید بآن گرمی که از خواص خوف و تقوی است

ومن لوازم الصدق عند ابتغاء المرضات فان شتوتم فقد نجوتم

و از لوازم صدق است وقت خواستن رضا الهی پس اگر درین سرما داخل شوید نجات خواهید یافت
وان اصطفتم فما هلكتم وما تلفتم ايها الاخوان ان متاع التقوى

پس اگر در گرمی داخل شوید از تلف شدن محفوظ خواهید ماند ای جوانان متاع تقوی برباد شد
قد بار وولت حماته الادبار وخرج الايمان من القلوب وملت

و حامیان آن پشت ها گردانیدند و ایمان از دلها بیرون رفت
النفوس من الذنوب فاسعوا لهذا الكرب وجلبه و انطلقوا

نفسها از گناهان پُر شدند پس کوشش کنید برای این حاجت و کشیدن آن و بروید زودی
مجدّين في طلبه لتنجوا من طاعون متطائر بشرة الذی

کننده در جستن او تا نجات یابید از طاعون که پرنده اند اغرایه او آنکه
يفرق بين الاخيار والاشرار واعلموا ان الارض زلزلت مرتين

در نیکیان و بدان فرق میکند و بدانید که زمین دو دفعه جنبانیده شد
زلزالا شديدا الاول لما ترك ابن مريم وحيدا والثانية

سمعت جنبانیدن اول چون ابن مریم تنها گذاشته شد و دوم
حين رددت طريدا فلا تنموا عند هذه الزلزلة وتبصروا

بوقتی که من رفته کرده شدم پس خواب مکنید نزد این زلزله و بینید

وَيَقْطُوا بِأَدْرُو إِلَى ابْتِغَاءِ مَرْضَاتِ الْحَضَرَةِ - وَأَخْرَجْنَا نَحْبَرَ كَرَمِهِ
وَبَيَّارِ شَوِيد و جلدی کنید برائے حاصل کردن رضائے باری تعالیٰ - و آخر آن امر که ما به جوآنان
یافتیان - هُوَ كَلِمَةُ مَبَشِّرَةٍ مِنَ الرَّحْمَنِ - خَاطِبُنِي رَبِّي وَبَشَرَنِي
شمار از آن خبر میدیم که چند کلمات بشارت اند از خدا تعالیٰ - مخاطب کرد مرا خداوند من و بشارت داد
ببشارة عظمی - وَقَالَ يَأْتِي عَلَيْكَ زَمَنٌ كَمَثَلِ زَمَنِ مُوسَى - أَنَّهُ
مرا بشارت بزرگ - و گفت بر تو یک زمانه خواهد آمد همچو زمانه موسی - او

كَرِيمٌ تَمْشِيْ اِمَامُكَ وَعَادِي لَكَ مِنْ عَادِي - يَعْصِمُكَ اللَّهُ
کریم است پیش پیش تو خواهد رفت و دشمن خواهد گرفت آنرا که ترا دشمن گیرد خدا ترا از دشمنان نگه
مِنَ الْعَدَا - وَيَسْطُو بِكَ مِنْ سَطَا - يُبْدِي لَكَ الرَّحْمَنُ شَيْئًا
خواهد داشت و بر حمله کننده حمله خواهد کرد رحمن برائے تائید تو چیزی ظاهر خواهد نمود
بَشَارَةٌ تَلْقَاهَا النَّبِيُّونَ - اِنْ وَعَدَ اللَّهُ اِثْنًا - وَرَكْلًا - فَطُوبَى
این بشارت است که انبیاء و ائمه یابند - و عده خدا بسیار و یک باب بر زمین برود و اصلاح کار کند - پس
لَمَنْ وَجَدَ وَرَأَى - قَتَلَ خَيْبَةَ وَزَيْدَ هَيْبَةَ - ثُمَّ فِي يَوْمٍ مِنْ
خوشحالی است آنرا که آن عده یافت و آنرا دید - یک کس از نامرادی بیمزد و هلاکت او هیمیت ناک خواهد شد - باز
الْاَيَّامِ - اُسْرِيْتُ قَرَطًا سَا مِنْ رَبِّي الْعَلَامَ - وَاِذَا انْظَرْتُ
در روزی از روزها نموده شد مرا کاغذی از خداوند عظیم خود پس چون نظر کردم

فَوَجَدْتُ عُنْوَانَهُ بِقِيَّةِ الطَّاعُونَ - وَعَلَى ظَهْرِهِ
پیدا نمودن او این فقره یافتیم که بقیة الطاعون و دیدم که بر پشت او

اِعْلَانٌ مَتَى كَانَتْ اَشْعَتْ مِنْ عِنْدِي وَاقِعَةٌ ذَلِكَ الْمُنُونُ +
اعلان از طرف من است گویا من از طرف خود آن واقعه مرگ را شائع کردم +

تَرْجَمَةً مَكْتَبَةِ الْمَشَاءِ اللَّهِ
 ترجمہ خط کہ سوتے شہاد اللہ امرت سری نو شعر
 الْأَمْرِ سِرِّي إِذْ جَاءَ قَلْدِيَانِ وَ
 و تھے کہ یہ قادیان آمد
 طَلَبَ رَفْعَ الشَّهَادَاتِ بِعَطَشِ
 بہ تشنگی دروغ ازالہ شہادت خود خواست سنہ ۱۳۲۰
 فَرِيءٍ - وَكَانَ هَذَا عَاشِرُ شَوَّالٍ -
 و بود این تاریخ دہم شوال سنہ ۱۳۲۰
 إِذْ جَاءَ هَذَا الدَّجَالُ
 چوں این دجال بہ قادیان آمد -

بلغني مكتوبك وظهور مطلوبك أنك استدعيت أن أزيل شهادتك التي صلت
 مرانامہ تو رسید و مطلوب تو ظاهر گشت تو درخواست کردی کہ بعض شہادت تو کہ متعلق بعض
 بها علی بعض انبائی الغیبیة - فاعلم أنك إن كنت جئت بصحة الفیة وليس فی
 پیشگوئیها هستند دور کنم پس بدان کہ اگر بصحت نیت نزد من آمدی و نیست در
 قلبك شیء من المفسدة فلك ان تقبل بعض شروطی قبل هذا الاستفسار -
 دل تو چیزی از فساد پس بر تو واجب است کہ قبل این استفسار بعض شرطها را قبول کنی -
 ولا تخرج منها بل تثبت علیها کالأخیار - وإن كنت لا تقبل تلك الشرط
 و ازان شرطها خارج نشوی بلکہ همچونیک مردان بر آن ثابت بمانی و اگر تو آن شرط را قبول نمی کنی

فَدَعْنِي وَامْضِ عَلَى وَجْهِكَ - وَخَذْ سَبِيلَ رَجْعِكَ - فَمِنَ الشَّرْطِ أَنْ لَا
 پس مرا بگذارد و همچنان که آمدی برو و راه مراجعت بگیر - پس بمثل آن شرائط این است
 تَبَاحُثْنِي كَمَا لِبَاحِثَيْنِ - بَلْ أَكْتُبْ مَا حَاكَ فِي صَدْرِكَ ثُمَّ ادْفَعْ إِلَيَّ مَا كُتِبَتْ
 که بجز بحث کننده گان با من بحث ممکن - بلکه هر چه که در دل ترا میگذرد آنرا بنویس باز نوشته خود را مرا بده
 كَمَا لِمُسْتَوْشِدِّينَ - وَلِيَكُنْ كِتَابُكَ سَطْرًا أَوْ سَطْرَيْنِ وَلَا تَزِدْ عَلَيْهِ كَمَا لِمُنْتَخَصِّمِينَ -
 و می باید که نوشته تو سطره باشد یا دو سطر و برای زیاد کردن مانند سقیزندگان
 ثُمَّ عَلَيْنَا أَنْ نَجِيبَكَ بِبَيَانٍ مِفْصَلٍ وَأَنْ كَانَ إِلَى ثَلَاثِ سَاعَةٍ - فَلَنْ يَقِفَ
 باز بر ما واجب خواهد بود که به بیان مفصل اگر چه تا سه ساعت باشد جواب بدهیم پس اگر بعد
 قَلْبِكَ شَيْءٌ بَعْدَ السَّمَاعِ وَرَأَيْتَ فِيهِ مِنْ شِنَاعَةٍ فَلَاكَ أَنْ تَكْتُبَ الشَّبَهَةَ
 شنیدن جواب در دل تو چیزه باشد در جواب و آنچه زشتی به بینی پس اختیار تو خواهد بود که باز مانند
 الْبَاقِيَةِ مِثْلَ مَا كُتِبَتْ فِي الْمَرْتَبَةِ الْأُولَى - وَهَلْ جَرَّ أَحْتَى يَحْمِلُوا الْحَقَّ وَيَقْدَمُ
 سابق شنبه خود بر کاغذ نویسی و همچنین سلسله این پرچه را جاری خواهد ماند تا آنکه
 السَّكِينَةَ وَيَتَبَيَّنُ مَا كَانَ عَلَيْكَ يَخْفَى - وَافْعَلْتَ ذَلِكَ لَتَسْكِينَتِكَ تَبْكِيكَ
 حق ظاهر شود و تسل و تشو و حیرت پوشیده بر تو ظاهر شود و این انتظام بر آساست کردن و عاجز کردن
 وَلَا الْحِيلَةَ أُخْرَى - بَلْ أَنَا عَاهَدْتُ اللَّهَ تَعَالَى بِمُخْلَفَةٍ لَا تَنْسَى - أَنْ لَا أَبَا
 تو نه کرده ام بلکه من عهد کرده ام خدا تعالی را بقسم که بعد کتاب من انجام آتیم به هیچکس
 أَحَدًا مِنْ كَرَاهٍ كَانَ أَوَّلًا ثُمَّ بَعْدَ كِتَابِي الْإِنجَامَ - فَلَا أَرِيدُ أَنْ أَكْتُبَ عَمْدًا الْإِنْجِيلَ
 مباحثه نخواهم کرد پس نمی خواهم که عهد خود را بشکنم و نافرمایان خداوند خود گردم -
 وَأَعْصَى رَقِي الْأَعْلَى - وَقَدْ قَرَعْتُ كِتَابِي فَتَقَبَّلْ عَذْرِي وَأَسْأَلُكَ وَفْقَ شَرْطِي
 و کتاب من انجام آتیم را خوانده پس عذر من قبول کن و موافق شرط من بده
 أَنْ كُنْتُ مِنْ أَهْلِ التَّقْوَى وَأُولَى النُّهَى - وَكُتِبَتْ فِي رَقْعَتِكَ أَنْ تَطْلُبَ الْحَقَّ
 اگر از اهل تقوی هستی - و دانشمند هستی و تو در رقعہ خود نوشته که طلب حق ترا از

استخزجك من كناسك ورحلك عن اناسك - فان كان هذا هو الحق فلم
 غافله برون آورده است و بهین طلب ترا از عویزان کوچ کنایه پس اگر چه امر حق است پس چرا
 تعات طریقاً یعصم من نكث العهد ونقض الوعد - وفيه تودة و بعد من
 ازان طریق که اوست میکنی که مرا از نقض عهد محفوظ می دارد و در او استیلاست دوری است از
 خطرات الوکید - علی انه هو اقرب بالامن فی هذا الزمن - فان النزاع یزید
 خطر هائے غضب کردن با وجود این آن طریق اقرب با من است درین زمانه چو که نزاع زیاد می گردد
 و يشتعل عنه المقابلة بالمطالبة - و یفجر الامر من المباحثة الى المجادلة -
 و يشتعل می گردد در وقت مقابله سخن با داور از مباحثه بسوء مجادل می کشد
 و من المجادلة الى المحكام و من المحكام الى الاثام فمن فطنة المرء ان یجتنب
 و از مجادله تا بحکام نوبت میرسد و از حکام سزاها تجویز می شوند پس از طرق دانشمندانه نیست
 طرق الاخطار - ولا یستعتمد الى النار - و ایتی حرج عليك فی هذا الطريق
 که از راه هائے خطر پیر میزد و دانسته شود آتش نرود و درین طریق که اختیار کردم کدام حرج تست
 الذي اخترته و ایتی ظلم یصیبك من النهم الذي اثرته - و ایتی ما عقتك
 و کدام ظلم ازین پنج که اختیار کردم تو می رسد و من تلمع من كرم
 من عرض الشبهات - و لا من رمی سهام الاعتراضات بیدانی اخترت
 شبهات باز نداشته ام و نه از راندن تیر هائے اعتراضات منع کردم مگر اینست که من طریقه را
 طریقاً هو خیر لی و خیر لك لو كنت من العاقلین - و لا مانع لك ان تكتب
 اختیار کردم که برائے من و برائے تو بهتر است اگر دانشمند هستی و ترا هیچکس مانع نیست که
 مائة مرة ان كنت من المرتابین - و انما استرطت لك الایجاز فی الترقیم
 صد مرتبه شکوک خود بنویسی اگر شک داری و اینکه شرط مختصر نوشتن بتو کردم این برائے آنست که
 لئلا تقع فی بحث نقصا ماه خوفا من الحسیب العلیم - ثم من الواجبات
 تا ما در مباحثه نیفهم که ازان پیر میزدیم و چون خوف خداست حسیب علیم باز از شرط واجب است

ان لا تعترض علينا الا اعتراضا واحدا من الاعتراضات وشبهة من
 که صرف یک اعتراض نویسی و یک شبهه پیش کنی از این اعتراضها و شبهات که
 الشبهات ثم اذا الدين افرضة الجواب - بالاستيعاب - فعليك ان تعرض
 می داری باز چون فریضه جواب را بالاستیعاب ادا کردیم پس بر تو واجب خواهد بود
 شبهة أخرى وهذا هو اقرب الى الصواب - فان كنت خرجت من بلدك
 که شبه دیگر را پیش کنی و همین اقرب بصواب است پس اگر تو بر قدم صلاحیت از شهر خود
 على قدم السداد - وليس في قلبك نوع من الفساد - فلا يشق عليك ما
 بیرون آمدی و در دل تو هیچ فساد نیست پس بر تو گران نخواهد آمد
 كتبنا اليك وتقبله كعدل فارغ من الحق والعدا - وان كنت تظن ان
 آنچه ما عرض کردیم بر تو و همچو عادل و اقرار قبول خواهی کرد و اگر تو این گمان میکنی که
 هذا الطريق لا يظفر بك بمرادك - فايقن انك تريد هناك اجف فسادك
 این طریق ترا براد تو نرساند - پس یقین میکنم که تو اینجا بعض فساد را را او می داری
 وكذلك ظهرت الآثار - وعلم الاخير فاني لما اوصلت عزمي الى اذنيك
 و همچنین آثار ظاهر شدند و نیکی دانستند چرا که من عهد آن قصد خود تا هر دو گش تو رسانیدم
 ترا كمت الظلمة على عينيك - وغشيتك من الغم - ما غشى فرعون من
 پس تاریکی بر دو چشم تو نشست و پوشید ترا آن اندوه غم که پوشیده بود فرعون را از
 اليق - والت حال تلك الى سلب الحواس - وجعلك الله في الاخسرين
 دریا و حالت تو بسوی سلب حواس منجر شد و خدا تو درین جنگ از زیان گذارد
 في هذا البأس - ثم امتد منك اللهاج لترك الحياء - لننكث عهد
 کرد - باز دراز شد ستیزه کردن تو از ترک حیا - تا که ما عهد
 حضرة الكبرياء - فالعجب كل العجب وانت انسان او من الجمادات -
 خداوند خود را بشکنیم پس تعجب است تمام تعجب آیا تو انسانی یا از حیوانات هستی -

سلام

فَأَنْتَ تَرْغِبُنِي فِي نَقْضِ الْعَهْدِ يَا ذَا الْجَهْلَاتِ - وَقَدْ عَلِمْتَ أَنَّكَ خَيْرٌ
 كَرْتُو بَرْتُو نَقْضِ عَهْدِهَا رَجَبْتِ مِی دِهی
 فِي كُلِّ سَاعَةٍ لِتَجِدَ يَدَ الثَّغْلَةِ - فَلَيْسَ إِلَّا أَنْفِرَاكَ إِلَّا مِنْ فُسَادِ الْقَلْبِ
 تَوَاضَعْتَ دَادِه شَدَك تُو شَبِهْ خُود رَا تَا زَهْ كُنْیِ پَس نِیست اَكُنْوَ اَنخِرَات تُو مَكْرَازِ خَوَانِی دَل
 وَسُوءِ النِّيَّةِ - وَالَّذِي أَنْزَلَ الْمَطَرُ مِنَ الْغَمَامِ - وَأَخْرَجَ الثَّمَرَ مِنَ الْكُمَامِ
 وَ بَدِیْتِی وَ قَسَمِ بَخْدَا كُ بَارَاں رَا اَز اَبْرُودِ آوَرْد وَ بَارَاں اَز مَكُونِ بیرونِ كَشِید
 لَقَدْ نَوَيْتُ الْفُسَادَ - وَمَا نَوَيْتُ الصَّدَقَ وَالسَّدَادَ - وَكَانَ اللَّهُ يَعْلَمُ أَنَّكَ
 كَرْتُو نِیْتِ نَسَا كَرْدِی وَ نِیْتِ صَدَقِ وَ سَدَادِ نِی دَارِی وَ خدایِ دَانَسْتِ كَرْتُو
 لَا تَحِیْ مَكْرًا وَ أَفِیْتَ الْقَرِیَّةَ وَ حَلَلْتَ - وَ عَلَى أَيْ قَصْدٍ أَجْهَلْتَ -
 بَرَا كَدَامِ كَرْدِیْنِ وَ هِ آدِی وَ بَرِ كَدَامِ قَصْدِ شَتَا فِی -

فَسَقَاكَ كَأْسُكَ - وَارَاكَ يَاسُكَ - وَلَمْ يَزَلْ بَصْرُكَ يَصْعَدُ فَيْكَ وَ
 پَس بِهَالَكُ تُو تَرَا فَوْشَانِید وَ نُو مِیدِی تُو بَر تُو ظَا هِر كَرْد - وَ هِمِشَه بُو دِ مِیْنَانِی مَن كِه بِلَا مِی نَكْرِیْسْت وَ تُو
 يُصَوَّبُ - وَ يُنْقَرَعُنْكَ وَ يُنْقَبُ - حَتَّى ظَهَرَ لِي أَنَّكَ مِنَ الْمُرَاتِنِ لَا مِنْ
 وَ پَس مِی نَكْرِیْسْت وَ مِی كَاوِید اَز تُو وَ تَفْتِیْشِ مِی كَرْد تَا آنَكِه بَر مَن ظَا هِر شَد كِه تُو اَز زَبَانِ كَارَاں هِسْتِ وَ اَز
 عَطَاشِ الْحَقِّ وَ الطَّالِبِينَ وَ لَا تَبْتَغِ إِلَّا شَهْرَةً عِنْدَ رَمْعِ النَّاسِ - وَ عِنْدَ
 تَشْكَلِی حَقِّ وَ طَالِبَانِ وَ مِی خَوَاهِی مَكْرِ شَهْرَتِ نَزْدِ سَفَلَهْ مَرُومِ وَ نَزْدِ
 سَفَهَاءِ الْقَوْمِ الَّذِينَ قَدْ سَجَنُوا فِي سَجْنِ الْخَنَاسِ - ثُمَّ إِنِّي كَمَا
 آن سَفَهَاءِ قَوْمِ كِه دَر زَنْدَانِ شِیْطَانِ اَنْدَ بَا ز مَن بِهِنَجَانِ كِه
 أَخْلَفْتُ نَفْسِي أَخْلَفَكَ بِاللَّهِ سَرِيعَ الْحِسَابِ إِنْ لَا تَبْرَحْ هَذِهِ الْقَرْيَةَ
 نَفْسِ خُود رَا قَسَمِ دَادِه اَم تَرَا نِیَزِ قَسَمِ مِی دِهَمِ
 الْأَبْصَادُ أَنْ تَعْرِىَ شَبَهَاتِكَ بِمِطِّ كَتَبْتُ فِي الْكِتَابِ - وَ تَسْمَعُ
 نَدْوَى كِه شَبَهَاتِ خُود رَا بِطَوْرِ كِه دَر غَطِ نُو شَدِه اَم پِشِ كُنْیِ وَ جَوَابِ

مَا أَقُولُ لَكَ فِي الْجَوَابِ. وَادْعُوا اللَّهَ السَّمِيعَ الْمُسْتَجِيبَ الْقَدِيرَ الْقَرِيبَ

من بشنوی و دعا می کنم نزد خدای مستجیب الدعوات و قادر و قریب

أَنْ يَلْعَنَ مَنْ نَكَثَ بَعْدَ هَذِهِ الْأَلِيَّةِ. وَمَا بِالْحَلْفِ وَذَهَبٍ مِنْ غَيْرِ

که لعنت کند بر آن شخص که این قسم را بشکند و بغیر تصفیة برود و بیج پروانے

فَصَلِّ الْقَضِيَّةَ. وَرَحَلْ قَبْلَ دُخْرِ هَذِهِ الْمَخَاصِمَةِ. مَعَ أَنَّهُ أُتِيَ بِهَذَا الْبَهْلِ

قسم ندارد و گنج کرد قبل دُور کردن این مخاصمت باوجودیکه او را بار سال خط ازین لعنت

بِأَرْسَالِ الصَّحِيفَةِ. وَكَنتَ أَنْتَظِرُ أَنْ هَذَا الْعَدُوُّ يَخَانُ هَذِهِ اللَّعْنَةَ. أَوْ يَخْتَارُ

اطلاع داده شده و بودم که انتظار می کردم که این دشمن ازین لعنت خواهد ترسید یا گویا

الْرَحْلَةَ. حَتَّى وَصَلَنِي خَبْرُ فِرَارِهِ فَهَذَا نَمُودُجِ دِينِهِ وَشَعَارَةِ قَاتِلِهِ اللَّهُ

اختیار کند تا آنکه خبر گریختن او بمن رسید پس این نمودن دین و شعار اوست و اے بر من بگو

كَيْفَ نَكَثَ الْحَلْفَ بِالْجُرْعَةِ. فَيَأْتِ إِذْقَهُ طَعْمَ نَقْضِ الْحَلْفَةِ. وَقَدْ حَقَّ

قسم و ایشکست رت پروردگار من بپیشان او را مژده شکستن قسم و آنچه گفته بودم درست شد که او هرگز

الْقَوْلُ مَنِ أَنَّهُ لَا يُؤَافِقُ إِلَّا زَالَ الشَّبَهَاتِ. وَلَا يَمِيلُ إِلَّا إِلَى بَهْتَانِ

برائے از اله شبهات نزد من نخواهد آمد و میل نخواهد کرد مگر بسوء بهتان

وَكَيْدٍ وَفَرِيَةٍ كَمَا هِيَ عِلْدَةُ أَهْلِ الْمَعَادَاتِ وَالْجَهْلَاتِ. وَكَانَ هَذَا الرَّجُلُ

و مکر و دروغ چنانکه عادت دشمنان است این شخص اراده کرده بود

عَزَمَ عَلَى مِمَارَاةٍ مُشْتَدَّةٍ الْهَيُوبِ. وَمُبَارَاتٍ مُشْتَطَّةٍ الْهَلُوبِ. لِيَشْتَبِهَ

که چنان ستیزه کند که وزیدن او سخت باشد و معارضه که از حد گذرنده باشد تا امر بر

الْأَمْرِ عَلَى الْعَوَامِ. وَلِيُخْفِيَ صَدَقَ الْكَلَامِ تَحْتَ خَيْقِ اللَّسَامِ. فَلَمَّا

عام مشتبه گردد و تا که زیر آواز لثیان صدق کلام پوشیده ماند پس هرگاه

لَمْ نَرَفِهِ سِمْعًا تَتَقَى. وَلَا أَثَرَ الْحُجَى. أَرْدَنَانِ نَخِجَ الْأَمْرَ مِنَ الدُّجَى.

ما در و نه پر مهر گاری ندیدیم و نه نشانی عقلندی. آماده کردیم که امر را از تاریکی بیرون آوریم.

۱۱۵

و قد سبق منی عهدی فی ترک المباحث کما مضی و کان هذا امرًا من
 و عهد من پیش زین شده بود که مباحثات نخواهم کرد و این امر ازل خدا
 ربی الذی یعلم الغیوب. و یتقد القلوب فتحمینا کیده. و جعلنا
 بود که غیب های داند و تنقید دلبا میکند پس دور شدیم از کراو و نفس او را
 نفسه صیده. و حینئذ حقت بی فرحتان. و حصل لی فحان. و لم اذ
 شکار کردیم و آنگاه گرفت مرا دو خوشی و حاصل شدند بر من دو فتح و نیایم
 بایهما انا اوفی مرجا و اصفی فرحا فشکرت کالحیران. و لا حاجة الی
 که کلام خوشی مرا زیاده و کمال است پس شکر کردم بهج حیران و هیچ حاجت نیست که
 اعاده ذکر هذه الفرحة و القیم و النصق. فانک سمعت کیف انکف العذر
 اعاده ذکر این فرحت و فتح کنیم چرا که تو شنیدی که چگونه دشمن بنوییدی
 بالخیبة و الذلة و وصمة اللعنة و ارضدته باحلافی آیاه لللعنة و البركة.
 و ذلت و داری لعنت بازگشت کرد و آماده کردیم او را بقسم دادن خود برائے لعنت و برکت.
 فحمل اللعنة و ذهب بها من هذه الناحية. و اما الفتح الذی
 پس لعنت را برداشت و ازین ناحیه بلعنت رفت - مگر آن فتح که تا کنون
 اخفی الی هذا الوقت من اعین الناس فی آیات و وضعت علی
 از مردم پوشیده داشته شد پس آن نشانی ها هستند که
 راس العدا کا لفاس. و کنا ناضلنا بالا عجاز. کما یثبتنا ضل یوم البراز.
 سر دشمنان بهجو تیر افشاد. و بودیم که جنگ کردیم از زوایع مجزوه همچنان که در میدان جنگ می کنند.
 فنصرنا الله فی کل موطن و اخرجنا الذهب من کل معدن و کنت
 پس در هر میدان خدا ما را فتح داد و از هر معدن زر بیرون آوردیم و بودم که
 قلت للناس ان الله سیظهر لی آية الی ثلث سنین. لا تمسها ید
 وعده کردم مردم را که خدا تعالی تا سه سال نشانی برائے من ظاهر خواهد کرد همچنان نشانی

أحد من العالمين - فإن لم تظهر فلست من الصادقين - فالحمد لله
 خواهم بود که دست مخلوق بر آن سخاوت نگردد پس اگر آن نشان ظاهر نشود پس صورت از خداوند میسر نیست
 علی ما اظهر الآيات واخرى العدا - ونرى ان نكتبها مفصلة لكل
 خدا تعالی است که نشان ها نمود و دشمنان را رسوا کرد و میخوانیم که نشان ها بر آن طالبان هدایت را بخا
 من يستغى الهدى -
 به تفصیل می نویسیم -

تفصیل آیات ظهرت في هذه الأعوام

تفصیل آن نشان که در این سه سال بطور آید
 الثلاثة وتفصیل فتح زرقا
 و تفصیل آن فتح که در این جنگ
 في تلك الحاسّة
 ما را نصیب شد -

الله الله له المجد والكبرياء - ومنه القدر والقضاء - تسمع حكمه الارض
 خداست خداست مراد است بزرگی و کبریائی - و از دست قدر و قضاء - می شنود حکم او زمین و
 والسماء - وتطيعه الاعيان والافياء - والظلمات والضياء - يعطى الفهم
 آسمان و اطاعت می کنند او را اصل ها و سایه ها و تاریکی و روشنی عطا می کند فهم هر کرا
 من يشاء ويسلب ممن يشاء - سبحانه وتعالى اظهر علاونا و حط اعدائنا
 می خواهد و سلب کند فهم از هر کس می خواهد - بزرگ است و تعالی ظاهر کرد غلبه ما را بر اعدا و دشمنان ما را از آنها
 شمسهم كورت - ونجومهم انكدرت - وجبا لهم نفس - وجبا لهم عز
 شمس همچو چادر تیره شده و ستاره ها مثل بیهوش شدند و کوه ها مثل برکنه شدند و من باشان پاره پاره شده شد -

۱۱۷

وَأَشْجَارُهُمْ اجْتَنَّتْ - وَأَنْوَارُهُمْ طُمَسَتْ - كَادُوا كَيْدًا - وَكَادَ اللَّهُ كَيْدًا -
 ودرخت های شان از پیچ کنده و نور های شان محو شدن گرمی کردند و خدا هم مکر می کرد -
 فَجَعَلَ كُلَّ مَنْ نَهَضَ لِلصَّيْدِ صَيْدًا - الْمَرْتَالِي الَّذِينَ أَنْكَرُوا الْآيَاتِ -
 پس هر که بر آن شکار کردی برخاسته بودا شکار کرد آیا آنکه نمی شناسد آن مردم که انکار کردند از نشانه های من
 وَفَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَصَالُوا عَلَىٰ عُرْضِي وَحْيَاتِي - كَيْفَ إِذَا قَهَمَ اللَّهُ
 وایزادند مؤمنان را و حمله کردند بر آبروی من و حیات من چگونه رسانید خدا تعالی ایشان را
 عَذَابَ الْحَرِيقِ - وَجَعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ قُرْآنًا وَغَادَرَهُمْ كَالْغُرَيْقِ -
 عذاب سوزنده و پیدا کرد در ما و ایشان فرقه ظاهر و مجذاشت ایشان را بهم غرق شده -
 وَكَذَلِكَ جَعَلَ لِكُلِّ عَدُوٍّ نَصيبًا مِنَ الذَّلَّةِ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا أَمْرَ
 همچنان بر آن هر دشمن بهره از رسوائی مقرر کرد این از بهر این که ایشان نافرمانی
 رَبِّهِمْ وَقَامُوا لِلْمُقَابَلَةِ - وَعُرِضَ عَلَيْهِمُ الْآيَاتُ كَالْقُسْطِ الْمُسْتَقِيمِ -
 رتبه خود کردند و پیش کرده شدند بر ایشان نشان ها بهمی تراژوئی راست
 وَالْمُعْيَارِ الْقَوِيمِ - فَأَعْرَضُوا عَنْهَا كَالضَّالِّينَ اللَّثِيمِ - فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ
 و معیار درست پس کناره کردند از ان نشان ها بهمی بخیل و لثیم پس عنقریب خواهند دانست
 إِذَا رَجَعُوا إِلَى اللَّهِ الْعَلِيمِ - وَلَيْسَ بِحَاجَةٍ أَنْ نَكْتُبَ هَهُنَا تِلْكَ الْآيَاتِ -
 چون واپس کرده شدند بسوی خداوند دانای و هیچ حاجت نیست که ما همه آن نشان در اینجا بنویسیم -
 فَكَتَفَىٰ بِآيَاتِ ظَهَرَتْ فِي هَذِهِ السَّنَوَاتِ - فَمِنْهَا أَنَّ اللَّهَ كَانَ وَعْدَنِي
 پس کفایت می کنیم بآن نشان ها که درین سه سال ظاهر شدند و از ان جمله نشان ها این است که خدا مرا
 وَعْدًا اشْتَعْتُهُ فِي كِتَابِي الْبَرَاهِينِ - وَقَدْ مَضَتْ عَلَيْهِ مَدَّةٌ أَزِيدُ مِنْ
 وعده کرده بود که شایع کردم او را در کتاب خود بر این احمید و مدتی زیاده از بیست سال بر آن
 عَشْرِينَ - وَكَانَ خَلَاصَةً مَا وَعَدَانَهُ لَا يَذُرُنِي فِرْدًا كَمَا كُنْتُ فِي
 گذشته است و خلاصه وعده او این بود که او مرا تنها نخواهد گذاشت چنانکه من در آن

ذالك الحين - وياق بافواج من المصدقين المخلصين - ولا يتركني

زمانه بودم و فتح از مصدقين و مخلصين خواهد آورد و نخواهد گذاشت

وحيداً طريداً امثل الكاذبين المفترين - بل يجمع على بابي جنوداً من

مرا تنها رانده شدم همچو مفترين و كاذبان - بلكه جمع خواهد كرد بر درين لشكره از

الخدائين - يأتون باموال و تحائف من ديار بعيدة و يبلغ عدتهم

خادمان و مال با و تحف از ملك هائى دور دراز خواهند آورد و مقدارشان

الى حد لم يعط علمه المتفردون من الاغيار و المحبتين - ولم ير مثله

بآن حد خواهد رسيد كه بيش از علم آن نداده شده و مانند او در سل هائى گذشته

فى سنين - ولم يكن اذ ذاك لى محفل ولا احتفال - و ما كان يجيئ

بظهور نيامه باشد و نبود در آن وقت نزد من بيش جمع و نه كثر مردم و همچو يكس باشد

لهوى ملاقاتى رجل ولا رجال - بل كنت كجهول لا يعرف - و نكرة

يا چند مردم نزد من نمى آمدند بلكه بودم همچو شخص نادانسته كه شناخته نمى شود و همچو نكرة كه

لا تتعرف - و كنت مذ فتحت عينى - و فجرت عينى - احب الزاوية

يقين كرده نمى شود و بودم از آن روز كه كشاده شد چشم من و شكافته شد چشم من كه دوست مى داشتم گوشه را

لا روى النفس بماء المعارف و انجى من العطش هذه الراوية -

تا سيراب كنم نفس را با آب معارف و نجات دهم از تشنگى اين شراب كش را -

فمضى على دهر فى هذه الخلوة ولا يعرفنى احد من الخواص ولا

پس گذشت بر من يك زمانه درين خلوت و نمى شناخت بيمس مرا از خواص و

من العامة - و كنت فى هذا الخمول - حتى تجلى على ربي و بشرنى

عوام و من در هيمن بى قدرى و گناهم بودم تا اينكه خداوند من بر من تجلى كرد و بشارت

بالقبول - وقال ارد اليك كشيروا من الوردى بعد ما كفرك و صبرا و

قبولى داد و گفت كه من خلقه كثير را سوسه تو رجم خواهم داد بعد زينكه ترا كافر خواهند گفت

من العدا - لا مبدل لکلماته ولا راد لما قضی و أفردت الى مدة قدره
 دشمن خواهند شد بیکس نیست که تقدیر خدا را بدل کند و اراده او را رد کند و من تنها و بیکس تا آن مدت ندانم
 الله لی من الحکمة و غلب العدا و اشاعوا فتاوی تکفیری فی الأسواق
 که خدای من از حکمت خود بخاست و دشمنان غالب شدند و کفر من در بازارها و کوچه ها شائع
 و الاذقة - ثم ألقى فی روعی فاشعت ان وقت التصراتی - و جاء اوان
 کردند بعد در دل من انداخته شد پس شلغ کردم که وقت مدد می آید وقت شلغها
 الزهر و انجاب الثلوج من الزئی - و اشعت ان آیه الله تظهر الى
 آمد و از پشت برف بگذاخت و شلغ کردم که نشان خدا تا سه سال
 ثلث سنین و أنصر بنصر عجیب من رب العالمین و ان لم أنصر ولم
 بظهور خواهد آمد و مدد عجیب از رب العالمین مرا خواهد رسید پس اگر مدد رسید
 تظهر آیه فلسف من المرسلین - فلما سلخنا رمضان و تم میقات
 و نشانی ظاهر نشد پس من از مرسلان نیستم پس چون با آخر ماه رمضان رسیدیم و تمام شد مدت
 ربنا الرحمن - نظرنا الى تلك الزمان - فاذا آیات الحق بعضها بالبعض
 پیشگویی سه ساله - نظر کردیم در آن زمان سه ساله - پس ناگاه نشانها یافتیم که بعضی بعضی پیوسته
 کدر و مرجان - فشکرتا ربنا علی هذا الاحسان - و کیف نودى حق
 بودند مانند گوهر و مرجان پس شکر کردیم رب خود را بر این احسان - و چگونه حق شکر بگذازم
 شکره و من این یاقی قوه البیان - طوبی لصبر جاء بفتح عظیم - و حبذا
 و قوت بیان از کجا بیارم - چه خوش است صبری که این فتح را آورد و چه خوش است
 يوم سود وجه عدو لثیم - انا ابتسمنا بابتسام نعر الصبح - و بشرنا
 روزی که روزه دشمن سیاه کرد ما به تبسم دندان صبح تبسم کردیم و روشنا
 ضوئه بانتشار الجناح - و ظهرت الایات و اقام الله الدلیل - و کشف
 بازوئے خود گسترده را با بشارت داد - و نشانها ظاهر شدند و دلیل را خدا تعالی قائم کرد و حقیقت

الحقیقة وطوی القال والقیل - وکفی الله مخلوقه سبیل الفتن ومعرته
 مشکفت گشت وقیل وقال مردم راته کرد وکفایت کرد مخلوق را از سبیل فتنه و ضرر آن
 ورد عنهم مضرتهم وکنت اقیّد لخطی بآیه کثرة الجمع - وارفعت اذنی
 رد کرد و بودم که بسته بود نظر من به نشان کثرت جماعت و تیز میکردم گوش خود را
 لوقت هذا السمع - واستطلع منه کمثل عطاشی من الماء ومظلمین من
 برائے وقت این شنوائی - وغمص میکردم از بهر تشنگان از آب و در تاریکی نشینان
 الضیاء - حتی وصلنی الاخبار من الاطراف والانعاء القریبة والبعیة
 از روشنی تا آنکه رسید مرا خبرها از اطراف دیهات قریبه و بعیده
 وتبین ان جماعتنا زادت علی مائة الف فی هذه الاعوام الثلاثة - مع
 و ظاهر شد که جماعت ما درین سه سال از یک لک زیاده است باوجود
 انها کانت زهاء ثلث مائة فی الایام السابقة - بل لم یکن احد معی فی
 اینکه بود آن جماعت قریب سه صد در ایام سابقه بلکه در آن زمانه
 یوم اشعت هذا النبأ فی البراهین الاحمدیة - فخررت ساجداً للحضرة
 که این خبر در براهین احمدیه شائع کردم یکس نیز با من نبود پس افتادم سجده کننده در حضرت
 وفاضت عینی برویة هذه الایة - ووالله جاءنی فوج بعد فوج فی هذه
 عزت - ودیدن این نشان اشک چشم من جاری شد - وبنحدا که فوجی بعد فوجی درین سال سوائے
 السنوات - وکدت ان اسئم من کثرتهم لولا امرت من رب الکائنات -
 من آمدند و نزدیک بود که من از ایشان بستم و می آمدم اگر حکم باری تعالی نه بودی -
 وکم من معادی جاءنی وهم یتنصلون من هفوتهم - یتندمون علی فوهمهم -
 و بسیار دشمنان بمن آمدند و از لغزش سابق بیزاری می جستند و برگشته خود پشیمان می شدند
 وکم من غالی انتهوا عن جنون و مجور - و تابوا وصاروا کدراً مکنون -
 و بسیار غلو کننده باز آمدند از جنون و بیبکلی و توبه کردند و شدند بهجور در مکنون .

۱۲۴

۱۲۱

والذين كانوا أكثروا اللغو وتركوا الصواب واختاروا الغلط. إريهم الآن
 وآنماک بسیار خروش می کردند و صواب را ترک کرده غلط را اختیار کردند. امروز می بینم ایشان
 یبکون فی حجر اتهم. ویبلون ارض سجد اثم و ابکی لبكاء عینهم کما کنت
 که در حجره های خود گریه می کنند و سجده گاه خود را ترمی نمایند و می گریه باعث گریه شان میباشند که
 ابکی علیهم. دخل الله فی قلوبهم ونجا هم من ذنوبهم. واستخلص
 برایشان می گریسم. داخل شد خدا تعالی در دلهایشان نجات داد ایشان را از گناهان شان و نفع کرد قلوبه های
 صیاصیهم. و ملک نواصیهم. ونظر الله الیهم ووجد هم قائمین علی
 ایشان را. و ملک شد سر ایشانرا و نگار کرد خدا تعالی سوا ایشانرا و یافت ایشانرا ایستاده بر
 الصالحات. فجلهم أبرياء من التبعات. کذاک اری جذبہ سماویة
 اعمال نیک پس گردانید ایشانرا پاک از انجام بد همچنین می بینم جذبہ آسمانی که
 فی قوتها. وجبروت الله فی شوکتها. وکل يوم یقتاد العاصی. ویستد فی
 در قوت خودت و جبروت الهی را که در شوکت خودت و هر روز کشیده می شود سرکش و نزدیک کرده
 القاصی. واری جز فی قد وضم لهم الحق کافترار ثغر الضوء. وغمرهم
 میشود دوری و می بینم گروه خود را که ظاهر شد برائے شان حق همچو پیدا شدن روشنی بامداد و پوشانید ایشانرا
 الله بنواله بعد البؤس. فأتی شی خلتهم من النعاس. وکانوا لا یمتنعون
 خدا تعالی بعبادت خود بعد از اقرار گناه پس چه چیز ایشانرا از خواب ربانی داد و بودند که به تیربم باز
 بالفاس. وکانوا لا یعبأون بالما عی ولا یفکرون فی امر بل یعافون
 نمی آمدند. و بودند که باشارت من هیچ التفات نمی کردند و فکری نکردند و کار من از زحمت من کراهت میداشتند
 بعافی. فجدبت بعضهم الرویا الصالحة وبعضهم الادلة القطعية.
 پس جذب کرد بعض ایشانرا خواب صالحه و بعض را دلائل قطعیه.
 وکذلک صرت الیوم راعی اقا طیع. وکل سعید اتانی القلب المطیع.
 و همچنین من امروز چراننده رعم با شدم و هر سعید من دل مطیع خود مرا داد

وان كنت استولى عليك الريب - واشتبه عليك الغيب - وتعجبت
 و لکن بر تو شک غالب شده است و غیب بر تو مشتبه شده و تعجب کردی که
 كيف اجتمع هذا الجمع في أمدا يسير - فقد نهضت لانكار امر شهير -
 چگونه این قدم جماعت درین مدت سه سال جمع شد پس برخاستی برائے انکار امر مشهور -
 ولا يخفى امرنا هذا على صغير وكبير - وقد سمعت الى اشعت هذا النبأ
 و این امر ما بر هیچ صغیر و کبیر پوشیده نیست - و شنیدی که من دران زمین این خبر را شلح کردم
 في زمن كنت لا يعرفني احد ولا اعرف احدا - فائق الله واترك و بذا
 ۱۳۲ که کسی مرا نمی شناخت و من کسی را نمی شناختم پس از خدا ترس و غضب را بگذار
 وان كنت في ريب من كتابي البراهين - فاسئل اهل قرنتي هذه
 و اگر ترا درباره زمان برای من شکست پس از باشندگان این ده
 واسئل من شئت من المطلعين - وان كنت في شك من عدة جمع
 بپرس و از هر که اطلاع دارد از تو بپرس و اگر تو از شارب این جماعت شک می کنی که
 جمعوا في هذه الأعوام الثلاثة فاسئل الحكومة ما عندها عدة جماعتنا
 در سه سال نزد من جمع شده است پس بپرس از اهل حکومت که چه شمار کرده بودند
 قبل هذه السنة الجارية - ثمخذ منا ثبوت هذه السنة المباركة
 قبل ازین سال موجود باز از ما بستان ثبوت این سال مبارک
 التي سبقت كل سن من السنين الماضية على طريق خرق العادة -
 آنکه بر سالهای گذشته بطور خارق عادت سبقت کرده است -
 وان كنت صاحب دهاء - لا ذودة عناد و اباؤ فلا يعسر عليك فهم
 و اگر صاحب عقل هستی نه کرم عناد و انکار پس بر تو فهمیدن این نشان
 هذه الآية - بل تستطيعها كل الايقلان وتمتنع من الغواية - ان شهد
 مثل نخواهد بود بلکه از همه یقین خواهی کرد و از گمراهی باز خواهی آمد - اگر دو گواه باشند

لازم عدلان من المسلمين. فيتحقق صدقته عند المتفقهين. فما بال امر
براهمه از مسلمانان. ثابت ميشود صدق آل امر نزد فقها. پس بر حال امر خواهد

يشهد له الوف من المسلمين. ولا بد لهم ان يشهدوا ان كانوا متقين
بلکه هزار مسلمانان گواه او هستند. و ضروری است که ایشان گواهی دهند اگر متقی هستند.
وان شئتم فاسئلوا ابا السعيد الذي هو من ائمتكم. بل من اجل افراد
و اگر خواهید پرسید از محمد حسین ابوسعید که او از امامان شماست بلکه از بزرگتر افراد

من فئتكم وقد كتب تقریظا علی کتابی البراهین. و كان یوافینی فذلک

گروه شماست و او بر کتاب من بر این احوالیه تقریظ نوشته است و بود که نزد من در آن وقت
الحین. فاسئلوه که من جماعه كانت هی فی ذلک الزمان. و ان تستضعفوا

۱۲۳

می آمد پس از او پرسید که چه قدر جماعت در آن زمان بود و اگر ضعیف بدانید
شهادته من غیر البرهان. فاسئلوا کل من هو موجود فی قریقی و الحق بها

شهادت او بغیر دلیل. پس از این همه مردم پرسید که در ده من هستند و از این مردم
من البلدان. و والله ما كنت فی زمن تالیفه الا کفیل. او کما فی ذلیل.

پرسید که در شهر آگودنولج هستند. و خدا من در آن زمان همچو رشته های تاریک خوابودم یا همچو گنجم ذلیل.
و كنت لا یعرفی الا قلیل من سكان القرية فضلا عن ان او قرنی اعین

و بودم که نمی شناخت مرا گمراخته از باشندگان قریه دورتر از این که عالمان و رؤسای
طوائف العلماء و اهل الثروة و العزة. بل ما كنت شیشا مذکورا. و كنت

و اهل عزت مرا بدانند بلکه من چینه نبودم که ذکرش کند و این شخص را
اشابه متروک و کامد حور. و ان هذا اجل المبدیحات فحققوا کیف ما

مشابه بودم که متروک در اندیشه باشد و این از اجل بدیهات است پس تحقیق کنید چنانکه
شئتم یا ذوی الحصاة. و سمعتم ان الله اوحی الی فی ذلک الزمان. انه

خواهید که دانستند ان. و شما شنیده اید که در آن زمان خدا مرا وحی کرده بود. که او

لا يتركني فرداً - ويجهز لي فوجاً من المخلّان - فأنجز وعده في هذه
مراتنها نجاهاً كذاشت وفوجاً من دولستان برائے من طیار خواہد کرد پس دریں سہ سال وعدہ خود را
السنوات الثلاث - واحیل الوفا علی یدی او بعث من الاعداء
بایفہ رسانید - و زندہ کرد ہزار ہا بر دست من و برانگیخت از قبر ہا -

فالامر الذی لم یحصل لنا فی عشرين سنة - ثم حصل فی ثلاثہ - بعد ما
پس آن امر کہ حاصل نشد ما را در بست سال - باز حاصل شد در سہ سال - بعد از آنکہ
جعلناه مناط صدقنا بحلفہ - فلا شک انه امر خارق العادۃ و آية
ما اورا مناط صدق خود مقرر کردہ ایم - پس هیچ شک نیست کہ از خارق علوت و بشارتے
عظيمة من حضرة العزة - وان کنتم فی شک من هذه الایة - فاقوا امثالها
بزرگ است - و اگر شما دریں نشانی شکے دارید پس نظیر آن

من القرون القديمة او الجديدة و آخر جو الناماعندکم من المثال فی
از زمان قدیم یا جدید بیارید و آنچه مثال آن نزد شماست پیش کنید کہ
هذا النصر من الله ذی الجلال - ولكن علیکم ان تاخذوا نفوسکم هذا
همچو مدعے کاذب را شدہ باشد مگر بر شما واجب است کہ بر نفوس خود این
الالتزام - ان لا تخزجو من مماثلة المقام - وارونی رجلاً وعد مکمل علی
لازم گیرید کہ از مماثلت مقام بیرون مروید و بنمائید مرا شخصی کہ تمجید من در ایام
بناء الوحی من الحضرة فی ایام الغربة والوحدة - ثم کذبہ العدا و نهضوا
خزبت و تنہائی دعوت کردہ باشد باز تکذیب او کردند دشمنان بر خاستند

للمقابلة - وجهد واجهد هم لا عدامه بكل نوع من الحيلة ولم یکن الزحما
برائے مقابلہ و کوشش کردند برائے معدوم کردن او بہر حیلہ و نبودش مردم
یسفر عنه فی حین من الاحیان - ولم یبق مکیدة الا و استعملوها کالسيف
کہ کشاید از وقتے از اوقات - و هیچ مکرے نماند کہ استعمال نہ کردہ شد بہر توجیع و سنانی

والسنان - ومع ذلك بلغت جماعة من نفس واحدة الى مائة الف انتشرت

و باوجود این همه مواجعت جماعت ابراز یک کسر تا بیک کسر رسیده

فی البلدان - وانی کفرت مرة من اقلام القضاة - و اخرى سقت الى طامثا

و من چنان بود که گاهی قاضیان برین فتوی کفر دادند وقت دیگر سه مملکت کشیده شد.

ثم ما كان مال امرئ الا الفقه و زيادة الجماعة من فرد واحد الى مائة الف او

بجز انجام امر واقع و زیاده شدن جماعت بود و از یک کسر تا کسر یا

اکثر من هذه العلة - فارونی مثلها ان كنتم تحسبنها تحت القدرة الانسانية

زیاده - پس اگر توانید نظیرش پیش کشید -

و الله اني اعطيكم الفأمن الدراهم المروجة صلة مني عند غلبتكم في

و بخدا من هزار روپیه شمارا خواهیم داد این انعام از طرف من است اگر شاد

هذه المقابلة - وهذا وعد مني بالحلقة - وان لم تفعلوا ولن تفعلوا

مقابله غالب شدید و این از من و عهد است بقسم - و اگر این مقابله نتوانید کرد و هرگز نتوانید کرد

فليس لكم الا صلة اللعنة - الى يوم القيمة - انكروا آيات الله بغير حق

پس برای شما انعام لعنت است که تا روز قیامت است آیا بغير حق انکار نشنیده ایست خدا می کنید

ثم لا تأتون بمثلها وتسقطون على مكانتكم كالجيفة - وبل لكم هذه العلة

بجز نظیر آن پیش نتوانید کرد و بر مکان خود همچون مردار می افتید - و اوایل بر شما و بر عادت شما -

ومن آياتي التي ظهرت في هذه السنوات - هو اني اشعت قبل الوقت

و منبر آن نشانه ها که در این سالها ظاهر شدند این است که قبل انتشار طاعون من شعله کردم

ان الطاعون ينتشر في جميع الجهات - ولا يبقى خطه من هذه الخطط المبتلاة

که طاعون در جمیع اطراف شعله خواهد شد - و باقی نماند زمین از زمین های این دیار

بالافات - الا وید خلها كالغضبان - ويعيث فيها كالسرحان - وقلت قد كشف

گر طاعون در آن داخل خواهد شد همچو غضبان و تباهی افکند در ایشان همچو گاو و گفتم که من خبر داده ام

علي من ربي يرمكون - وهوات ارضان ارضين - لا تخلو من شجرة الطاعون
از دت خود که هیچ ز چینه از زمین از دخت طاعون و شمره موت

وشمره المنون - الهمر ارض تشاع والنفس تضاع ذلك بان الله غضب
خلل نه خواهد ماند - امراض طاعون شلغ خواهند شد و همانها ضائع خواهند گشت - این طاعون برائے این
غضباً شدیداً - بما فسق الناس وفسوارتاً وحيداً - فجهز الله جيش
ظهور خواهد کرد که خدا سخت غضبناک شده است چرا که اکثر مردم فاسق شده و خدا را فراموش کرده اند پس خدا طایفه
هذا الداء - ليزيق الناس ما اكتسبوا من انواع الجريمة والفساء فانشر
کرد لشکر این مرض تا بچشاند مردم را جزای اعمال بدکاری شان - پس منتشر شد

الطاعون بعد ذلك في البلاد - وجعل ذوى الارواح كالجماد - ودخل
طاعون بعد از این درین دیار - و جهانداران را همچو جماد ساخت - و داخل شد
ملكنا هذا وتديرة بقعة وتخيرا لامة حرفة - فان شئت فاقم ما
در ملك ما و او را خانه خود ساخت اینجا را و اختیار کرد میرانیدن پیشه و اگر بخواهی پس بخوان
اشعت في جميع هذه البلاد ثم استحي واتق الله رب العباد -
آنچه شلغ کرد درین بلاد باز حیا کن و از خدا بترس -

ومن أيلق التي ظهرت في هذه المدة - موت رجال عادوني وأذوني
و من جمله آن نشانی ها که درین مدت سه ساله ظاهر شدند موت مردمانی است که بمن عداوت کردند
وعزوني الى الكفرة - وسبتوني على المنابر وجزوني الى الحكومة فاعلم ان الله
و مرا ایذا دادند و مرا بکافران نسبت دادند و مرا بر منبرها دشنام دادند یا سوتی حکام مرا کشیدند بدان خدای من

۱۳۶

الحاشية وكان منهم رجل مسمى برسل بابا الأمر تسي وقد اشعت قبل موته في الأمانة الإجماع
انه يموت بعض علماء تلك البلدة من الطاعون - فمات بعده برسل بابا في اوتسرواته آية ظهرت
في هذه السنوات ففكر ويا ذوى الحصاة - من

كان خاطبني وقال يا احمدي انت مرادي ومعي. انت رجيته في
مرحطه كرده بود و گفته بود اے احمد من تو مرادمي و بامني و تو در درگاه من
حضرتي. اخترتك لنفسي. وسرك سرتي وانت معي و انا معك.

و جبهه هستي تو از بهر خود اختيار كردم و از تو را از من است و تو بامني و من با تو ام.
وانت ميتي بمنزلة لا يعلمها الخلق اذ اغصبت غصبت. و كلماء احببت
و تو از من برتره هستي كه هيچ مخلوق آنرا نمي داند چون تو بخشم آن من هم بخشم هي آيكم و چون تو بخشش بخش
احببت. ايني معين من اراد اها انتك. و ايني معين من اراد اعانتك.

من نيز هم مي گفتم من امانت آن شخص خواهم كرد كه او اراده امانت تو مي داند و من بدان شخص خواهم كرد كه او اراده در تو
رايي انا الصاعقة. فخرج الصدور الى القبور. انا تجالدا فانقطع العدو

مي دارد. منم صاعقه. بعض صدر نشينان مخالفان و موزيان سكر قبرا منقل خواهد شد. ما بشمشير جنگ كرديم
و اسبابه. ثم بعد ذلك اذ اني رجل بغير حق اسمه محمد بنش و جزني الى

پس دشمن را برديم و نيز اسباب او را. باز بعد از مرافقه ايد او را ناحق نام او محمد بنش بود و سوت و حكام
الحكومة. فصار لومي ربي اعني تجالدا كالدرية. ومات بالطاعون انقطع

او مرگشيد. پس برائے وحى خدا تعالي كه تجالدا ناهست نشان شد. و بطاعون ببرد و رشت
خيطة حياته بالسعة. و كنت اشعث هذا الوحي في حياته و انبأته به فما

زندگي او منقطع شد. و بودم كه شائع كردم اين وحى را در زندگي او و او را خبر دادم پس
بلى و معنى بالسعة. ثم بعد ذلك قام رجل لا يدانى اسمه محمد بنش فيضى.

همچ پو را نكرد و تسخير نمود. بعد از آن شخص برائے ايدان من برخاست نام او محمد بنش فيضى بود.

و كان اعدا اعدائى. و سبتى و شتمنى و سعى لا فناء و اخراى و لعننى حتى لعته
و بود از سخت تر دشمنان من و مرا دشنام داد و سعى كرد از بهر هلاكت من رسوائى من و بر من لعنت كرد تا آنكه خداوند من

سبى ورد اليه ما عزا الى نفسى. فما لبث بعده الا قليلا من الايام. حتى
او را لعنت كرد و هر چه مرافقه بود سكر او را پس گردانيد پس برو صرف چند روز گذاشتند

راي وجه المحام. و كنت كتبت في كتابي الاعجاز. ملهنا من الله الذي عجيب
 رؤس مرگ را دید. و بودم که نوشته بودم در کتاب خود اعجاز المسح بالهام آن عمار که دعائے عیون را
 المضطر عند الامر تماز. من قام للجواب وتمز. فسوف يرى انه تندم وتندم.
 در وقت اضطراب شنود هر که برائے جواب الی کتاب بایستد انعام او نعمت و موت حسرت خواهد بود.
 فجعل الفيض نفسه ذرية كل وحی ذكرت. و غرض کل الهام الیه اشارت.
 پس فیض نفس خود را نشان هر وحی که ذکر کردم بساخت. و نشان هر الهام که سر او اشاره کردم
 حق اسکت الموت من قاله وقيله. ورده الی سبيله. وكذلك صار نذیر ^{حسین}
 خود را بگردانید. تا آنکه موت او را خاموش ساخت. و سر او را و او را یاد گردانید. و همچنین نیز حسین را نشان
 الدهلوی ذرية وحی الله تخرج الصدور الی القبور. فانه كان اول من كفرني
 این وحی شد که تخرج الصدور الی القبور. او اول شخص است که مرا کافر قرار داده
 و اذانی وفر من النور. وكانت سنة وفاته مات ضال هاماً بحساب الجمل.
 و از نور برگشت و تاریخ وفات او بحساب ^۳ جمل مات ضال هاماً است.
 ومات ناقصاً ولم يصب حظاً من الكمل. ومن أيات شهرة اسمي بالاکرام
 و در حالت ناقصه بمرد و از مرتبه کامل ^۳ هیچ حصه نیافت. و از جمله نشان های من شهرت من
 والتكلمة. في هذه السنوات الموعودة. وان الله كان خاطبني بشرفي بالکرامی
 جزوت است. که در این سه سال شده. و خدا تعالی مرا مخاطب کرده در باره اکرام
 وقيل في زمن البأس. وقال أنت ميتي بمكة لآلة توحيد وحی و تفريدي عن حقان
 و قیلیت مرا بمشانت داده بود. و گفته بود که تو را از من بمذکر توحید و تفرد من هستی پس وقت
 ان تعان وتعرف بين الناس. وقال يحمدك الله من عرشه وبشرني بمجد ^{۱۲۵}
 آمده است که مدد تو کرده شود و ترا در دنیا شهرت داده آید. و گفت که خدا از عرش تعریف تو میکند و مرا بمشانت داده
 الاناس. و بعد ذلك سعي العدا كل السعي ليعبدوني ولحقوني بالغيراء.
 که مردم تعریف تو خواهند کرد. و بعد از دشمنی تمامی سعی کردند که تا مرا محبت کنند و بزمین ملحق کنند.

ووقع امر عافی خطر عظیم من الاعداء - فایّدنی رقی فی هذه السّنوات
 و امر من ازل مردم در خطر عظیم افتاد پس خداوند من درین سال بآن مبارک
 المبارکة - و شهر اسمی الی الدیار البعیدة - و هذا امر لا ینکر احد الا
 و من کرد - و نام من تا دیار بعیدہ مشہور گردانید - و این آن امر است کہ هیچکس انکار آن
 الذی ینکر النہار مع رؤیتہ الاشعة الساطعة -
 نتواند کرد کہ بجز کسی کہ انکار روز کند با وجود دیدن شعلہ بآن ساطعہ -

ومن اياتی کتب القمہ فی العربیة - فی تلك المدة المشہرة - و جعلها
 و از جملہ نشانہا من آن کتابها مستند کہ در عربی درین سالها تایید کردم و خدا تعالی
 الله اعجاز الی اتمام الحجّة - و اولها اعجاز المسیح ثم بعد ذلک الہدی - ثم
 آن کتاب با معجزہ من گردانید - و کتاب اول اعجاز المسیح است بعد از آن کتاب من الہدی - باز
 الاعجاز الاحمدی و هو معجزة عظمی - و کنت فرضت للمخالفین صلة عشرة
 اعجاز احمدی کہ معجزہ عظمی است - و برائے مخالفان انعام بہ ہر دو و بیہ مقرر
 الکاف - ان یأتوا کمثل الاعجاز الاحمدی فی عشرين یوما من غیر اخلاف
 کردم - اگر مثل اعجاز احمدی در بست یوم بیارند -

فما یأرن أحد الجواب - کانهم بکمال او من الدواب - و مع تلك الصلّة
 پس هیچکس بر آن جواب بیرون نیارد - گویا ایشان گفتند یا از چهار پای این مستند و با وجود این لعنت کردم
 لعنت الصّامتین الساکتین المتواثرین فی الحجاب - و احفظتم بہ لکن تمکروا
 خاموشی اختیار کنندگان پوشیدہ شوند گمان را - و دشمن آوردم او شانرا تا حرکت کنند

الجواب الکتاب فتواروا فی حجر احمم - و ما نعلم ما صنع الله بقلوبهم مع اطّاع
 بآن جہ کتاب پس در حجر او خور پوشیدہ شدند - پس نمیدانم کہ خدا بابل شان چه کرد با وجود طمع
 منی و اعناتہم •

دادن و رنج دادن -

ومن آیاتی ما انبأ فی العلم الحکیم - فی امر رجل لثیم وبعثانه العظیم
 واز جمله نشانهای من این است که خدا مرا در باره معامله شخصی لثیم و پنهان بزرگ او خبر داد
 و اوحی الیّ انه یرید ان یتخطف غرضک - ثم یجعل نفسه غرضک واران
 و وحی کرد سوائی من که شخصی میخواهد که ابروئے ترا نقصان رساند - باز نفس خود را نشان تو خواهد کرد و بنمود ما
 فیهِ رویا ثلث مرّات - و ارانی ان العدو اعد لذلک ثلثة حُمّاة لتوهین
 در همین امر سه بار خواب - و بنمود مرا که آن دشمن سه کس عامیان برائے توین در رخ دادی تو طیار
 واعانت - و رثیت کافی احضرت محاکمه کالما خوذین و رثیت لک آخر امري
 کرده است - و دیدم که گویا من در عدالت حاضر شدم همچو گرفتاریان و دیدم که آنرا کلام
 نجات است از بدی او بفضل خدا تعالی - اگر چه بعد از وقت - و بشارت داده شدم که بلا زد کرده خواهی شد
 عدوی الذکاب المهین - فاشعت کما رثیت و اُلمت قبل ظهوره فی
 بر دشمن امانت کننده - پس شعل کرم هر چه دیدم و هر چه الهام یافتم قبل ظهور آن در
 جریده یسمی الحکم - و فی جریده اخری یسمی البدر ثم قعدت کالمنتظرین
 اخباری که نام آن الحکم است - و در اخباری دیگر که نام آن البدر است و گذشت برین مگر یک سال
 و ما امر علی تارثیت الا سنة فاذا اظهر قدر الله علی ید عدو مبین اسمه کرم الله
 پس ناگاه ظاهر شد تقدیر خدای تعالی بر دست دشمن صریح که نام او کرم دین است -
 و انه هو الذی رغب للاحراق فی نار تعزم - و ضرار یعزم - و اراد ان یسلب
 و او همان است که رغبت کرد برائے سوزیدن من در آتشی که فروخته شد - و در گذر آن قصد کرده میشود - و اراده کرد که
 امننا و طمع فی عرضنا لنعدم کل العدم و اراد ان یجعل نهارنا اغسی من لیلته
 امن ما و کند در آبروئے ما طمع کند تا نیست نابود شوم و اراده کرد که روز ما را تاریک تر از شب کند که سخت بود
 داجیه الظلم فاحیه اللعم ففتح من عنده استغاثه - و اعد لافراس الوکالة
 سیاهی او سیاه بود و موافق او پس تراشید از نزد خود استغاثه و طیار کرد برائے اسپان و کالت

اثاثه و جمعت الاحزاب و شمر الثیاب - لیرمی کلهم من قوس واحد السماء
بسیار جلے گیاه پس جمع شدند گدو و طیاری کرده شد - تا از یک کمان تیر را برانند و فراموش کردند
ونسوا القدير العادل العالم المقسط الذي لا يجهل اوصاف الانصاف -
قادر و دانا و عادل و منصف را که اوصاف انصاف را فراموش نمی کند -

ومن ذا الذي يرضع عنده احولاف الخلاف - وانه هو معنا فكيف
و کیست آنکه بکند نزد او پستانان بآن خلاف - و او با ما است - پس چگونه
نتأذى من شرب - و کیف یولی عیش نصیر - و قد بشرنا اننا لننقيم محوفا -
ایضا یبیم از شرب - و چگونه رو گرداند عیش تازه - و ما را بشارت داده شد که ما در جانی خوشی
ولن نجوب تنوفة و ننظر وعد رب العباد والله لا يخلف الميعاد - و قد ظهر
داخل نخواهیم شد و بگویند قطع نخواهیم کرد بیابان را - و انتظار یکتیم و عد خدا را و او خلاف وعده نمی کند - و ظاهر شد
بعض انباءه تعالى من اجر هذه القضية - فيظهر بقية ما كما وعد من غير الشك
بعض پیشگویی بآن خدا تعالی از جزای این مقدره - پس ظاهر خواهد شد بقیهی آنچه وعده کرده و غیر
و المشبهة - هذا حقيقة انبأى الذي لم تستطعوا عليه صبرا و كتب الله ليغلب
شک شبیه - این حقیقت آن پیشگویی است که بر آن صبر نکرده اید و نوشته است خدا تعالی که غالب خواهید
رسله و لو يكر العدا مكرنا - وليس انكاركم الا من شقوكم - فيا اسفا على جهلكم
شد رسولان او اگرچه دشمنان مکر کنند - و نیست انکار شما مگر از بد بختی شما - پس اسفوس بر جهل شما و غیابت

و غيبتا و نكم - اردنا ان نعطف عليكم فنظمت - و رمتنا ان ننبط فغضتم
شما - اراده کردیم که مهربانی کنیم پس رخشم آوردید قصد کردیم که آب بیرون آوریم پس آب را کم کردید -
ثم بعد ذلك تكتب جواب ما اشعته و ظلت نفسك الوقت اصبحت
بعد از این جواب آن امور نویسیم که تو شعله کردی - و بر نفس خود ظلم کردی و وقت را ضائع کردی -

اما انك في كتابك بلاغة قصيدتي - و ما اكلت عصيدي - فلا اعلم سببه
مگر آنچه انکار کردی از بلاغت قصیده من - و نخوردی عصای من - نمیدانم سبب او

الاجهالك وغباوتك وتعصبك ودعائتك - ايها الجاهل قم وتصفح دواوين
مگر جهل تو و غداوت تو و تعصب تو و کینگی تو - اے نادان برخیز و صفحہ صفحہ برین از
الشعراء - لیظہر لك منهاج الادب والادباء - اتغلط صحیحاً وتظن الحسن
دیوان ہاشعراء تاکہ ظاہر شود بر تو طریق ادب و طریق ادباء - آیا غلط قرار میدہی صحیح را و حسن را قبیح
قبیحاً - و تا کلی النجاسة - وتعاث النفاسة - ليس في صحبتك منزع -
می ہنداری - و نجاست را استعمال میکنی و از نفاست کراہت میکنی نیست در تیر دان تو تیرے -

فظهر لك في التزوي مطمع - وكذلك جرت عادة السفهاء - انهم يظنون جہلہم
پس ظاہر شد ترا در عیب گیری بجا طمع - و ہمین عادت سفہا ہماری شدہ است کہ ایشان از عیب گیری جہل خود
بالاذراء - و يلك ما نظرت الى غزارة المعاني العالية - ولا الى لطافة
را می پوشند - و وادیا بر تو نظر کردی طرف خوبی معانی بلند و نہ سوائے لطافت

الالفاظ العالية - واستقرت القدر كالاذبة - ما فكرت في حسن اساليب
الفاظ جلیل قدر و محسنت پلیدی را ہمو گس با فکر نہ کردی در اسلوب

الكلام - ولا في المنطق ونظامه التام - ايها الغبي علمت من هذا انك ما ذقت
کلام و در بے حسن نظام اے غبی از ہمیں دانستم کہ ترا از لسان و حسن بیان
شيئاً من اللسان - ولا تعلم ما حسن البليان - ونزوت كالسرحان قبل
بہج چاشنی نیست و نہ دانی کہ حسن بیان چہ باشد - و ہمو گرگ قبل

الظهور والعرفان - ابهذا تبارين في الميدان - وتبارنا كالفتيان -
فہمیدن کلام محبت کردی - آیا باین شیخت با ما مقابلہ میکنی - و ہمو مردان بمقابل می آئی -

اتسكن على الاصغر الذي كتب منه الجعفر اليك وكنت قد فررت من هذا
آیا بر اصغر مل تکیہ میکنی آنکہ از طرف او سوائے تو جعفر نوشتہ بود و تو آن گاہ ازین دہ گردختہ بودی
القرية مع احد نزل عليك فاعلم انهم يكذبون وليس ارجال المصارعة ولا قبل
پس بدان کہ ایشان دروغ می گویند و دین مقابلہ تاب مقاومت نیست

۳۵۳

لاحد في هذه المناخلة دع تصلفك يا مسكين فانك لست من الرجال
لا ت وگزارت را بگذارد که تو از مردان نیستی

ولو كنت شيئاً لما فررت من الاحتيال - ثم اعلم اني ما رنت صعب
و اگر تو چیزی بودی از اینها بید گری نگزینتی باز بدان که من این راه را به مشکل ادب

الادب - بالمشقة والتعب بل هذه موهبة من ربي ونلت عنصمط الدرر
از زوئے مشقت و تعب نرم نکرده ام بلکه این بخشش است از طرف خداوند من یافتم از در سلک ادب

التعب - هذا امرى ولكنك ان بارزتنى فعليك خبيثك يتجلى - وسواريك
یختا - این است حال من مگر اگر تو بمقابل من آئی پس پنهانی تو بر تو ظاهر خواهد شد و بناتم ترا که کدام کدام علم

بائي علوم تقصلى - ان تغليطك احق بالغليط - وليس فيه دون السلاطة
حاصل کرده و تبارک تو بهیچ وجه ظاهر نشود - شوائی غلطی فرسود کردن تو لائن این است که او را بظلمت غروب

لا كيبان السليط - وما جئت قريبي هذه الا لتخضع الناس - وتشيع المواع
کنده و بجز بد زبانی هیچ نیست نه بجز بیان مرفوع - و نیامدی در ده ما مگر برای اینکه فریب دمی مردم را و

وما كان اتيانك الا كحجة لا تقضى مناسكها - ولا تحصل بركاتها - ولما عثرت
و ما و اس را شایع گفتم و نبود آمدن تو مگر همچو آن حج که مناسک آن را داده نشوند - و بركات او حاصل کرده نشوند پس

على ما احتلت - وعلى ما بادرت الى وكرك واجفلت - فاضت عيني على
چون بر حیل تو اطلاع یافتم و بر منکه شوائی آشاید خوش شاقی و بزودی رفتی - پس اشک من جاری شد باعث

شفتوك - وخيبتك عند رجعتك - خرجت كما دخلت - وذ هبت كما
بدینختی تو و نو میدی رجوع تو - بیرون شدی همچنان که داخل شدی - و رفتی همچنان که

حلت - ووالله لو كنت وافيتني لو اسيتك ولو عاديقتي وانا لا نضم
آمدی - کاش اگر تو نزد من بیامدی پس تو مرا غمناور یافتی اگر چه تو دشمنی و باو شیده نمی کنیم

حقدا احب من العدا و آءا جاء ناعد و فاعل خلا - ولذا لك ساءنى
دشمنی برائے هیچ کس از دشمنانی پس چوں دشمنی نزد ما آمد پس دشمنی رفت و از بهر همین مراد آمد

لم تبوءت منزل المشركين - وما عفت وما اخترت طريق المتقين - انما
 که چرا دو مکان مشرکین فرود آید - و هیچ کراهت نکرده و طریق پر پیروز گاری اختیار نه نموده -
 المشركون نجس وهم اعداء اعداء رسولنا المصطفى - بل اعدى العدا -
 نه آنست که مشرکان پلید اند و ایشان دشمن ما و دشمن رسول ما هستند - بلکه سخت تر دشمنان -
 اتظنون المشركين اقرب اليكم عجبت من محكم - اتظنون فينا ظن السوء
 آیا گمان میکنید که مشرکان قریب تر بشما هستند از عقل شما تعجب دارم - آیا درباره ما بدگمانی دارید
 فذا لكم ظنكم الذي ارداكم - لا تطلب البحت الا مكافرة - ولا تبغ الجدل
 پس همین ظن است که شما را هلاک کرد - نمی خواهی بحث مگر همچو قمار بازی - و نمی خواهی جدال
 الا مصارعة - فاین صفة النية كالانقياء - واین التدبر كالصالحاء ترون
 مگر همچو کشتی پس کجاست صحت نیت همچو پر میر گلان - و کجاست تدبر همچو صالحان - می بینید
 آيات الله ثم تنكرونها - وتوانسون شمس الحق ثم تكذبونها لا توافقوني
 نشانه های خدا باز انکار آن میکنید و مشاهده می کنید آفتاب حق را باز تکذیب آن میکنید - نزد من بصورت
 بصمة النية - فلا تجحون من الوسوسة الشيطانية - وقشيعون كلمات
 نیت نمی آید - پس از وسوسه شیطانیه نجات نمی یابید - شلغ میکنید آن کلمات که
 ياخذ سعيدا حياء منها - وتنسبون الى اشياء وانا بري منها - وتودونني
 یک سعید را از آن حیا می آید و سوسه من چیزها منسوب میکنید که من ازال بری هستم و ما از
 بالسنة في كل حين من الاحيان - ونسئل الله ان يلقى علينا جميل المصابير
 زبان شما هر وقت ایذا می برد اویم - و دعا میکنیم که خدا ما را صبر جمیل بخشد
 والسلوان - ونصبر على ايداءكم حتى ينزل الله غيث رافته ويذكرنا بلطفه
 و ما بر ایذا و شما صبر خواهیم کرد تا وقتی که ابر رحمت خدا ببارد و لطف او دست
 ورحمته - وكيف نقاومكم مع اتباعنا القلائل - فنشكو الى الله كالمضطرب السائل
 بگردد - و ما چگونه بدین گروه قلیل برابر می شماییم - پس شکایت می بریم سوزنده ایتعالی همچو شرکایت مضطرب سائل

۱۲۵

كل من يؤذيني منكم با انواع البهتان والتهمة يحسب انه عمل عملا يدخله في الجنة
 هر كه مرا اينجا ميدهد با انواع بهتان و تهمة گمان ميكند كه علي صالحه بجاء آورده است كراو
 وكل من يستبني ويكفرني يظن انه قطع عية المغفرة - فيارب اجهم من السماء
 را در بهشت داخل نماي كند - و هر كه مرا دشنام ميدهد كافر ميگوي گمان ميكند كه قطعي بهشتي است - پس اين خداي من را نشان را
 وليس لنا من دونك عند هذه الفتنة - رب ان كنت وجد تني اخترت طريقا
 جواب ده و ما را بجز تو ديگر چه نيست - اين خداي من اگر مرا چنان يافت كه طريقه اختيار كردم
 غير طريق الفلاح - فلا تتوكني من ليلتي هذه الى الصباح - ايها المعادون
 كه آن طريق فلاح نيست پس مرا آن قدر مدت هم مگذار كه شب را صبح كنم - اين عداوت كنندگان
 ليس ببناء نزعكم الا على مسئلة واحدة - فلم لا تطمئنون بايات شاهدة -
 نيست بناء نزع شما گر يك مسئله و ليس - پس چرا اطمينان نمي كنيد ب نشانه هاي موجوده
 و اننا تمسكنا في امر وفات عيسى بالقرآن و ما تمسكتم الا بالهذيان - ولو فرضنا
 و ما در باره وفات عيسى بقرآن تمسك كرديم و تمسك شما بجز هذيان بچيزي نيست - و اگر فرض كنيم
 على سبيل التنزل ان المقام محتمل للمعنيين - فالمعنى الذي جاء به الحكم الحق
 بر سبيل تنزل كه اين مقام احتمال دو معني دارد پس آن معني كه حكم آورده است لائق تر
 بالقبول عند ذو العليين - و دون ذلك جرعة على الله و خروج الى الكذب
 بقبول است نزد صاحبان بصيرت و علاوه از اين اين جرأت است بر خدا تعالى و خروج است سوت
 و المين - و قد يوجد استعارات في بعض الانباء - فلا يغرنكم ظاهري بعض
 كذب دروغ - و گاه در بعض خبرها استعارات يافته مي شوند - پس لغرض صحت ظاهري بعض
 الاحاديث بفرض صحتهما يا ذوى الدهاء - و اي نظاير الجأ كم الى المعنى
 احاديث شما را مفروض نبايد شد - و كلام نظير به قرار كرد شما را سوت آن معني
 الذي تحتكرونه - و نهج توثر و نه - فليس والله عندكم الارسم و عادة -
 كه اختيار ميكنيد و سوت آن طريق كه گرزيديد - پس بخدا عرض نماي كه رسم است كه

ورثتموها من الآباء - وهذا هو سبب الآباء -

وارث آن از پدران خود شده اند و همین سبب سرکشی است -

۱۳۵

و زعمت انك تستطيع ان تكتب تفسير بعض سور القرآن قلعدا بخذائي

بازگمان کردی که تو می توانی که مقابل من نشسته تفسیر بعض سوره های قرآن بنویسی و بر من

و تخلى كاملاني - و ما تريد من هذا الهديان - الا لتشتبه امر اعجازي على جهلاء

اطلا من احوال منی و اراده نمی کنی ازین هدیان - مگر این که مشتبه کنی امر معجزه من بر بعض

الزمان - فان كنت تقدر على هذا النضال - و ابطال المعجزة التي اعطيت من

جایان زمانه - پس اگر تو بر من جنگ قادر هستی و قدرت داری که معجزه خدا تعالی را باطل

الله ذي الجلال - فنقبل دعوتك و جلالتك لكن بشرط ان يقبل علماءك

کنی - پس با دعوت تو و بزرگی ترا قبول میکنیم مگر بدین شرط که علمای اکابر

الاكابر و كالتك - بان يحسبوا هزيمة انفسهم هزيمة - فلا بد لك ان تلقى

و کالت تو منظور فرمایند و هزیمت ترا هزیمت خود انگارند - پس ترا ضروری است که

بعشرين رقعة مكتوبة مشتملة على ذلك الاقرار من عشرين علماءك الاكابر

بستت رقعة مكتوبه مشتمله این اقرار از طرف بستت علماء خود پیش کنی و آن علماء

المشهورين في الديار - وان كنت ليس هذا الامر في قدرتك - فاحلف بالطلاق

جهان باشند که در ملک در علم مشهور باشند - و اگر این امر در قدرت تو نیست پس قسم بطلاق بر

الثلاث على امرأتك - على انك ان لم تقدر على اطلاق تفسيرك مثلي في المعارف

زن خود بخند - بر من مضمون که اگر بر تفسیر نوشتن بالتزام معارف

و الفصاحة و البلاغة - فتبايعني على مكانك من غير نوع من الخيلة - و الا فلا

و بلاغت و بجز من قادر نشدی - پس با منجا بیعت من کنی بغیر هیچ حیل و عذر - ورنه ما

نكدرت بك ولا نبالي - وقد ثقبناك من قبل بالعوالي - وكيف نخمرك و نقول

هیچ پروا نه تو نداریم - و تحقیق ما زین پیش بر نیزه بحث کار تو تمام کردیم - و چگونه ترا اختیار کنیم -

۳۵۷

بلسانك انا اعلم ويقول الاخر منكم انا اعلم فكيف نوثرك على غيرك الا بعد ان
 تو زبان خود ميگوئی كرس دانا تر من و همچنين ديگر ميگويد كرس دانا تر من پس چگونه ترا اخلاص و تعظيم بفرستد و كرم
 تقضى هذا التناقض. و تدفع هذا التمارش. و ان عمارة الفضل كالودعة فمن
 انكسرت تناقض. و تهاشش دور کرده شود. و بتحقيق عامه بزرگی همچو امانت پس
 غلب سلب. و من رعب هيب. و ان الفضيلة ليس كالشي المجان ولا يتأتى
 بركه غالب شد آنرا بر بود. و هر كره ترسيد غارت کرده شد. و فضيلت چيزى را نماند نيست و حاصل نمى شود
 الا بالبرهان. فمن اشرق تبهر. سلم حبله و سبله
 گر با برهان. پس هر كره زرا در خشيده. خوبصورتى او مسلم شد.
 و ان وكلت من العلماء. و بارز تنى فى العراء. ثم غلبت المعارف كالعرفاء.
 و اگر تو وكيل مقرر کرده شدى از طرف علماء و مقابل من كردى در ميدان باز غالب شدى در معارف همچو
 درى البلاغة كالادباء اعطاك عطاء اجزئلا لا شيئاً قليلاً. و لكنى عجببت كل
 عارفان و در بلاغت همچو اديبان خواهم داد ترا عطائى بزرگ ز چيزى اندك گويى تعجب ميكنم همه
 العجب من تصلفك. بعد فراك و تخلفك. و قد آلفت لك كتباً لا اجلها
 عجب از لاف تو بعد فرا تو و تخلف تو حلاكم من بر تو كتاب اعجاز احمدى تاليف
 فتواريت و ما اتيت البراز. فكيف تهذى الآن. و تذكر للميئدان انسيت
 کرده و دم پس تو پنهان شدى و در ميدان نيامدى پس اکنون چرا پنهان ميكنى در ميدان را يادى غالى. آيا
 الافحام الامسى. او جعلته فى المنسى. لعلك تستر به زمع الناس ليحسبك
 ساكت كرس دير خود يادداشتى ياك نهاده و در جلد فروموش شده انداختى شايد تو بدى سخن را مردم فرومايه را
 منورا كالنبراس. و انت تعارضنى ايها المسكين. ولا يكذب الا اللعين.
 خوش ميكنى تا ترا روشن همچو چراغ بفهمد. آيا تو معاوضه مى خواهى كرد. اى مسكين دروغ نمى گويد مگر لعين.
 و ان اكل نجاسة الدقاير. اقمهم من قممش الخنزير. و يعلم قومك
 و خوردن نجاست دروغ بدتر است از خوردن خنزير. و قوم تو ميداند كه تو

انك جهول - ولا تقر بعلمك فحول - وان كنت تدعى من صدق الببال -
نادى هسى - وبيح عالم اقرار علم تو نميكند - پس اگر تو از صدق دل دعوى ميكنى -

ولست كالمتمصلف الدجال - فأت بشهادة على ما احرزت من الكمال

۱۳۴

و همچو لاف زن دجال هستى - پس آن كمال كه جمع كردى برو گوايه برادر

فأيسر الطرق واسهلها ان تكتب كمثله هذه الرسالة - ان كنت صادقاً

پس سهل تر و آسان تر طريق اينست كه مثل اين رساله بنويسى

ولست كالجلالة - فان كنت اتيت بمثلها فى عشرين يوماً فى المعارف والبلاغة

و همچو گاو نجاست خوار هستى پس اگر تو در مدت بست روز مثل اين رساله در معارف و بلاغت

والبراعة - فوالله اعطيك مائة درهم فى الساعة - ومعد لك تبطل معجزتى

پيش كردى پس بخدا همان ساعت يكصد روپيه ترا خواهند داد و باجود اين معجزه من باطل نخواهد شد

وكافى اهرت من يدريك - وتنشأ الصلة عليك - ولا يبقى لى بعده حجة

و گويامن از دست تو خواهم مرد - و تو انعام خواهى يافت و بعد از اين مراجعه نخواهد ماند

وتتضمح حجة ويقضى الامر وتتحذ الزهر - وكل ذلك ينسب اليك والى

درايه صاف خواهد شد و امر فيصله خواهد يافت - و گروه يك گروه خواهد شد و اين همه طرف تو كمال تو

كمالك - وتزوى القلوب من زلالك - ويرتفع الاختلاف من بين الامة

كسب خواهد گرديد و دلها از آب تو سيراب خواهند شد و اختلاف از امت دور خواهد شد

فقم ان كنت شيئاً وات بمثلها فى هذه المدة - لعلك تتدارك به ما دلت

پس برخيز اگر چيزى هستى و مثل آن بيار در اين مدت - شايد تو بدى طريق تدارك آن لعنت كنى

من لعنة - ويعقبك الله عن ذلة رثيتها بعزة - فان كنت كريم النجر

كه چشيدى - و خدا تعالى در پس ذلت كه ديدى عزت تو ظاهر كند پس اگر تو نيك اصل ميدارى

طيب الشجر - فلا تعرض عن هذه المقابلة التى هو عظيم الاجر - وعند ذلك

چون كه درخت هستى پس از اين مقابل كه اجرش عظيم دارد رو گردان - و در آن وقت

یتراوی الحق کحت تسبیح فی الرضراض - و یفرغ الصادق من قتل التضاض -
 من چنان غم هر خواه گشت که آن مایه که در آب صافی نشاوری میکند و صادق از قتل مایه فراغت خواهد یافت -

۱۳۸ هذا هو السبیل - و بعد ذالک نستریح و نقیل - و كلما اتصلف من دونه فهو
 راه همین است - و بعد ازین آرام خواهیم یافت - و هر چه بغیر این لاف میزنیم پس آن

صوت کاند من مجونه فآراه انکر من صوت حمار - واضعف من خطو حمار -
 آواز مکار است از میاکی او پس می بینم او را مکر تر از آواز خر - و کمزور تر از گام بچه شتر -

و قلت آتی فسترت القرآن - فاتق الله و دع الهذیان - ایها المسکین مأسر و عن
 و گفتی که من تفسیر قرآن کردم پس بترس از خدا و بگذر از این راه های مسکین و در نه کردی از خود

نفسک جلباب النوم - و عدوت الی ایقاط القوم - لست الا کالجنین - فی
 چادر خواب را - و شتافتی سوسه بیدار کردن قوم - نیستی مگر همچو جنین - و

الظلمات الثلث و من المجویین - فمالک ان تتکلم کالعارفین - و اناک تنقصی
 سه پیموده تاریکی و از مجویان - پس مجال تو نیست که همچو عارفان کلام کنی - و تو تا بانتهای طلبی

الزخارف فما تدری المعارف - ایها الغوی خذ حظا من الطبیعة السعیدة -
 زخارف دنیا را پس چه دانی معارف را - ای گمراه از طبیعت سعادت مند حظ بگیر -

ولا تحل حول المکیدة - فان المکر یخزى الماکرین - و ان الله مع الصادقین - اعلم
 و گرد مکر گردش مکن - چرا که مکر مکر کنندگان را رسوا میکند - و خدا با صادقان است - بدان که

انک تخفی شیئا فی قلبک و تبدی شیئا اخر و هذا هو من سائر المنافقین - لست
 تو چیزی در دل خود مخفی میداری و چیزی دیگر ظاهر میکنی و همین است از سیر تهاست منافقان و تو

رجل هذا المیدان ثم تدع کالمتصلفین و ان بارزتنی کالکامة - تجد من شقیک
 مرد این میدان نیستی باز همچو لاف زنان دعوی میکنی و اگر مقابل من همچو سواران بیای مرا با یکدیگر بریز

بالقناة - و ان تغلب أغنیك بالصلاة و انجحک فی معاشک من المشکلات -
 تراب و وزم - و اگر غلب شوی پس انعام با تو تو نگرانم و در معاش تو از مشکلات رهایی بخشم -

وان عزمتم علی ان تکتب کمثل هذه الرسالة - فاعطیک كما وعدت من
 و اگر قصد کنی که مثل این رساله بنویسی - پس هر مزدوری که وعده کردی
 الجعالة وان شئت ارسل الیک خمس هذه الوعد قبل ایفاءک لیكون حجرا لاهولکم
 ترا تو اہم داد و اگر بخوای پنجم حصہ این وعده قبل ایفاء تو نزد تو فریسم - بلاخره اگر این را کردی
 فعلیک ان تاخذ المنقود - و تنتظر الموعود و هذا اخیرک من حیل الخری و اقرب
 پس لازم است کہ تو نقد را بگیری - و منتظر وعده بمانی و این ترا از حیل ہائے دیگر بہتر است - و تقوی
 للتقوی و السلام علی من اتبع الهدی - ایھا الناس لم لا تعرفون الذی جاءکم
 قریب ترمست و سلام برانکہ تابع ہدایت گردد - اے مردمان چرا نمی شناسید کسی را کہ از
 من الرحمن - وقد جمع لکم اول المائة و آخر الزمان - الشمس و القمر خسفان و مضان
 خدا بیاید - و تحقیق جبر کہ شد برائے شما اول صدی و آخر زمان و ماہ و آفتاب در رمضان خسوف گرفت
 و ظهرت الدابة التي تکلم الناس هذه هي التي انبأ بها القرآن - فما لکم لا تعرفون
 و این کہ ظہر شد کہ مردم را می گزد و این همان کہم است کہ قرآن از خبر داده بود پس چه شد شمارا
 من جاءکم من الرحمن - و استعرفونی و افوض امری الی الله و علیہ التکلان -
 کہ از آن نمی شناسید کہ از خدا بیاید و حق قریب را بخامید شناخت و من امر خود بخدا سپرد میکنم -
 الحمد لله الذی وهب لی علی الکبر اربعة من البنین - و انجز وعده من الاحیاء
 حمد خدا را کہ مرا در حالت کلاں سالی چار فرزند موافق وعده خود داد
 و بشرنی بجناس فی حین من الاحیاء و هذه کلها آیات من بقی یا اهل
 و بشارت بر پسر پنجم نیز داد و این همه نشان ها از رب من اند
 العدوان - سبحانہ و تعالی عما تظنون فائقه و قد نزل و هو غضبان +
 پاک است و تعالی از آنچه شما میفکد پس از و بر سرید او فرو آمده است و خشمناک